Co-funded by the European Union

«Revive & Thrive»: Ενδυνάμωση των νέων για τη μεταμόρφωση των κοινοτικών χώρων

ΝΕΟΙ, ΠΑΡΑΜΕΛΗΜΕΝΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ Η ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ

Πακέτο Εργασίας 2

Ερευνητική έκθεση: Προσδιορισμός και ανάλυση των αναγκών της ομάδας-στόχου

Erasmus+ Ανάπτυξη Ικανοτήτων στον Τομέα της Νεολαίας · Έργο 101246596

Εταίροι: Solidarity Tracks (Ελλάδα, συντονιστής) · MI-HI (Αίγυπτος, επικεφαλής του WP2) · Τεχνικό Πανεπιστήμιο της Μέσης Ανατολής - METU (Τουρκία) · Support Youth Leaders (Ιορδανία) · VitaTiim (Εσθονία) · Ομοσπονδία Πλαστικών Τεχνών της Τυνησίας (Τυνησία)

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA).
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η αρχή χορήγησης επιχορήγησης μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Σύνοψη

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αναγκών του Πακέτου Εργασίας 2 (WP2) του έργου «Revive & Thrive». Μεταξύ Μαΐου και Ιουνίου 2026, οι εταίροι στην Αίγυπτο, την Εσθονία, την Ελλάδα, την Ιορδανία, την Τυνησία και την Τουρκία συγκέντρωσαν δεδομένα μέσω μιας διαδικτυακής έρευνας για τους νέους (αναλυτικό δείγμα N = 289 νέοι ηλικίας 15-30 ετών), 29 ημιδομημένων συνεντεύξεων με εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας, μέντορες, συντονιστές, ενδιαφερόμενα μέρη και (στην Ιορδανία) νέους εθελοντές, καθώς και ομάδων εστίασης με νέους σε πέντε από τις έξι χώρες. Η ανάλυση οργανώνεται γύρω από έξι κύρια ερευνητικά ερωτήματα (RQ1-RQ6) ως εξής:

- **RQ1.** Πώς αντιλαμβάνονται οι νέοι τους παραμελημένους δημόσιους χώρους στις κοινότητές τους και τι θα ήθελαν να γίνουν αυτοί οι χώροι;
- **RQ2.** Σε ποιο βαθμό οι νέοι είναι πρόθυμοι να συμμετάσχουν στη μεταμόρφωση των παραμελημένων χώρων και τι τους παρακινεί;
- **RQ3.** Ποια εμπόδια αποτρέπουν τους νέους από τη συμμετοχή και πώς διαφέρουν αυτά για τους νέους με λιγότερες ευκαιρίες;
- **RQ4.** Ποια θεσμικά και νομικά εμπόδια αντιμετωπίζουν οι πρωτοβουλίες υπό την ηγεσία των νέων και πώς μπορεί να βελτιωθεί η συνεργασία με τις αρχές;
- **RQ5.** Τι είδους κατάρτιση και καθοδήγηση χρειάζονται οι νέοι και οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας;
- **RQ6.** Πώς πρέπει να σχεδιαστούν τα ψηφιακά εργαλεία μάθησης ώστε να προσελκύσουν τους νέους και να διατηρήσουν το ενδιαφέρον τους;

Η παρούσα έκθεση έχει συνταχθεί με σκοπό να βοηθήσει τους υπεύθυνους υλοποίησης του έργου να λάβουν αποφάσεις σχετικά με τα εργαλεία μάθησης (WP3), τις εκπαιδεύσεις των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας (WP4) και την υποστήριξη των πρωτοβουλιών υπό την ηγεσία των νέων (WP1). Παράλληλα με την παρούσα αναλυτική έκθεση, έχει δημιουργηθεί ο Διαδραστικός Πίνακας Ελέγχου Έρευνας, ο οποίος είναι διαθέσιμος στον σύνδεσμο: **https://report.e-rescue.eu**

Κύρια ευρήματα

- **Οι παραμελημένοι χώροι αποτελούν μέρος της καθημερινής ζωής και ερμηνεύονται ως ένδειξη θεσμικής αμέλειας (RQ1).** Τέσσερις στους δέκα ερωτηθέντες (40,1%) συναντούν παραμελημένους χώρους συχνά ή αρκετές φορές την ημέρα. Η πιο συνηθισμένη αντίδραση είναι ότι «οι αρχές δεν ενδιαφέρονται για την περιοχή μας» (56,4%), ακολουθούμενη από την αίσθηση ότι «το δυναμικό της γενιάς μου πηγαίνει χαμένο» (48,1%). Μόνο το 54,3% έχει πάντα πρόσβαση σε ασφαλείς δημόσιους χώρους στη γειτονιά του· στην Αίγυπτο το ποσοστό αυτό μειώνεται στο 35,6%.
- **Η προθυμία είναι υψηλή, αλλά βασίζεται στον αλτρουισμό και είναι εύθραυστη (RQ2).** Το 83,0% θα συμμετείχε στη μεταμόρφωση ενός παραμελημένου χώρου και το 76,5% αισθάνεται υπεύθυνο για τη γειτονιά του. Το κύριο κίνητρο είναι η βελτίωση της γειτονιάς (65,7%). Ωστόσο, λιγότεροι από τους μισούς (48,1%) πιστεύουν ότι η φωνή τους μπορεί να επηρεάσει τις τοπικές αποφάσεις.

- **Το μεγαλύτερο χάσμα παρατηρείται μεταξύ πρόθεσης και ικανότητας (RQ2, RQ4).** Μόνο το 5,5% γνωρίζει με σαφήνεια σε ποια υπηρεσία πρέπει να απευθυνθεί για να χρησιμοποιήσει έναν δημόσιο χώρο, το 60% δεν έχει καμία γνώση σχετικά με τον τρόπο υποβολής αίτησης για άδεια προσωρινής χρήσης και μόνο περίπου ένας στους δέκα αισθάνεται σίγουρος για καθεμία από τις τέσσερις νομικο-διοικητικές διαδικασίες που μετρήθηκαν. Η αυτοαξιολόγηση των νομικοδιοικητικών γνώσεων ήταν ο ισχυρότερος παράγοντας συσχέτισης με την πεποίθηση ότι η γνώμη του καθενός έχει σημασία (ρ =0,41), ακόμη και μετά τον έλεγχο για τη χώρα και το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο.
- **Τα εμπόδια είναι πρακτικής και θεσμικής φύσης και δεν οφείλονται στην έλλειψη κινήτρων. (RQ3, RQ4).** Μεταξύ του 29,8% που αναφέρουν προσωπικά εμπόδια, τα πιο συχνά είναι η έλλειψη χρημάτων (45,3%) και το να μην γνωρίζουν πώς να συμμετάσχουν ή το να μην έχουν προσκληθεί (41,9%). Οι νέοι που δεν σπουδάζουν ούτε εργάζονται αναφέρουν χαμηλή αυτοπεποίθηση τρεις έως πέντε φορές πιο συχνά από τους φοιτητές ή τους εργαζόμενους συνομήλικούς τους. Ο φόβος για νομικές συνέπειες ή πρόστιμα κατατάχθηκε συχνότερα ως το μεγαλύτερο θεσμικό εμπόδιο (35,6%). Στις συνεντεύξεις και τις ομάδες εστίασης, το στάδιο από τον σχεδιασμό έως την αδειοδότηση αναδείχθηκε σε όλες τις χώρες ως το σημείο όπου οι πρωτοβουλίες καθυστερούν.
- **Οι νέοι επιθυμούν πρακτική, κοινωνική και μεικτή μάθηση (RQ5, RQ6).** Οι εκπαιδευτικές επισκέψεις (79,2% πιθανότητα συμμετοχής), η μάθηση από ομοτίμους (75,8%), οι πρακτικές ασκήσεις και τα δια ζώσης εργαστήρια (74,4% το καθένα) προτιμώνται έναντι των διαδικτυακών σεμιναρίων και των chatbots τεχνητής νοημοσύνης (57%). Η πιο αναγκαία υποστήριξη αφορά τη νομική καθοδήγηση και την παροχή οδηγιών για τις άδειες (68,2%) καθώς και τη συγκέντρωση κεφαλαίων και τον προϋπολογισμό (62,3%). Οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας αισθάνονται σίγουροι από παιδαγωγική άποψη, αλλά ανεπαρκώς προετοιμασμένοι σε θέματα προϋπολογισμού, κινδύνων και ευθύνης, αδειών και επικοινωνίας με τις αρχές.
- **Τα ψηφιακά εργαλεία πρέπει να είναι προσανατολισμένα κατά προτεραιότητα στα κινητά, ελαφριά και να υποστηρίζονται από ανθρώπινο προσωπικό (RQ6).** Το 84,4% μαθαίνει κυρίως μέσω smartphone και το 42,6% δεν χρησιμοποιεί φορητό υπολογιστή για τη μάθηση. Οι λειτουργίες των εφαρμογών που εκτιμώνται περισσότερο είναι η προώθηση της προσωπικής πρωτοβουλίας, η ανταλλαγή μηνυμάτων με μέντορες, οι ειδοποιήσεις, η πολυγλωσσική υποστήριξη και ο χάρτης των χώρων. Οι απόψεις για ένα chatbot τεχνητής νοημοσύνης είναι ανάμεικτες: είναι ευπρόσδεκτο ως λίστα ελέγχου βήμα προς βήμα και ως οδηγός για τις άδειες, αλλά αρκετές ομάδες εστίασης προτίμησαν ρητά την ανθρώπινη υποστήριξη και την υποστήριξη από ομοτίμους.
- **Οι εθνικές συνθήκες διαφέρουν περισσότερο από ό,τι οι διαφορές μεταξύ φύλων ή ομάδων με διαφορετικό υπόβαθρο.** Οι πιο σημαντικές διαφορές παρατηρήθηκαν μεταξύ των χωρών (για παράδειγμα, όσον αφορά την ασφάλεια, την παρακίνηση, τις προτιμώμενες μορφές μάθησης και την ψηφιακή πρόσβαση). Οι διαφορές ανά φύλο ήταν μικρές. Οι γυναίκες δεν ανέφεραν ότι αισθάνονται λιγότερο ασφαλείς σε παραμελημένους χώρους σε σύγκριση με τους άνδρες (34,4% έναντι 39,4%).

Συστάσεις προτεραιότητας

- **WP3:** Να καταστεί το θέμα «πώς να χρησιμοποιώ νόμιμα και με ασφάλεια έναν δημόσιο χώρο στη χώρα μου» η ραχοκοκαλιά των εκπαιδευτικών ενοτήτων και των μαθημάτων ηλεκτρονικής μάθησης, με έξι διαδρομές, πρότυπα και λίστες ελέγχου ειδικά για κάθε χώρα, που θα παρέχονται ως βίντεο διάρκειας 60-90 δευτερολέπτων καθώς και λίστες ελέγχου προς λήψη.
- **WP3:** Δημιουργία μιας ελαφριάς, προσανατολισμένης προς κινητά, πολυγλωσσικής εφαρμογής με επίκεντρο την ανάρτηση πρωτοβουλιών, την ανταλλαγή μηνυμάτων με μέντορες και έναν χάρτη· τοποθέτηση του chatbot τεχνητής νοημοσύνης ως προαιρετικού πλοηγού με σαφή παραπομπή σε ανθρώπινους μέντορες.
- **WP4:** Εκπαίδευση των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας ως μεσολαβητών μεταξύ των νέων και των δήμων, με έμφαση στις άδειες, την εκτίμηση κινδύνου και την ασφάλιση, τη διαχείριση μικροπροϋπολογισμών και τη διαμεσολάβηση σε συγκρούσεις, χρησιμοποιώντας μεθόδους πεδίου και ομότιμης μάθησης.
- **WP1:** Ξεκινήστε πρωτοβουλίες νεολαίας με «γρήγορες επιτυχίες» χαμηλού κινδύνου και υψηλής ορατότητας, παρέχετε σε άτυπες ομάδες νομική κάλυψη μέσω του οργανισμού-εταίρου και προσεγγίστε νέους με λιγότερες ευκαιρίες μέσω προσωπικής πρόσκλησης, κάλυψης εξόδων και αναγνωρισμένων ρόλων.
- **WP5 και εταίροι:** Να ζητηθεί από κάθε δήμο να ορίσει ένα συγκεκριμένο σημείο επαφής για τη νεολαία, να εκπονήσει έναν οδηγό μίας σελίδας για τη χρήση του δημόσιου χώρου, να θεσπίσει μια ταχεία διαδικασία για προσωρινή χρήση χαμηλού κινδύνου και να διοργανώνει τακτικές συναντήσεις στρογγυλής τραπέζης μεταξύ νέων και αρχών.

Περιεχόμενα

Σύνοψη 2
Εισαγωγή 6
Πλαίσιο του έργου 6
Σκοπός της παρούσας έκθεσης 6
Ερευνητικός στόχος και ερευνητικά ερωτήματα 6
2. Method 8
Σχεδιασμός 8
Εργαλεία 8
Συμμετέχοντες 8
Διαδικασία και δεοντολογία 11
Ανάλυση δεδομένων 11
3. Αποτελέσματα 13
RQ1: Πώς αντιλαμβάνονται οι νέοι τους παραμελημένους δημόσιους χώρους 13
RQ2: Προθυμία και Κίνητρα για Συμμετοχή 17
RQ3: Εμπόδια στη συμμετοχή 20
RQ4: Θεσμικά και νομικά εμπόδια 24
RQ5: Ανάγκες κατάρτισης και καθοδήγησης 29
RQ6: Σχεδιασμός ψηφιακών εργαλείων μάθησης 31
4. Συζήτηση 37
Ολοκληρωμένη ερμηνεία 37
Προφίλ χωρών 38
5. Συστάσεις 40
6. Περιορισμοί 42
7. Συμπέρασμα 43
Βιβλιογραφικές αναφορές 44
Παράρτημα Α: Ερευνητικά ερωτήματα και πηγές δεδομένων 45
Παράρτημα Β: Συγκρίσεις μεταξύ χωρών για τα στοιχεία της κλίμακας αξιολόγησης 46
Παράρτημα Γ: Κωδικοποίηση των απαντήσεων ανοιχτού τύπου της έρευνας 47
Παράρτημα Δ: Υποψήφιες τοποθεσίες για τον χάρτη GIS που αναφέρθηκαν από τους ερωτηθέντες της έρευνας 49
Παράρτημα Ε: Έρευνα για τους νέους – Τελική αγγλική έκδοση 50
Παράρτημα ΣΤ: Ποιοτική έρευνα: Οδηγός συνεντεύξεων με ενδιαφερόμενους φορείς και εμπειρογνώμονες 63
Παράρτημα Ζ: Οδηγός συζήτησης για την ομάδα εστίασης νέων 66

Εισαγωγή

Πλαίσιο του έργου

Το Revive & Thrive είναι ένα έργο του προγράμματος Erasmus+ για την ανάπτυξη ικανοτήτων στον τομέα της νεολαίας (Νοέμβριος 2025 - Οκτώβριος 2028) που εξοπλίζει τους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας με παιδαγωγικές και τεχνικές δεξιότητες, ώστε να εμπλέξουν τους νέους – συμπεριλαμβανομένων εκείνων με λιγότερες ευκαιρίες και των νέων που δεν σπουδάζουν, δεν εργάζονται και δεν παρακολουθούν πρόγραμμα κατάρτισης (NEET) – στην αναζωογόνηση εγκαταλελειμμένων ή παραμελημένων δημόσιων χώρων. Το έργο βασίζεται στην προηγούμενη πρωτοβουλία RESCUE και επεκτείνει την προσέγγιση στην Αίγυπτο, την Εσθονία, την Ιορδανία, την Τυνησία και την Τουρκία. Στο πλαίσιο της σύμπραξης, το έργο θα εκπαιδεύσει 24 εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας ως ηλεκτρονικούς μέντορες, θα δημιουργήσει εκπαιδευτικά βίντεο, ηλεκτρονικά μαθήματα, βίντεο-οδηγούς, μια εφαρμογή για κινητά, μια πλατφόρμα μάθησης υποστηριζόμενη από τεχνητή νοημοσύνη, έναν χάρτη GIS και έναν διαδραστικό οδηγό, και θα υποστηρίξει τουλάχιστον δύο έως τρεις πρωτοβουλίες πολιτών υπό την ηγεσία νέων ανά κοινότητα-εταίρο.

Το Πακέτο Εργασίας 2 (Προσδιορισμός και Ανάλυση των Αναγκών-Στόχων), υπό την ηγεσία του MI-HI (Αίγυπτος), παρέχει τη βάση τεκμηρίωσης για αυτές τις δραστηριότητες. Τα ευρήματά του αποσκοπούν στο να διαμορφώσουν το περιεχόμενο και τη μορφή των εργαλείων μάθησης του WP3, των δύο εκπαιδευτικών προγραμμάτων του WP4 (Τυνησία και Ελλάδα) και της καθοδήγησης των πρωτοβουλιών νεολαίας στο πλαίσιο του WP1, καθώς και να καθορίσουν μια βάση αναφοράς για μετέπειτα αξιολόγηση.

Σκοπός της παρούσας έκθεσης

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αναγκών του WP2. Συγκεντρώνει τα αποτελέσματα της έρευνας για τους νέους, τις συνεντεύξεις και τις ομάδες εστίασης και από τις έξι χώρες εταίρους, και τα αναλύει με βάση έναν σαφή ερευνητικό στόχο και έξι ερευνητικά ερωτήματα. Τα αποτελέσματα της έρευνας συγκρίνονται μεταξύ των χωρών και των πληθυσμιακών ομάδων με τη χρήση κατάλληλων στατιστικών δοκιμών και μεγεθών επίδρασης, ενώ τα ποιοτικά ευρήματα χρησιμοποιούνται για την εξήγηση και την εμβάθυνση αυτών των αποτελεσμάτων. Για κάθε ερευνητικό ερώτημα, τα ευρήματα μετατρέπονται σε συγκεκριμένες επιπτώσεις για τους υπεύθυνους υλοποίησης του έργου, και η έκθεση ολοκληρώνεται με συστάσεις για κάθε πακέτο εργασίας.

Ερευνητικός στόχος και ερευνητικά ερωτήματα

Ο ερευνητικός στόχος ήταν να διερευνηθεί πώς οι νέοι (15-30 ετών) στην Αίγυπτο, την Εσθονία, την Ελλάδα, την Ιορδανία, Τυνησία και την Τουρκία αντιλαμβάνονται τους παραμελημένους δημόσιους χώρους, τι τους παρακινεί και τι τους εμποδίζει να μεταμορφώσουν αυτούς τους χώρους, ποια θεσμικά και νομικά εμπόδια αντιμετωπίζουν οι ίδιοι και οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας που τους υποστηρίζουν, καθώς και ποια εκπαίδευση, καθοδήγηση και ψηφιακή υποστήριξη χρειάζονται — με σκοπό να ενημερωθεί ο σχεδιασμός των εργαλείων μάθησης του έργου (WP3),

των εκπαιδεύσεων των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας (WP4) και της συνεργασίας μεταξύ νεολαίας και αρχών. Έξι ερευνητικά ερωτήματα καθοδήγησαν τη μελέτη:

- **RQ1.** Πώς αντιλαμβάνονται οι νέοι τους παραμελημένους δημόσιους χώρους στις κοινότητές τους και τι θα ήθελαν να γίνουν αυτοί οι χώροι;
- **RQ2.** Πόσο πρόθυμοι είναι οι νέοι να συμμετάσχουν στη μεταμόρφωση των παραμελημένων χώρων και τι τους παρακινεί;
- **RQ3.** Ποια εμπόδια αποτρέπουν τους νέους από τη συμμετοχή και πώς διαφέρουν αυτά για τους νέους με λιγότερες ευκαιρίες;
- **RQ4.** Ποια θεσμικά και νομικά εμπόδια αντιμετωπίζουν οι πρωτοβουλίες υπό την ηγεσία των νέων και πώς μπορεί να βελτιωθεί η συνεργασία με τις αρχές;
- **RQ5.** Τι είδους κατάρτιση και καθοδήγηση χρειάζονται οι νέοι και οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας;
- **RQ6.** Πώς πρέπει να σχεδιαστούν τα ψηφιακά εργαλεία μάθησης ώστε να προσελκύουν τους νέους και να διατηρούν το ενδιαφέρον τους;

Κάθε ερευνητικό ερώτημα αναλύθηκε περαιτέρω σε υποερωτήματα που αντιστοιχούν άμεσα σε ερωτήσεις της έρευνας, ερωτήσεις συνεντεύξεων και ασκήσεις ομάδων εστίασης (Παράρτημα Α). Όλα τα αποτελέσματα της έρευνας συγκρίνονται μεταξύ των χωρών και, όπου είναι σχετικό, ανά φύλο, ηλικιακή ομάδα, εκπαιδευτικό επίπεδο και εργασιακή κατάσταση, καθώς και ανάλογα με τις καταστάσεις περιορισμένων ευκαιριών που δήλωσαν οι ίδιοι οι ερωτηθέντες.

2. Method

Σχεδιασμός

Η μελέτη χρησιμοποίησε ένα συγκλίνων παράλληλο σχεδιασμό μεικτών μεθόδων (Creswell & Plano Clark, 2018). Τα ποσοτικά δεδομένα από μια διακρατική έρευνα για τη νεολαία και τα ποιοτικά δεδομένα από συνεντεύξεις και ομάδες εστίασης συλλέχθηκαν την ίδια περίοδο, αναλύθηκαν ξεχωριστά και στη συνέχεια ενοποιήθηκαν για κάθε ερευνητικό ερώτημα. Η έρευνα παρέχει ευρύτητα και επιτρέπει συγκρίσεις μεταξύ ομάδων· οι συνεντεύξεις προσθέτουν την οπτική των επαγγελματιών σχετικά με θεσμικά και παιδαγωγικά ζητήματα· και οι ομάδες εστίασης διερευνούν σε βάθος τη λογική, τις προτεραιότητες και τις προτάσεις των νέων.

Εργαλεία

Η **Έρευνα Νεολαίας** περιλάμβανε 48 ερωτήσεις σε εννέα ενότητες: δημογραφικά στοιχεία· εμπόδια πρόσβασης και συμμετοχής· αντίληψη για τους παραμελημένους χώρους· πολιτική συμμετοχή και κίνητρα· θεσμικές τριβές και νομική παιδεία· καθοδήγηση, δεξιότητες και μορφές μάθησης· ψηφιακά χαρακτηριστικά· ψηφιακή παιδαγωγική και παιχνιδοποίηση· και μελλοντικές προοπτικές. Τα περισσότερα ερωτήματα ήταν κλειστού τύπου (μονή επιλογή, πολλαπλή επιλογή, κλίμακες αξιολόγησης 5 βαθμών και μία άσκηση κατάταξης)· τέσσερις ερωτήσεις ήταν ανοιχτού τύπου. Η έρευνα διεξήχθη διαδικτυακά στα αραβικά, αγγλικά, τουρκικά, ελληνικά και ρωσικά.

Ο Οδηγός Συνεντεύξεων Ενδιαφερομένων Μερών και Εμπειρογνωμόνων περιλάμβανε 19 ερωτήσεις (15 βασικές) σχετικά με τρεις πυλώνες: θεσμικές τριβές, ψυχολογική ιδιοκτησία και ψηφιακή παιδαγωγική. Ζητήθηκε από κάθε εταίρο να πραγματοποιήσει συνέντευξη με δύο εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας, έναν συντονιστή έργου, έναν μέντορα και έναν ενδιαφερόμενο που εργάζεται άμεσα με νέους. Το πακέτο για τις ομάδες εστίασης περιλάμβανε δύο συνεδρίες διάρκειας 90-120 λεπτών ανά χώρα με 8-10 νέους: η ομάδα εστίασης 1 (FG1) αφορούσε την τοπική πραγματικότητα, τα κίνητρα και τα εμπόδια (συμπεριλαμβανομένης μιας άσκησης χαρτογράφησης και μιας άσκησης κατάταξης των εμποδίων) και η ομάδα εστίασης 2 (FG2) αφορούσε την πορεία από την ιδέα στην πράξη, την καθοδήγηση και τα ψηφιακά εργαλεία (συμπεριλαμβανομένης της χαρτογράφησης της πορείας και της ψηφοφορίας για τα χαρακτηριστικά).

Συμμετέχοντες

Δείγμα έρευνας

Το αρχικό αρχείο της έρευνας περιείχε 325 συμπληρωμένες απαντήσεις που υποβλήθηκαν μεταξύ 3 Μαΐου και 3 Ιουνίου 2026. Σύμφωνα με την ομάδα-στόχο του έργου, αποκλείστηκαν 36 ερωτηθέντες ηλικίας κάτω των 15 ή άνω των 30 ετών, με αποτέλεσμα το αναλυτικό δείγμα να ανέρχεται σε N = 289. Δύο ερωτηθέντες που είχαν επιλέξει την επιλογή «Άλλο» αλλά έγραψαν «Ιορδανία» και «Τυνησία» ανακωδικοποιήθηκαν στις αντίστοιχες χώρες. Δεκαέξι ερωτηθέντες ζούσαν εκτός των έξι χωρών-εταίρων (κυρίως σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ)· περιλαμβάνονται σε όλα

τα συνολικά αποτελέσματα, αλλά όχι στις συγκρίσεις ανά χώρα. Ο Πίνακας 1 και το Σχήμα 1 περιγράφουν το δείγμα.

Πίνακας 1

Χαρακτηριστικά του δείγματος της έρευνας ανά χώρα

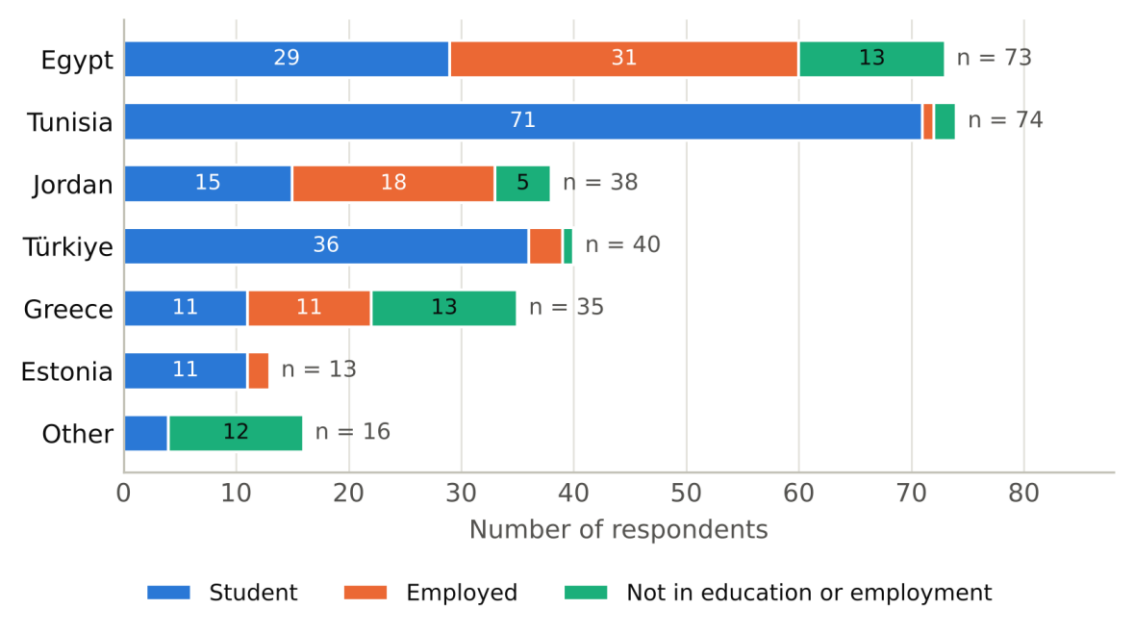
Χώρα	n	Ηλικία M (SD)	Γυναίκες %	Φοιτητές %	Απασχολούμενοι %	Δεν σπουδάζουν/δεν εργάζονται %	Λιγότερες ευκαιρίες %	Οικονομικές δυσκολίες %
Αίγυπτος	73	23.0 (3.8)	60	40	42	18	64	48
Τυνησία	74	22.5 (2.2)	82	96	1	3	62	57
Ιορδανία	38	23.6 (1.9)	63	39	47	13	50	39
Τουρκία	40	21.8 (2.7)	60	90	8	2	68	62
Ελλάδα	35	23.0 (3.0)	60	31	31	37	51	29
Εσθονία	13	21.6 (4.3)	54	85	15	0	54	23
Άλλα	16	22.8 (1.6)	50	25	0	75	38	31
Σύνολο	289	22.7 (2.9)	65	61	23	16	59	47

Σημείωση. Η κατάσταση προέκυψε από ερώτηση πολλαπλής επιλογής: οι ερωτηθέντες που ήταν φοιτητές ταξινομήθηκαν ως φοιτητές· οι μη φοιτητές που εργάζονταν ταξινομήθηκαν ως εργαζόμενοι· όλοι οι άλλοι ταξινομήθηκαν ως μη φοιτητές και μη εργαζόμενοι. «Λιγότερες ευκαιρίες» = ανέφεραν τουλάχιστον μία από τις επτά καταστάσεις (οικονομικές δυσκολίες, αγροτική/απομονωμένη περιοχή, μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο, αναπηρία ή προβλήματα υγείας, κοινωνικά ή οικογενειακά προβλήματα, εκπαιδευτικές δυσκολίες, διακρίσεις)· 22 ερωτηθέντες που προτίμησαν να μην απαντήσουν ή δεν έδωσαν απάντηση εξαιρούνται από αυτή τη μεταβλητή ομάδας.

Το δείγμα αποτελούνταν κυρίως από γυναίκες (65,4%· άνδρες 34,3%, μη δυαδικού φύλου 0,3%), με μέση ηλικία 22,7 έτη (SD = 2,9). Έξι στους δέκα ερωτηθέντες (61,2%) ήταν φοιτητές, το 22,8% ήταν απασχολούμενοι και το 15,9% δεν φοιτούσε ούτε εργαζόταν· μόνο 13 ερωτηθέντες (4,5%) αυτοπροσδιορίστηκαν ρητά ως NEET. Περισσότεροι από τους μισούς (58,8%) ανέφεραν τουλάχιστον μία κατάσταση που σχετίζεται με περιορισμένες ευκαιρίες, κυρίως οικονομικές ή χρηματοοικονομικές δυσκολίες (46,7%), κοινωνικές ή οικογενειακές προκλήσεις (23,2%) και διαβίωση σε αγροτική ή απομονωμένη περιοχή (13,5%). Το μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο (4,5%) και η αναπηρία ή τα προβλήματα υγείας (1,0%) ήταν σπάνια. Τα δείγματα ανά χώρα διαφέρουν σημαντικά ως προς τη σύνθεσή τους: τα δείγματα της Τυνησίας, της Τουρκίας και της Εσθονίας αποτελούνται σχεδόν εξ ολοκλήρου από φοιτητές, ενώ τα δείγματα της Αιγύπτου, της Ιορδανίας και της Ελλάδας περιλαμβάνουν πολλούς εργαζόμενους και νέους που δεν σπουδάζουν. Αυτό έχει σημασία για την ερμηνεία των διαφορών μεταξύ των χωρών, καθώς ορισμένες από αυτές ενδέχεται να αντανακλούν το ποιοι συμμετείχαν στην έρευνα και όχι τη χώρα αυτή καθεαυτή..

Σχήμα 1

Σύνθεση του δείγματος της έρευνας ανά χώρα και κατάσταση εκπαίδευσης/απασχόλησης

Σημείωση. N = 289. Οι ράβδοι δείχνουν τον αριθμό των ερωτηθέντων· οι επιγραφές μέσα στις ράβδους δείχνουν το μέγεθος των ομάδων των πέντε ή περισσότερων ατόμων.

Ποιοτικό δείγμα

Ο πίνακας 2 συνοψίζει τα ποιοτικά δεδομένα. Συνολικά, πραγματοποιήθηκαν 29 συνεντεύξεις (πέντε σε κάθε χώρα, εκτός από την Εσθονία, όπου πραγματοποιήθηκαν τέσσερις). Σε πέντε χώρες, οι ερωτηθέντες ήταν επαγγελματίες (εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας, μέντορες, συντονιστές, ηγέτες ΜΚΟ, εκπαιδευτικοί και καλλιτέχνες) με εμπειρία που κυμαινόταν από 2 έως 25 έτη. Στην Ιορδανία, και οι πέντε ερωτηθέντες ήταν νέοι εθελοντές και φοιτητές και όχι επαγγελματίες. Ομάδες εστίασης με νέους πραγματοποιήθηκαν στην Αίγυπτο, την Ελλάδα, την Ιορδανία, την Τυνησία και την Τουρκία· στην Εσθονία δεν πραγματοποιήθηκαν ομάδες εστίασης. Η αναφορά των ομάδων εστίασης διέφερε: η Αίγυπτος και η Ιορδανία κατέγραψαν τον αριθμό των συμμετεχόντων, ενώ η Ελλάδα, η Τυνησία και η Τουρκία παρείχαν θεματικές περιλήψεις χωρίς τον αριθμό των συμμετεχόντων.

Πίνακας 2

Επισκόπηση των ποιοτικών δεδομένων ανά χώρα

Χώρα	Συνεντεύξεις	Ομάδες εστίασης	Τεκμηρίωση και παρατηρήσεις
Αίγυπτος	5: Ιδρυτής ΜΚΟ, δύο εργαζόμενοι με νέους, συντονιστής έργου (πολεοδόμος), κοινοτικός μέντορας· 5-22 έτη εμπειρίας	2 εργαστήρια, 10 συμμετέχοντες το καθένα (17-28 ετών· φοιτητές, νέοι της γειτονιάς, NEET)	Μεταγραφές (αραβικά/αγγλικά)· μία συνέντευξη υπό μορφή σημειώσεων· αποτελέσματα ασκήσεων ομάδων εστίασης με καταμέτρηση
Τυνησία	5: καλλιτέχνες, καθηγητής πανεπιστημίου, εκπαιδευτικοί, πρώην αρχηγός προσκόπων· 8-15 έτη εμπειρίας	Συνοπτική αναφορά για την Τύνιδα και τη Μπιζέρτα (τέσσερις περιοχές)· ο αριθμός των συμμετεχόντων δεν αναφέρεται	Επεξεργασμένες περιλήψεις· κατάταξη εμποδίων χωρίς αριθμητικά στοιχεία

Χώρα	Συνεντεύξεις	Ομάδες εστίασης	Τεκμηρίωση και παρατηρήσεις
Ιορδανία	5: νέοι εθελοντές/φοιτητές (όχι επαγγελματίες)	2 ομάδες εστίασης: 7 συμμετέχοντες (Ιρμπίντ, Αμμάν, Μαφράκ, Άκαμπα) και 5 νεαρές γυναίκες (Αμμάν)	Σχεδόν πανομοιότυπη διατύπωση των ερωτήσεων στις συνεντεύξεις· δεν αναφέρθηκε η αντιστοίχιση των ομάδων εστίασης· κατάταξη/ψηφοφορίες χωρίς αριθμούς
Τουρκία	5: συντονιστής (ακαδημαϊκός), μέντορας φοιτητών, διοργανωτής εκδηλώσεων, δύο ηγέτες φοιτητικών συλλόγων· εμπειρία 2-17 ετών	Πρώτη ομάδα εστίασης, δεύτερη ομάδα εστίασης και διευρυμένη διαβούλευση με φοιτητές στο METU· ο αριθμός των συμμετεχόντων δεν αναφέρθηκε	Θεματική περίληψη· κυρίως φοιτητές πανεπιστημίου
Ελλάδα	5: διευθυντής κέντρου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, εκπαιδευτικός, μέντορας/εργαζόμενος με νέους, διευθυντής ΜΚΟ, συντονιστής	2 ομάδες εστιασμένης συζήτησης (Λευκάδα)· ο αριθμός των συμμετεχόντων δεν αναφέρθηκε (≈8 ψηφοφόροι στην ομάδα FG2)	Γραπτές απαντήσεις· η Ομάδα 2 περιλαμβάνει ψηφοφορία με καταμέτρηση
Εσθονία	4: συντονιστής, μέντορας, εργαζόμενος με νέους, ενδιαφερόμενος (Νάρβα)	Καμία	Δεν υπήρξε άμεση συμμετοχή των νέων· η εθνική έκθεση βασίστηκε σε τρεις από τις τέσσερις συνεντεύξεις

Σημείωση: Κάθε εταίρος υπέβαλε επίσης μια εθνική έκθεση που συνόψιζε τις συνεντεύξεις του. Τα προφίλ είναι όπως αναφέρθηκαν από τους εταίρους.

Διαδικασία και δεοντολογία

Οι εταίροι διένειμαν την έρευνα μέσω των δικτύων τους, των συνεργαζόμενων οργανώσεων, των σχολείων και των πανεπιστημίων, των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και τοπικών εκδηλώσεων. Η συμμετοχή ήταν εθελοντική και ανώνυμη· οι ερωτηθέντες ηλικίας 15-17 ετών επιβεβαίωσαν τη συγκατάθεση των γονέων τους. Οι συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις και στις ομάδες εστίασης υπέγραψαν έντυπα συγκατάθεσης μετά από ενημέρωση. Για την παρούσα έκθεση, δεν χρησιμοποιήθηκαν μεταδεδομένα που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην ταυτοποίηση των συμμετεχόντων (διευθύνσεις IP, URL παραπομπής), ενώ οι αναφορές αποδίδονται μόνο ανά χώρα και ρόλο. Ορισμένα αρχεία συνεντεύξεων που υποβλήθηκαν από τους εταίρους περιέχουν τα πλήρη ονόματα των συμμετεχόντων· αυτά πρέπει να αποθηκεύονται με ασφάλεια και να μην δημοσιεύονται.

Ανάλυση δεδομένων

Δεδομένα έρευνας. Υπολογίστηκαν περιγραφικά στατιστικά στοιχεία (ποσοστά, μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις) για όλα τα ερωτήματα. Για τα ερωτήματα πολλαπλής επιλογής, τα ποσοστά αναφέρονται σε όλους τους ερωτηθέντες, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά. Οι διαφορές μεταξύ των ομάδων στα κατηγορικά ερωτήματα ελέγχθηκαν με τη δοκιμασία χ^2 του Pearson και το V του Cramér ως μέγεθος επίδρασης (≈ 0,10 μικρό, ≈ 0,30 μέτριο, ≈ 0,50 μεγάλο· Cohen, 1988). Οι κλίμακες αξιολόγησης αντιμετωπίστηκαν ως διατακτικές και συγκρίθηκαν με δοκιμασίες U του Mann-Whitney (μέγεθος επίδρασης: δισειριακή συσχέτιση κατάταξης, rrb· Kerby, 2014) ή δοκιμασίες H του Kruskal-Wallis (μέγεθος επίδρασης: ε^2· Tomczak & Tomczak, 2014). Οι συγκρίσεις μεταξύ χωρών περιλαμβάνουν μόνο τις έξι χώρες-εταίρους· δεδομένου του μικρού

υποδείγματος της Εσθονίας (n = 13), τα ποσοστά για την Εσθονία πρέπει να ερμηνεύονται με προσοχή. Επειδή διεξήχθησαν πολλές δοκιμασίες, οι τιμές p προσαρμόστηκαν εντός κάθε μεταβλητής ομαδοποίησης χρησιμοποιώντας τη διαδικασία ψευδούς ποσοστού ανακάλυψης Benjamini-Hochberg (Benjamini & Hochberg, 1995)· τα αποτελέσματα περιγράφονται ως αξιόπιστα όταν η προσαρμοσμένη τιμή q ήταν κάτω από 0,05. Τέσσερις αυτοαξιολογήσεις νομικο-διοικητικών γνώσεων συνδυάστηκαν σε έναν δείκτη νομικής τεχνογνωσίας (α του Cronbach = 0,91). Χρησιμοποιήθηκαν πολλαπλή παλινδρόμηση (με τυπικά σφάλματα ανθεκτικά στην ετεροσκεδαστικότητα) και λογιστική παλινδρόμηση για να ελεγχθεί εάν οι συσχετίσεις ισχύουν μετά τον έλεγχο για τη χώρα, το φύλο, την ηλικία, την κοινωνική κατάσταση, την κατάσταση μειωμένων ευκαιριών και την προηγούμενη εθελοντική δράση.

Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του λογισμικού ανοιχτού κώδικα «R».

Ποιότητα δεδομένων. Ο διάμεσος χρόνος συμπλήρωσης ήταν 13,2 λεπτά. Είκοσι τέσσερις ερωτηθέντες (8,3%) έδωσαν πανομοιότυπες απαντήσεις σε όλα τα στοιχεία και των δύο μεγάλων πινάκων αξιολόγησης (μορφές μάθησης και λειτουργίες της εφαρμογής), 13 από τους οποίους στην Ιορδανία· αυτά τα μοτίβα απαντήσεων ενδέχεται να υποδηλώνουν χαμηλό βαθμό συμμετοχής. Αυτοί συμπεριλήφθηκαν στις κύριες αναλύσεις, ενώ όλα τα βασικά αποτελέσματα επαναλήφθηκαν χωρίς αυτούς (ανάλυση ευαισθησίας). Τα αποτελέσματα άλλαξαν μόνο σε ένα σημείο, το οποίο αναφέρεται στην Ενότητα 3.4. Λόγω σφάλματος δρομολόγησης, η ερώτηση σχετικά με τον κύριο λόγο μη συμμετοχής εμφανίστηκε μόνο στους 21 ερωτηθέντες που δήλωσαν ότι δεν θα συμμετείχαν· ως εκ τούτου, αναφέρεται μόνο περιγραφικά.

Απαντήσεις ανοιχτού τύπου. Οι τέσσερις ερωτήσεις ανοιχτού τύπου (η ιδανική λειτουργία ενός παραμελημένου χώρου, ένας συγκεκριμένος χώρος προς αναβίωση, η πρώτη ερώτηση προς έναν μέντορα τεχνητής νοημοσύνης και η πιο σημαντική αλλαγή που θα μπορούσε να επιφέρει η τοπική αυτοδιοίκηση) διαβάστηκαν στις πρωτότυπες γλώσσες τους και κωδικοποιήθηκαν επαγωγικά σε 8-11 κατηγορίες η καθεμία· επιτρέπονταν έως δύο κωδικοί ανά απάντηση (Παράρτημα Γ).

Ποιοτικά δεδομένα. Τα πρακτικά ή οι περιλήψεις των συνεντεύξεων, οι περιλήψεις των ομάδων εστίασης και οι εθνικές εκθέσεις κωδικοποιήθηκαν παραγωγικά με βάση τις ερευνητικές ερωτήσεις RQ1-RQ6 και τους τρεις πυλώνες των συνεντεύξεων, ακολουθούμενα από επαγωγική θεματική ανάλυση εντός κάθε κωδικού (Braun & Clarke, 2006). Κάθε χώρα κωδικοποιήθηκε αρχικά ξεχωριστά· στη συνέχεια, τα θέματα συγκρίθηκαν μεταξύ των χωρών και τριγωνοποιήθηκαν με τα αποτελέσματα της έρευνας. Δεν χρησιμοποιήθηκαν δηλώσεις που εμφανίζονταν μόνο στις εθνικές εκθέσεις αλλά όχι στις υποκείμενες συνεντεύξεις.

3. Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται ανά ερευνητικό ερώτημα. Κάθε ενότητα παρουσιάζει πρώτα τα ευρήματα της έρευνας, στη συνέχεια τα ευρήματα των συνεντεύξεων και των ομάδων εστίασης, και ολοκληρώνεται με τις επιπτώσεις για τους υπεύθυνους υλοποίησης του έργου.

RQ1: Πώς αντιλαμβάνονται οι νέοι τους παραμελημένους δημόσιους χώρους

Έκθεση σε παραμελημένους χώρους

Οι παραμελημένοι χώροι αποτελούν συνηθισμένο μέρος του περιβάλλοντος των νέων. Τέσσερις στους δέκα ερωτηθέντες (40,1%) τους συναντούν συχνά (30,4%) ή αρκετές φορές την ημέρα (9,7%), ενώ ένα επιπλέον 39,4% τους συναντά μερικές φορές· μόνο το 3,8% δεν τους συναντά ποτέ. Οι περισσότεροι ερωτηθέντες εκτιμούσαν ότι υπάρχουν ένας έως τρεις παραμελημένοι χώροι στη γειτονιά τους (64,0%), το ένα τέταρτο τέσσερις έως έξι (24,3%) και το 11,6% περισσότερους από έξι. Η έκθεση διέφερε μεταξύ των χωρών, $H(5) = 28,89$, $p < 0,001$, $\varepsilon^2 = 0,09$: ήταν υψηλότερη στην Αίγυπτο (M = 3,68 σε κλίμακα 1-5) και την Τυνησία (M = 3,42) και χαμηλότερη στην Εσθονία (M = 2,69), την Τουρκία (M = 2,85) και την Ιορδανία (M = 2,89). Οι νέοι που ανέφεραν καταστάσεις με λιγότερες ευκαιρίες συναντούσαν παραμελημένους χώρους συχνότερα από τους συνομηλίκους τους (M = 3,42 έναντι 3,00), U = 10.308, p <0,001, rrb = 0,25, και συχνότερα εκτιμούσαν ότι υπήρχαν περισσότεροι από έξι τέτοιοι χώροι στην περιοχή τους (17,1% έναντι 3,4%).

Οι εγκαταλελειμμένοι χώροι που εντοπίστηκαν σε μια έρευνα για τους νέους μπορούν να προβληθούν σε **αυτόν τον σύνδεσμο**.

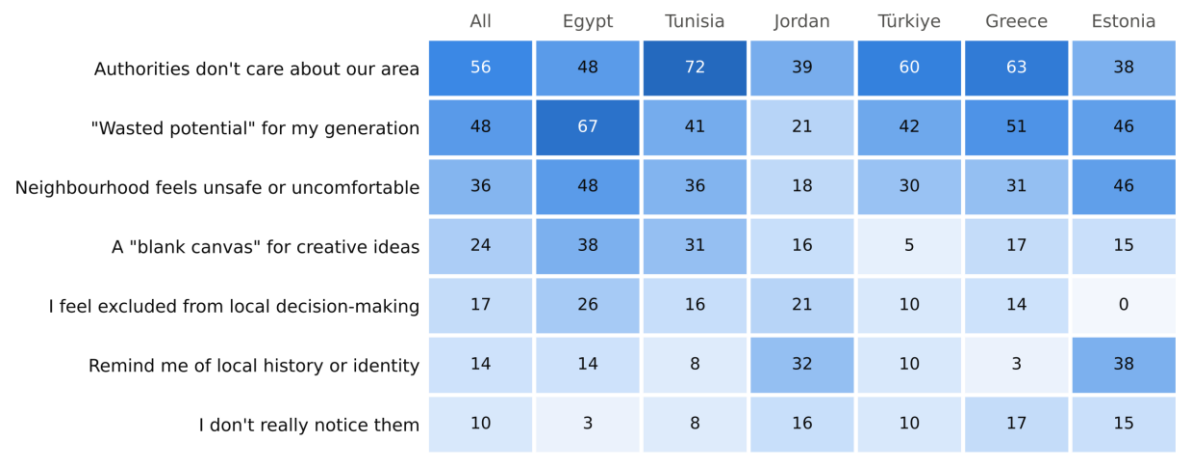
Πώς κάνουν τους νέους να αισθάνονται οι παραμελημένοι χώροι

Η κυρίαρχη αντίληψη για τους παραμελημένους χώρους είναι πολιτική και όχι αισθητική (Σχήμα 2). Περισσότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες (56,4%) δήλωσαν ότι αυτοί οι χώροι τους κάνουν να αισθάνονται ότι «οι αρχές δεν ενδιαφέρονται για την περιοχή μας», ενώ σχεδόν οι μισοί (48,1%) τους θεωρούν «χαμένο δυναμικό για τη γενιά μου». Περίπου το ένα τρίτο (36,0%) δήλωσε ότι οι χώροι αυτοί κάνουν τη γειτονιά να φαίνεται ανασφαλής ή δυσάρεστη, ενώ το ένα τέταρτο (24,2%) τους έβλεπε θετικά, ως «λευκό καμβά» για δημιουργικές ιδέες. Οι διαφορές μεταξύ των χωρών ήταν μέτριες: οι Αιγύπτιοι ερωτηθέντες έβλεπαν συχνότερα χαμένο δυναμικό (67,1%) και έναν λευκό καμβά (38,4%), οι Τυνήσιοι ερωτηθέντες ένιωθαν συχνότερα ότι οι αρχές δεν ενδιαφέρονται (71,6%), ενώ οι Ιορδανοί και οι Εσθονοί ερωτηθέντες συσχέτιζαν συχνότερα αυτούς τους χώρους με την τοπική ιστορία ή ταυτότητα (31,6% και 38,5%). Δεν παρατηρήθηκε διαφορά

μεταξύ γυναικών και ανδρών όσον αφορά το αίσθημα ανασφάλειας (34,4% έναντι 39,4%), $\chi^2(1, N = 288) = 0,70$, $p = 0,401$.

Σχήμα 2

Πώς κάνουν τους νέους να αισθάνονται οι παραμελημένοι χώροι, συνολικά και ανά χώρα (%)

Σημείωση. Επιτρέπονται πολλαπλές απαντήσεις (έως τρεις). Η επιλογή «Όλα» περιλαμβάνει ερωτηθέντες εκτός των έξι χωρών-εταίρων (N= 289)· στις στήλες ανά χώρα: n = 73 (Αίγυπτος), 74 (Τυνησία), 38 (Ιορδανία), 40 (Τουρκία), 35 (Ελλάδα), 13 (Εσθονία). Τα πιο σκούρα κελιά υποδηλώνουν υψηλότερα ποσοστά. Σημαντικές διαφορές μεταξύ των χωρών ($q < 0,05$): αδιαφορία των αρχών, $V = 0,24$· χαμένο δυναμικό, $V = 0,30$· «καθαρός καμβάς», $V = 0,28$· ιστορία/ταυτότητα, $V = 0,29$.

Η ασφάλεια αποτελεί πραγματικό εμπόδιο σε ορισμένες χώρες. Μόνο το 54,3% των ερωτηθέντων έχει πάντα πρόσβαση σε ασφαλείς δημόσιους χώρους στη γειτονιά τους, ενώ το 10,7% έχει σπάνια ή ποτέ. Η πρόσβαση ήταν χαμηλότερη στην Αίγυπτο (35,6% πάντα· 24,7% σπάνια ή ποτέ) και την Τυνησία (41,9%) και υψηλότερη στην Ιορδανία (81,6%), την Εσθονία (76,9%) και την Ελλάδα (68,6%), $H(5) = 35,05$, $p < 0,001$, $\varepsilon^2 = 0,11$. Οι ερωτηθέντες στις χώρες-εταίρους της Νότιας και Ανατολικής Μεσογείου ήταν σημαντικά λιγότερο πιθανό να έχουν σταθερή πρόσβαση σε ασφαλείς χώρους σε σύγκριση με εκείνους της ΕΕ (48,0% έναντι 76,6%).

Τι θέλουν οι νέοι να γίνουν αυτοί οι χώροι

Όταν ρωτήθηκαν τι θα έκαναν με έναν παραμελημένο χώρο ως «Δήμαρχος για μια Μέρα» (152 κωδικοποιήσιμες απαντήσεις), πολλοί ερωτηθέντες περιέγραψαν πρώτα μια διαδικασία παρά μια νέα λειτουργία: γενική ανακαίνιση ή αναζωογόνηση (27,6%) και καθαρισμό, συντήρηση, ασφάλεια και βασική υποδομή όπως ο φωτισμός (27,0%). Όπου αναφέρθηκε κάποια λειτουργία, οι πιο συχνές ήταν κέντρα νεολαίας και κοινότητας ή χώροι μελέτης (18,4%), χώροι πολιτισμού και τέχνης (15,1%), χώροι πρασίνου και πάρκα (11,8%), χώροι εργασίας και επιχειρηματικότητας (7,2%) και αποκατάσταση πολιτιστικής κληρονομιάς (5,9%). Αξίζει να σημειωθεί ότι το 8,6% πρότεινε η χρήση να αποφασιστεί μέσω έρευνας αναγκών ή διαβούλευσης με τους κατοίκους.

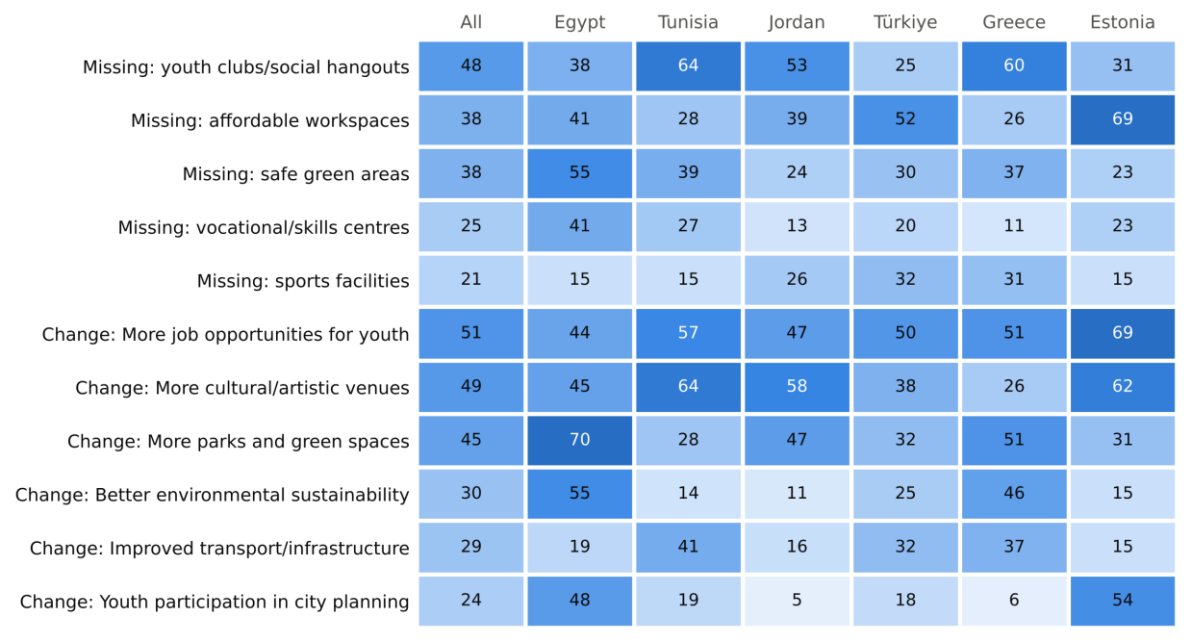
> *«Θα ήθελα να το μετατρέψω σε προσιτούς χώρους μελέτης και φιλικά προς το περιβάλλον φοιτητικά κέντρα με δωρεάν πρόσβαση στο διαδίκτυο.»* (συμμετέχουσα στην έρευνα, Αίγυπτος)

> *«Στην περιοχή μου δεν υπάρχει δωρεάν και ασφαλής χώρος για γυναίκες… Θα χρησιμοποιούσα τον χώρο ως δωρεάν πολυχρηστικό χώρο για γυναίκες.»* (συμμετέχουσα στην έρευνα, Αίγυπτος)

Αυτή η εικόνα συνάδει με όσα αναφέρουν οι ερωτηθέντες ότι λείπουν από τις γειτονιές τους και με αυτά που θα ήθελαν περισσότερο να αλλάξουν (Σχήμα 3). Οι λέσχες νεολαίας και οι χώροι κοινωνικής συνάντησης ήταν η υπηρεσία που αναφέρθηκε πιο συχνά ως ελλείπουσα (48,4%), ακολουθούμενη από προσιτούς χώρους εργασίας (38,1%) και ασφαλείς χώρους πρασίνου (37,7%). Για τα επόμενα πέντε χρόνια, οι ερωτηθέντες επιθυμούσαν κυρίως περισσότερες ευκαιρίες εργασίας για νέους (50,9%), περισσότερους πολιτιστικούς και καλλιτεχνικούς χώρους (49,1%) και περισσότερα πάρκα και χώρους πρασίνου (45,0%). Οι διαφορές μεταξύ των χωρών ήταν σημαντικές: οι Αιγύπτιοι ερωτηθέντες ξεχώρισαν ως προς την επιθυμία τους για πάρκα και χώρους πρασίνου (69,9%), καλύτερη περιβαλλοντική βιωσιμότητα (54,8%) και μεγαλύτερη συμμετοχή των νέων στον πολεοδομικό σχεδιασμό (47,9%), ενώ η συμμετοχή στον πολεοδομικό σχεδιασμό επιλέχθηκε σπάνια στην Ιορδανία (5,3%) και την Ελλάδα (5,7%), V = 0,40.

Σχήμα 3

Ελλείπουσες υπηρεσίες και επιθυμητές αλλαγές στη γειτονιά, συνολικά και ανά χώρα (%)

Σημείωση. Ελλείπουσες υπηρεσίες: έως δύο απαντήσεις· επιθυμητές αλλαγές: έως τρεις απαντήσεις. N = 289 (Σύνολο)· αριθμοί ερωτηθέντων ανά χώρα όπως στο Σχήμα 2.

Μόνο το 30,1% του συνόλου των ερωτηθέντων μπόρεσε να κατονομάσει έναν συγκεκριμένο παραμελημένο χώρο που θα έπρεπε να αναζωογονηθεί, με μεγάλες διαφορές μεταξύ των ερωτηθέντων ανά χώρα (Αίγυπτος 52,1%, Εσθονία 41,7%, Ελλάδα 36,4%, Τυνησία 33,3%, Τουρκία 12,5%, Ιορδανία 2,9%), $\chi^2(5, N = 252) = 32,99$, $p < 0,001$, $V = 0,36$. Οι 87 χώροι που περιγράφηκαν ήταν κυρίως εγκαταλελειμμένα ή ερειπωμένα κτίρια (26,4%), δρόμοι, πλατείες και υποδομές μεταφορών (14,9%), μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς (11,5%), κενά οικόπεδα ή χώροι απόρριψης απορριμμάτων (11,5%), πάρκα (10,3%) και παραλίες, υδάτινα ρεύματα ή φυσικές

περιοχές (9,2%). Τριάντα τοποθεσίες με επαρκή γεωγραφική τοποθεσία παρατίθενται στο Παράρτημα Δ ως υποψήφιες για τον χάρτη GIS.

Ευρήματα από συνεντεύξεις και ομάδες εστίασης

Τα ποιοτικά δεδομένα επιβεβαιώνουν ότι οι τύποι των παραμελημένων χώρων διαφέρουν ανάλογα με το πλαίσιο. Στην Αίγυπτο, οι συμμετέχοντες στις ομάδες εστίασης σημείωσαν 14 προβληματικά οικόπεδα σε δορυφορικούς χάρτες —κυρίως χωματερές στο μέσο των οικοδομικών τετραγώνων, μη φωτισμένες υπόγειες διαβάσεις και υπολειμματικούς χώρους μεταξύ οικιστικών συγκροτημάτων— καθώς και τέσσερις τοποθεσίες με υψηλό δυναμικό· οι παραμελημένοι χώροι συζητήθηκαν κυρίως υπό το πρίσμα της προσωπικής ασφάλειας και του εδαφικού αποκλεισμού. Οι Ιορδανοί συμμετέχοντες περιέγραψαν κενά οικόπεδα με απορρίμματα, εγκαταλελειμμένα κτίρια και κακώς φωτισμένα πάρκα, και συνέκριναν τις πυκνοκατοικημένες γειτονιές στο Αμμάν και το Ιρμπίντ με τις ανεπαρκείς υπηρεσίες και τις παραμελημένες γεωργικές εκτάσεις στο Μαφράκ, καθώς και τις υποαξιοποιημένες παράκτιες περιοχές στην Άκαμπα. Οι Τυνήσιοι συμμετέχοντες επικεντρώθηκαν σε εγκαταλελειμμένα ιστορικά σπίτια και πολιτιστικά κτίρια στο μεδίνες της Τύνιδας και της Μπιζέρτης, καθώς και σε παραμελημένα πάρκα και βιομηχανικές εγκαταστάσεις στη Τζαρζούνα και το Μενζέλ Αμπντεραχμάν. Στην Ελλάδα, οι συμμετέχοντες ανέφεραν συγκεκριμένες τοποθεσίες στη Λευκάδα (το μονοπάτι του φαραγγιού της Μελίσσας, το παλιό σχολείο στον Πόρο, τον δημόσιο κήπο στο Βλίχο, μια γειτονιά Ρομά και ένα εγκαταλελειμμένο στρατιωτικό φρούριο). Στην Τουρκία, η συζήτηση επικεντρώθηκε στην πανεπιστημιούπολη της METU (ημιτελείς δρόμοι, μια δασώδης περιοχή και παραμελημένοι χώροι φοιτητικών συλλόγων), ενώ τα αδέσποτα σκυλιά αναφέρθηκαν ως κίνδυνος για την ασφάλεια. Οι Εσθονοί ερωτηθέντες ανέφεραν περιορισμούς ασφαλείας που σχετίζονται με τα σύνορα σε ορισμένους χώρους στη Νάρβα.

> *«Όταν οι δημόσιοι χώροι παραμελούνται, δίνει την αίσθηση ότι παραμελείται η ίδια η κοινότητα.»*
>
> *(συμμετέχων σε ομάδα εστίασης, Ιορδανία)*
>
> *«Νιώθουμε εντελώς αποκλεισμένοι από τον ίδιο μας τον δρόμο.» (συμμετέχων σε ομάδα εστίασης, Αίγυπτος, 22 ετών, άνεργος)*

Σε όλες τις χώρες, οι νέοι δεν θεωρούσαν τους χώρους αυτούς χαμένους. Τους περιέγραψαν ως «γεμάτους δυνατότητες» (Ελλάδα) και υποστήριξαν ότι «το πρόβλημα δεν είναι η ύπαρξη του χώρου καθεαυτού, αλλά μάλλον η έλλειψη διαχείρισης, επενδύσεων και συμμετοχής της κοινότητας» (Ιορδανία). Οι ερωτηθέντες σε όλες τις χώρες τόνισαν ότι ένας χώρος καθίσταται ασφαλής και χωρίς αποκλεισμούς χάρη στα φυσικά χαρακτηριστικά του — φωτισμός, ανοιχτή θέα, καθαριότητα, ελεύθερα καθίσματα που δεν συνδέονται με αγορές, προσβασιμότητα — καθώς και χάρη στα κοινωνικά χαρακτηριστικά: τη συνδιαχείριση από τους νέους που τον χρησιμοποιούν, έναν κοινό κώδικα συμπεριφοράς και τακτικές δραστηριότητες.

Συνέπειες για τους υπεύθυνους υλοποίησης (RQ1)

- Να αντιμετωπίζεται η παραμέληση ως ζήτημα εμπιστοσύνης και όχι μόνο ως ζήτημα σχεδιασμού: η ορατή συμμετοχή των δημοτικών αρχών σε κάθε πρωτοβουλία μπορεί να αντιμετωπίσει άμεσα την αίσθηση ότι «οι αρχές δεν ενδιαφέρονται».
- Δώστε προτεραιότητα στη βασική ασφάλεια (φωτισμός, καθαριότητα, ορατότητα) ως πρώτο βήμα στην Αίγυπτο και την Τυνησία, όπου η πρόσβαση σε ασφαλείς δημόσιους χώρους είναι η χαμηλότερη.
- Να προσφέρονται λειτουργίες που ζητούν πραγματικά οι νέοι: δωρεάν χώροι μελέτης και κοινωνικής συνάντησης, χρήσεις για πολιτισμό/τέχνες και χώροι πρασίνου· να ενσωματωθεί ένα στάδιο διαβούλευσης με τους κατοίκους
- Χρησιμοποιήστε τις 30 τοποθεσίες που ανέφεραν οι ερωτηθέντες (Παράρτημα Δ) και τη χαρτογράφηση της ομάδας εστίασης ως αρχικό κατάλογο για τον χάρτη GIS – αφού επαληθεύσετε την τοποθεσία και την ιδιοκτησία

RQ2: Προθυμία και Κίνητρα για Συμμετοχή

Προθυμία και εμπειρία

Η προθυμία για συμμετοχή είναι υψηλή. Τα δύο τρίτα των ερωτηθέντων (66,8%) δεν είχαν ποτέ συμμετάσχει στη μεταμόρφωση ενός παραμελημένου χώρου, αλλά θα το εξέταζαν, ενώ ένα επιπλέον 16,3% είχε ήδη συμμετάσχει, με αποτέλεσμα το συνολικό ποσοστό των πρόθυμων να ανέρχεται στο 83,0%. Μόνο το 7,3% δεν θα το εξέταζε και το 9,7% ήταν αβέβαιο. Η προθυμία δεν παρουσίαζε στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των χωρών (από 69,2% στην Εσθονία και 70,0% στην Τουρκία έως 90,4% στην Αίγυπτο), $\chi^2(5, N = 273) = 9,54$, $p = 0,089$, ούτε ανάλογα με το φύλο, την κοινωνική θέση ή την κατάσταση μειωμένων ευκαιριών. Η Τουρκία είχε το μεγαλύτερο ποσοστό ερωτηθέντων που δεν θα εξέταζαν το ενδεχόμενο συμμετοχής (20,0%). Τα τρία τέταρτα των ερωτηθέντων (73,0%) είχαν προσφέρει εθελοντικά τις υπηρεσίες τους ή είχαν συμμετάσχει σε ένα κοινοτικό έργο τουλάχιστον μία φορά, ενώ το ένα τέταρτο (24,6%) το έκανε τακτικά· τακτικά εθελοντισμός ήταν πιο συνηθισμένος στην Αίγυπτο (39,7%) και την Ιορδανία (34,2%) και λιγότερο συνηθισμένος στην Τυνησία (8,1%), $V = 0,29$. Το ήμισυ των ατόμων ηλικίας 15-19 ετών (50,0%) δεν είχε ασχοληθεί ποτέ με εθελοντισμό.

Μια λογιστική παλινδρόμηση που περιελάμβανε τη χώρα, το φύλο, την ηλικία, την κοινωνική κατάσταση, την κατάσταση μειωμένων ευκαιριών, προηγούμενη εθελοντική δράση και νομικές γνώσεις έδειξε ότι η προηγούμενη εθελοντική δράση ήταν το μόνο ατομικό χαρακτηριστικό που συσχετιζόταν με την προθυμία: οι νέοι που είχαν προσφέρει εθελοντικά στο παρελθόν είχαν περίπου διπλάσιες πιθανότητες να είναι πρόθυμοι ($OR = 2,08$, $p = 0,047$). Σε σύγκριση με την Αίγυπτο, οι ερωτηθέντες στην Τουρκία ($OR = 0,18$, $p = 0,005$) και την Εσθονία ($OR = 0,19$, $p = 0,043$) είχαν μικρότερες πιθανότητες να είναι πρόθυμοι ($N = 266$, ψευδο-R^2 του McFadden $= 0,08$).

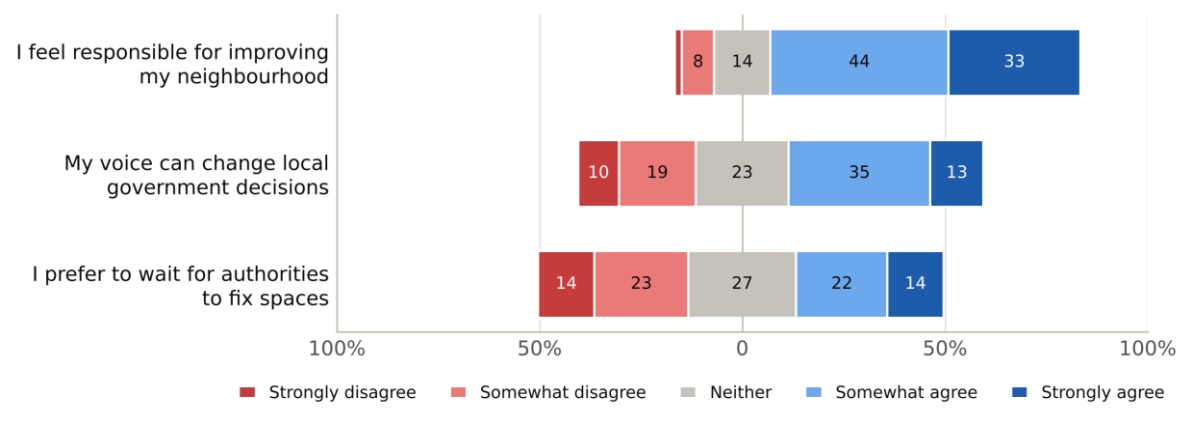
Πολιτικές στάσεις

Οι περισσότεροι ερωτηθέντες αισθάνονται υπεύθυνοι για τη βελτίωση της γειτονιάς τους (76,5% συμφωνούν· $M = 3,98$), αλλά λιγότεροι από τους μισούς πιστεύουν ότι η φωνή τους μπορεί να επηρεάσει τις αποφάσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης (48,1% συμφωνούν, 29,1% διαφωνούν· $M =$

3,22). Οι ερωτηθέντες ήταν διχασμένοι ως προς το αν προτιμούν να περιμένουν τις αρχές να βελτιώσουν τους χώρους (36,3% συμφωνούν, 37,0% διαφωνούν· Σχήμα 4).

Σχήμα 4

Πολιτικές στάσεις των νέων

Σημείωση. N = 289. Οι αριθμοί μέσα στις ράβδους είναι ποσοστά· οι τιμές κάτω του 7% δεν αναγράφονται. Οι ράβδοι έχουν ως κέντρο την ουδέτερη κατηγορία.

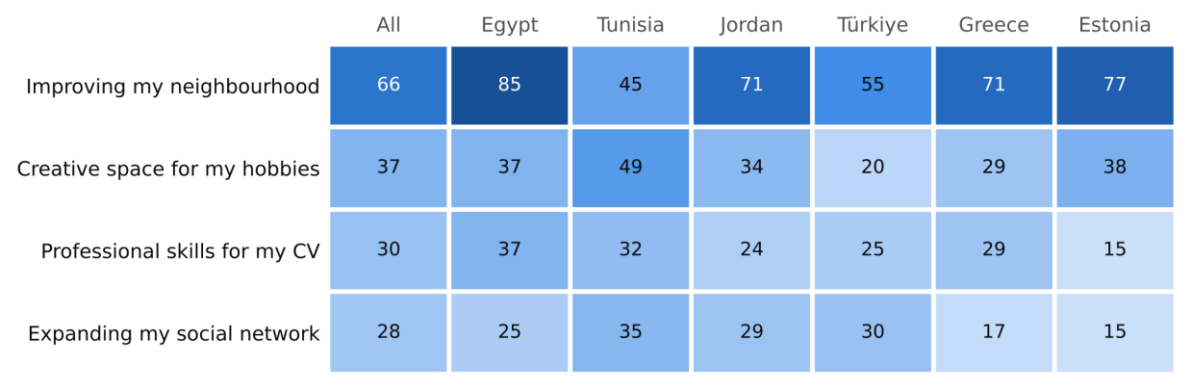
Το αίσθημα ευθύνης ήταν ισχυρότερο στην Αίγυπτο (M = 4,29), την Ιορδανία (M = 4,16) και την Τυνησία (M = 4,15) σε σύγκριση με την Τουρκία, την Ελλάδα και την Εσθονία (M = 3,58-3,63), H(5) = 27,86, p < 0,001, ε^2 = 0,09. Η προτίμηση να περιμένουν τις αρχές παρουσίασε τη μεγαλύτερη διακύμανση: ήταν χαμηλότερη στην Αίγυπτο (M = 2,23) και υψηλότερη στην Ιορδανία (M = 3,92), H(5) = 47,77, p <0,001, ε^2 = 0,16. Η πεποίθηση για τη δική του επιρροή, ωστόσο, δεν διέφερε σημαντικά μεταξύ των χωρών, H(5) = 10,32, p = 0,067, ούτε μεταξύ της ΕΕ και των χωρών-εταίρων της Νότιας και Ανατολικής Μεσογείου (45,3% έναντι 48,9% συμφωνούν), χ^2(2, N = 289) = 1,32, p = 0,518.

Κίνητρα

Όταν κλήθηκαν να αναφέρουν τα δύο ισχυρότερα κίνητρά τους, οι ερωτηθέντες επέλεξαν συχνότερα τη βελτίωση της γειτονιάς τους (65,7%), πολύ μπροστά από τη δημιουργία ενός δημιουργικού χώρου για τα χόμπι τους (36,7%), την απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων για το βιογραφικό τους (29,8%) και τη διεύρυνση του κοινωνικού τους δικτύου (28,0%· Σχήμα 5). Το κίνητρο της κοινότητας ήταν ιδιαίτερα κυρίαρχο στην Αίγυπτο (84,9%) και πιο αδύναμο στην Τυνησία (44,6%), όπου τα χόμπι και ο δημιουργικός χώρος (48,6%) καθώς και τα κοινωνικά δίκτυα (35,1%) είχαν μεγαλύτερη σημασία, χ^2(5, N = 273) = 30,30, p < 0,001, V = 0,33. Οι ερωτηθέντες που εργάζονταν επέλεξαν επίσης τη βελτίωση της γειτονιάς συχνότερα από τους φοιτητές (78,8% έναντι 60,5%), αν και η διαφορά αυτή δεν ήταν στατιστικά σημαντική μετά τη διόρθωση για πολλαπλές δοκιμές.

Σχήμα 5

Ισχυρότερα κίνητρα συμμετοχής, συνολικά και ανά χώρα (%)

Σημείωση: Έως δύο απαντήσεις. N = 289 (Σύνολο)· αριθμοί χωρών όπως στο Σχήμα 2.

Η κοινωνική επιχειρηματικότητα αποτελεί μια ελκυστική πορεία: το 54,3% θα ενδιαφερόταν να χρησιμοποιήσει έναν αναζωογονημένο χώρο για να ξεκινήσει μια κοινωνική επιχείρηση ή μια μικρή επιχείρηση, ένα επιπλέον 37,4% ενδέχεται να ενδιαφερόταν αλλά χρειάζεται περισσότερες πληροφορίες, και το 84,4% θα επιθυμούσε εκπαίδευση στην κοινωνική επιχειρηματικότητα και στη διαχείριση ενός κοινοτικού χώρου. Το ενδιαφέρον για τέτοια κατάρτιση ήταν σχεδόν καθολικό στην Ιορδανία (100%) και την Αίγυπτο (95,9%) και χαμηλότερο στην Ελλάδα (60,0%), $\chi^2(5, N = 273) = 35,43$, $p < 0,001$, $V = 0,36$, ενώ το ενδιαφέρον για την ίδρυση επιχείρησης αυξανόταν με την ηλικία (από 39,5% στην ηλικιακή ομάδα 15-19 ετών έως 68,3% στην ηλικιακή ομάδα 25-30 ετών).

Ευρήματα από συνεντεύξεις και ομάδες εστίασης

Οι ομάδες εστίασης εξήγησαν τι μετατρέπει τη διάθεση σε διαρκή συμμετοχή. Σε όλες τις χώρες, οι νέοι δήλωσαν ότι παραμένουν ενεργοί όταν βλέπουν γρήγορα ορατές αλλαγές, όταν εμπλέκονται σε πραγματικές αποφάσεις και όχι μόνο συμβολικά, και όταν αισθάνονται ότι ο χώρος τους ανήκει. Οι Ιορδανοί συμμετέχοντες το έθεσαν ως εξής:

> *«Η συμμετοχή έχει νόημα όταν οι νέοι μπορούν να δουν τις ιδέες τους να γίνονται πραγματικότητα, και όχι απλώς να συζητιούνται.» (συμμετέχων σε ομάδα εστίασης, Ιορδανία)*

Οι προτιμώμενοι ρόλοι διέφεραν: οι Τούρκοι φοιτητές επιθυμούσαν κυρίως ηγετικούς ρόλους· οι Ιορδανοί συμμετέχοντες ανέφεραν δημιουργικούς ρόλους, ρόλους στα μέσα ενημέρωσης και οργανωτικούς ρόλους και ζήτησαν ευέλικτα επίπεδα συμμετοχής λόγω των υποχρεώσεών τους στις σπουδές και την εργασία· οι Αιγύπτιοι επαγγελματίες περιέγραψαν την επιτυχία που είχαν με τον επίσημο διορισμό περιθωριοποιημένων νέων ως «φρουρών του χώρου», κάτι που τους έδωσε κύρος και ευθύνη μπροστά στις οικογένειές τους και τους γείτονές τους. Οι ερωτηθέντες στην Αίγυπτο, την Τυνησία και την Τουρκία προειδοποίησαν ότι, για τους νέους που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες, η έκκληση στην πολιτική υπερηφάνεια δεν αρκεί: η συμμετοχή πρέπει να προσφέρει απτή αξία, όπως δεξιότητες, πιστοποιητικά, κάλυψη μεταφορικών εξόδων ή γεύματα. Σε όλες τις χώρες, οι επαγγελματίες παρατήρησαν ότι ο ενθουσιασμός είναι μεγαλύτερος στο στάδιο της ιδέας και εξασθενεί μόλις τα έργα αντιμετωπίσουν γραφειοκρατία, καθυστερήσεις και κόστη.

«Ένας νεαρός που δεν ξέρει από πού θα προέλθει ο ημερήσιος μισθός του δεν θα βάψει έναν τοίχο δωρεάν.»

(κοινοτικός μέντορας, Αίγυπτος (παράφραση του σημειωτή))

Συνέπειες για τους υπεύθυνους υλοποίησης (RQ2)

- Η προθυμία δεν αποτελεί το εμπόδιο: η προσέλκυση συμμετεχόντων μπορεί να υπόσχεται συγκεκριμένη βελτίωση της γειτονιάς, η οποία αποτελεί το κύριο κίνητρο στις περισσότερες χώρες.
- Σχεδιάστε πρωτοβουλίες που αποφέρουν γρήγορα και ορατά αποτελέσματα και παρέχουν πραγματική εξουσία λήψης αποφάσεων, έτσι ώστε η παρακίνηση να διατηρηθεί και μετά τη φάση του σχεδιασμού και της έκδοσης αδειών.
- Χρησιμοποιήστε νέους που έχουν συμμετάσχει στο παρελθόν σε εθελοντικές δράσεις ως πρεσβευτές ομοτίμων· η προηγούμενη εθελοντική συμμετοχή αποτελεί τον ισχυρότερο ατομικό προγνωστικό παράγοντα της προθυμίας.
- Προσθέστε απτά οφέλη για τους νέους που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες (πιστοποιητικά/Youthpass, κάλυψη εξόδων, αναγνωρισμένοι ρόλοι) και προσφέρετε το προγραμματισμένο περιεχόμενο κοινωνικής επιχειρηματικότητας, για το οποίο υπάρχει μεγάλη ζήτηση.
- Στην Τουρκία και την Εσθονία, όπου η προθυμία είναι χαμηλότερη, ξεκινήστε με δραστηριότητες που πραγματοποιούνται σε πανεπιστημιουπόλεις ή κέντρα νεότητας, οι οποίες μειώνουν το όριο συμμετοχής.

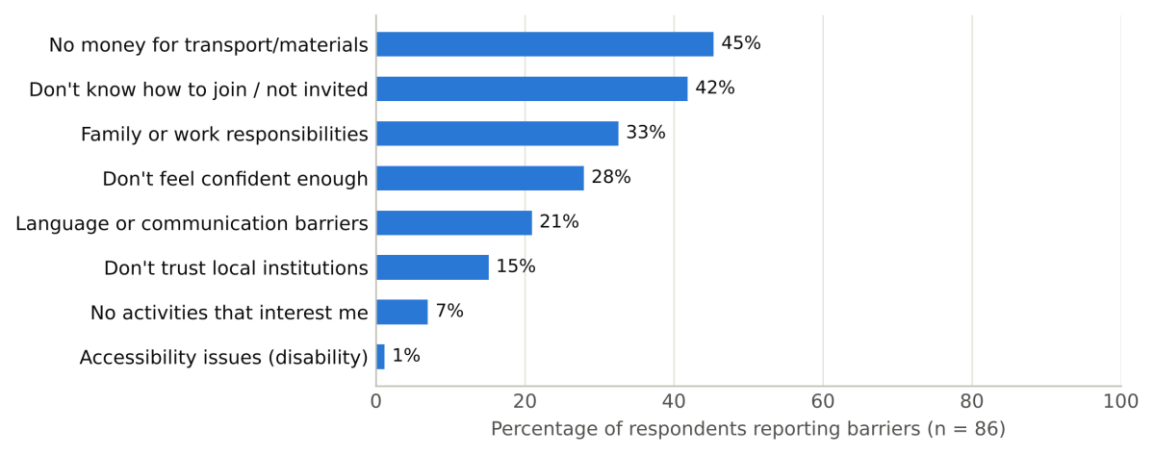
RQ3: Εμπόδια στη συμμετοχή

Προσωπικά εμπόδια

Λιγότερο από το ένα τρίτο των ερωτηθέντων (29,8%) δήλωσαν ότι αντιμετωπίζουν δυσκολίες που τους εμποδίζουν να συμμετέχουν σε κοινοτικές δραστηριότητες, αλλά το ποσοστό αυτό διέφερε ανά χώρα: 43,8% στην Αίγυπτο, σε σύγκριση με 17,1% στην Ελλάδα και κανένα στην Εσθονία, $\chi^2(5, N = 273) = 17,23$, $p = 0,004$, $V = 0,25$. Μεταξύ όσων ανέφεραν εμπόδια ($n = 86$), τα συχνότερα ήταν η έλλειψη χρημάτων για μετακινήσεις ή υλικά (45,3%) και το γεγονός ότι δεν γνώριζαν πώς να συμμετάσχουν ή δεν είχαν προσκληθεί (41,9%), ακολουθούμενα από οικογενειακές ή επαγγελματικές υποχρεώσεις (32,6%) και χαμηλή αυτοπεποίθηση (27,9%· Σχήμα 6). Η δυσπιστία απέναντι στους τοπικούς φορείς (15,1%) και η έλλειψη ενδιαφερόντων δραστηριοτήτων (7,0%) ήταν λιγότερο συχνές, γεγονός που υποδηλώνει ότι τα περισσότερα εμπόδια είναι πρακτικής και ενημερωτικής φύσης και όχι κινήτρων.

Σχήμα 6

Εμπόδια συμμετοχής μεταξύ των ερωτηθέντων που ανέφεραν εμπόδια (%)

Σημείωση: n = 86 ερωτηθέντες που απάντησαν «ναι» στο ερώτημα αν αντιμετωπίζουν εμπόδια· ήταν δυνατές πολλαπλές απαντήσεις..

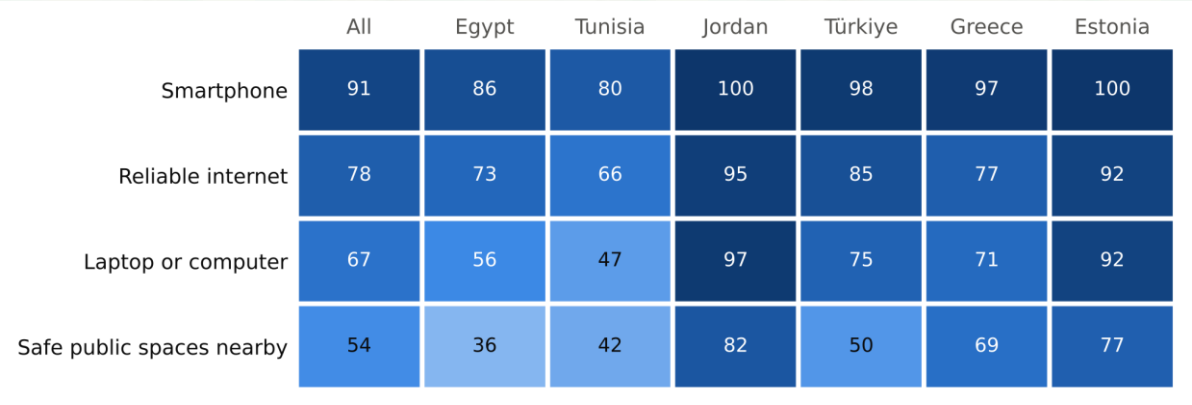
Τα εμπόδια διέφεραν ανάλογα με την κατάσταση ζωής. Οι νέοι που δεν φοιτούσαν ούτε εργάζονταν ανέφεραν χαμηλή αυτοπεποίθηση πολύ συχνότερα (21,7% της ομάδας) σε σύγκριση με τους φοιτητές (6,2%) ή τους απασχολούμενους συνομήλικούς τους (4,5%), $\chi^2(2, N = 289) = 13,14$, $p = 0,001$, $V = 0,21$, ενώ οι απασχολούμενοι νέοι ανέφεραν συχνότερα οικογενειακές ή επαγγελματικές υποχρεώσεις (21,2%). Οι ερωτηθέντες που βρίσκονταν σε καταστάσεις με λιγότερες ευκαιρίες ήταν σχεδόν πέντε φορές πιο πιθανό να αναφέρουν την έλλειψη χρημάτων ως εμπόδιο (19,4% έναντι 4,1% του συνόλου των ερωτηθέντων σε κάθε ομάδα), $\chi^2(1, N = 267) = 12,09$, $p < 0,001$, $V = 0,21$. Οι διαφορές μεταξύ των φύλων ήταν μικρές και μη αξιόπιστες μετά τη διόρθωση. Οι νέοι που δεν σπουδάζουν ούτε εργάζονται ήταν επίσης πάνω από δύο φορές πιο πιθανό να επιθυμούν ένας βοηθός τεχνητής νοημοσύνης να τους συνδέει πρώτα με έναν ανθρώπινο μέντορα (37,0% έναντι 16,4% των φοιτητών και 9,1% των απασχολούμενων ερωτηθέντων), $\chi^2(2, N = 289) = 15,07$, $p < 0,001$, $V = 0,23$ – μια ένδειξη ότι αυτή η ομάδα εκτιμά την προσωπική καθοδήγηση.

Ψηφιακή ετοιμότητα

Η πρόσβαση σε smartphone είναι σχεδόν καθολική (90,7% πάντα), αλλά η πρόσβαση σε αξιόπιστο διαδίκτυο (77,5%) και σε φορητό υπολογιστή ή επιτραπέζιο υπολογιστή (67,1%) είναι λιγότερο διαδεδομένη (Σχήμα 7). Η πρόσβαση σε φορητό υπολογιστή ήταν χαμηλότερη στην Τυνησία (47,3%) και την Αίγυπτο (56,2%) και σχεδόν πλήρης στην Ιορδανία (97,4%) και την Εσθονία (92,3%), $H(5) = 38,39$, $p < 0,001$, $\varepsilon^2 = 0,13$. Για τη μάθηση, το 84,4% χρησιμοποιεί κυρίως smartphone και το 42,6% δεν χρησιμοποιεί καθόλου φορητό ή επιτραπέζιο υπολογιστή. Τα τρία τέταρτα (73,7%) χρησιμοποιούν συχνά εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης, όπως το ChatGPT, και μόνο το 3,1% δεν τα έχει χρησιμοποιήσει ποτέ αυτό δεν παρουσίαζε σημαντικές διαφορές ανά χώρα.

Σχήμα 7

Τακτική πρόσβαση σε συσκευές, στο Διαδίκτυο και σε ασφαλείς δημόσιους χώρους, συνολικά και ανά χώρα (% «ναι, πάντα»)

Σημείωση. N = 289 (Σύνολο)· αριθμοί χωρών όπως στο Σχήμα 2. Οι επιλογές απάντησης ήταν «ναι, πάντα», «μερικές φορές» και «όχι, σπάνια ή ποτέ».

Ευρήματα από συνεντεύξεις και ομάδες εστίασης

Η άσκηση κατάταξης των εμποδίων στις ομάδες εστίασης επιβεβαίωσε ότι τα χρήματα και οι διαδικασίες κυριαρχούν, αλλά με σαφείς εθνικές ιδιαιτερότητες (Πίνακας 3). Στην Αίγυπτο, οι συμμετέχοντες κατέληξαν σε «απόλυτη ομοφωνία» ότι ο φόβος για τις τοπικές αρχές και τις ανακρίσεις από τις υπηρεσίες ασφαλείας παραλύει τη δράση «πολύ πριν οι οικονομικοί περιορισμοί γίνουν θέμα». Στην Ελλάδα, την Τυνησία και την κύρια ομάδα εστίασης της Τουρκίας, η έλλειψη χρημάτων και η νομική πολυπλοκότητα κατατάχθηκαν στην πρώτη και δεύτερη θέση· στην ευρύτερη διαβούλευση με Τούρκους φοιτητές, η έλλειψη πληροφοριών αναδείχθηκε ως το πρώτο εμπόδιο· οι Ιορδανοί συμμετέχοντες κατέταξαν την έλλειψη υποστήριξης, χρημάτων και πληροφοριών στις υψηλότερες θέσεις.

Πίνακας 3

Τα κύρια εμπόδια σύμφωνα με την κατάταξη που προέκυψε από την άσκηση κατάταξης των ομάδων εστίασης ανά χώρα

Χώρα	1η θέση	Θέση 2	Θέση 3	Παρατηρήσεις
Αίγυπτος	Φόβος για τις τοπικές αρχές και τις ανακρίσεις από τις δυνάμεις ασφαλείας	Έλλειψη νομικής παιδείας και σαφήνειας ως προς τη διαδικασία	Καθημερινό έλλειμμα Διαβίωσης (οικον ομική επιβίωση)	Κατάταξη βάσει συναίνεσης 10 συμμετεχόντων
Τυνησία	Έλλειψη χρηματοδότησης	Διοικητική και νομική πολυπλοκότητα	Έλλειψη πληροφοριών	Συνδυασμός Τύνιδας/Μπιζέρτης· δεν υπάρχουν στοιχεία
Ιορδανία	Έλλειψη υποστήριξης	Έλλειψη χρημάτων	Έλλειψη πληροφοριών	FG1; σειρά όπως αναφέρονται, χωρίς καταμέτρηση
Τουρκία	Έλλειψη χρημάτων	Νομική πολυπλοκότητα	Φόβος απέναντι στις αρχές	Εκτεταμένη διαβούλευση: πρώτα η έλλειψη πληροφοριών

Χώρα	1η θέση	Θέση 2	Θέση 3	Παρατηρήσεις
Ελλάδα	Έλλειψη χρημάτων	Νομική πολυπλοκότητα	Έλλειψη χρόνου	Σειρά FG2· ορισμένοι ήθελαν πρώτα τις πληροφορίες ή τη νομική πολυπλοκότητα
Εσθονία	—	—	—	Δεν πραγματοποιήθηκαν ομάδες εστίασης

Σημείωση. Οι κατατάξεις όπως αναφέρονται στις περιλήψεις των εθνικών ομάδων εστίασης. Η άσκηση προσέφερε επτά επιλογές (έλλειψη χρόνου, πληροφοριών, χρημάτων, υποστήριξης, χαμηλή αυτοπεποίθηση, φόβος απέναντι στις αρχές, νομική πολυπλοκότητα)· η Αίγυπτος χρησιμοποίησε ονομασίες προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες..

Οι ερωτηθέντες και οι ομάδες εστίασης σε όλες τις χώρες εντόπισαν το κύριο σημείο εγκατάλειψης στη μετάβαση από το στάδιο του σχεδιασμού στο στάδιο των αδειών. Οι Αιγύπτιοι ερωτηθέντες περιέγραψαν το στάδιο της αδειοδότησης ως το σημείο όπου «το 80% των άτυπων ομάδων νέων εγκαταλείπουν» και ως «το νεκροταφείο των πρωτοβουλιών των νέων»· οι Έλληνες ερωτηθέντες το εντόπισαν στο στάδιο του σχεδιασμού, των αδειών και της διοίκησης· οι Τυνήσιοι ερωτηθέντες πρόσθεσαν την έναρξη της υλοποίησης, όταν η έλλειψη ταμειακών ροών και η γραφειοκρατία των προμηθευτών εμποδίζουν τις άτυπες ομάδες· οι Εσθονοί και οι Τούρκοι ερωτηθέντες επισήμαναν επίσης το στάδιο της ιδέας και του αρχικού σχεδιασμού, όταν οι νέοι δεν γνωρίζουν ποιο είναι το πρώτο βήμα.

Για τους νέους με λιγότερες ευκαιρίες, οι ερωτηθέντες περιέγραψαν «κρυφά» εμπόδια που ένας κατάλογος ελέγχου έρευνας καταγράφει μόνο εν μέρει: η οικονομική επιβίωση που έχει προτεραιότητα έναντι του εθελοντισμού· το στίγμα και η αίσθηση ότι οι πρωτοβουλίες απευθύνονται «στην μορφωμένη ελίτ» (Τυνησία) ή σε «προνομιούχους φοιτητές» (Αίγυπτος)· και η απώλεια της πεποίθησης ότι η συμμετοχή αλλάζει κάτι. Τα εμπόδια που αφορούν συγκεκριμένες ομάδες περιλαμβάνουν τη γλώσσα για τους ρωσόφωνους νέους στην Εσθονία («όλες οι επίσημες διαδικασίες γίνονται στα εσθονικά»), νομικούς περιορισμούς σχετικά με τον ρόλο των μεταναστών στις ενώσεις στην Τυνησία, γονικούς περιορισμούς και την ανδρική κυριαρχία στον δημόσιο χώρο για τις νέες γυναίκες (Τυνησία, Ιορδανία) καθώς και τον φόβο να θεωρηθούν ύποπτοι για λόγους ασφαλείας όταν συγκεντρώνονται σε δημόσιους χώρους (Αίγυπτος, Τυνησία). Οι επαγγελματίες σημείωσαν επίσης ότι η ψηφιακή πρόσβαση σπάνια αποτελεί το βασικό πρόβλημα· αντίθετα, η χρήση περιορίζεται από παλιά κινητά τηλέφωνα με γεμάτη μνήμη, ακριβά πακέτα δεδομένων και αδύναμες συνδέσεις (Αίγυπτος) καθώς και από την άνιση ψηφιακή αυτοπεποίθηση όσον αφορά τις πολιτικές και διοικητικές εργασίες.

> *«Η ένταξη ξεκινά πριν από τη συνάντηση· ξεκινά από το αν το άτομο αισθάνεται ότι έχει προσκληθεί.» (Διευθυντής ΜΚΟ, Ελλάδα)*

Συνέπειες για τους υπεύθυνους υλοποίησης (RQ3)

- Προσκαλέστε προσωπικά και μέσω αξιόπιστων τοπικών καναλιών: «Δεν ξέρω πώς να συμμετάσχω / κανείς δεν με προσκάλεσε» είναι το δεύτερο πιο συχνό εμπόδιο.
- Καλύψτε τα έξοδα μεταφοράς και τα υλικά για τους συμμετέχοντες με λιγότερες ευκαιρίες, όπως προβλέπεται στην αίτηση, και ενημερώστε τους εκ των προτέρων.
- Ενισχύστε την αυτοπεποίθηση των νέων που δεν σπουδάζουν ούτε εργάζονται, αναθέτοντάς τους μικρούς ρόλους, παρέχοντας υποστήριξη από ομοτίμους και ορίζοντας έναν συγκεκριμένο μέντορα.
- Εστιάστε τις προσπάθειες καθοδήγησης κυρίως στη μετάβαση από το στάδιο του σχεδιασμού στη φάση της έκδοσης αδειών, όπου οι πρωτοβουλίες συνήθως καθυστερούν.
- Αντιμετωπίστε τα εμπόδια που αφορούν συγκεκριμένες ομάδες: υποστήριξη στη ρωσική γλώσσα στην Εσθονία, ασφαλείς και καλά φωτισμένες συνθήκες συνάντησης και γυναίκες μέντορες για νεαρές γυναίκες, καθώς και κάλυψη από συνεργαζόμενους οργανισμούς για μετανάστες και άτυπες ομάδες.

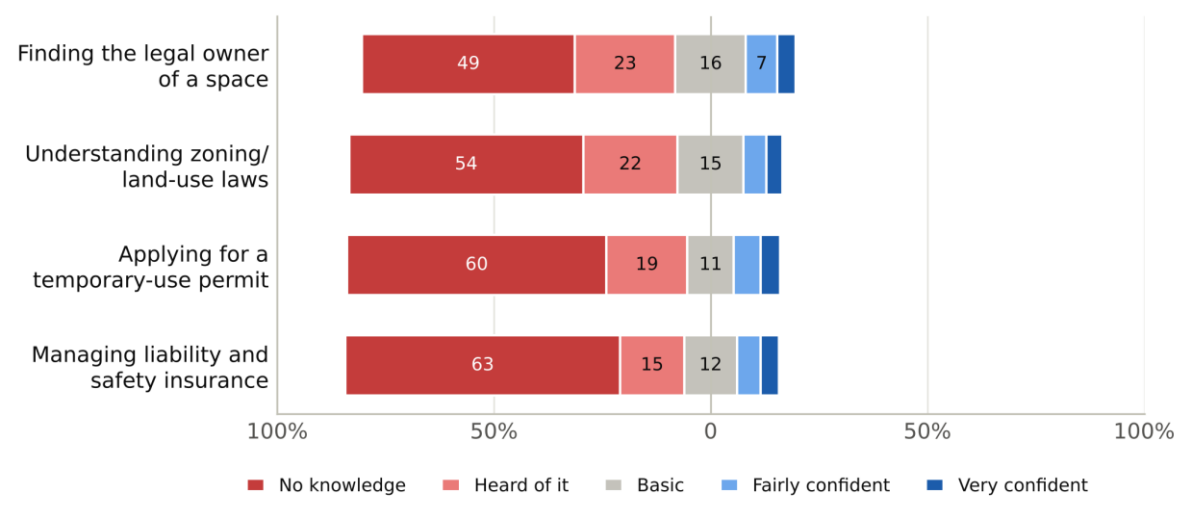
RQ4: Θεσμικά και νομικά εμπόδια

Γνώση των διαδικασιών

Οι γνώσεις των νέων σχετικά με τα διοικητικά και νομικά ζητήματα που αφορούν τη χρήση του δημόσιου χώρου είναι πολύ περιορισμένες. Μόνο το 5,5% γνωρίζει με σαφήνεια σε ποια υπηρεσία θα πρέπει να απευθυνθεί για να ζητήσει τη χρήση ενός δημόσιου χώρου· το 26,3% έχει μια γενική ιδέα και το 68,2% δεν γνωρίζει. Η σαφής γνώση ήταν πιο διαδεδομένη στην Ιορδανία (21,1%) σε σύγκριση με άλλες χώρες (0-7,5%), $\chi^2(5, N = 273) = 17,85$, $p = 0,003$, $V = 0,26$. Η αυτοαξιολόγηση των ικανοτήτων ήταν χαμηλή και στις τέσσερις εργασίες (Σχήμα 8): μεταξύ 49% (εύρεση του νόμιμου ιδιοκτήτη ενός χώρου) και 63% (διαχείριση της ασφάλισης αστικής ευθύνης και ασφάλειας) δεν είχαν καμία γνώση, ενώ μόνο το 9-11% αισθανόταν αρκετά ή πολύ σίγουρο. Συνολικά, το 18,3% αισθανόταν σίγουρο για τουλάχιστον μία από τις τέσσερις εργασίες.

Σχήμα 8

Αυτοαξιολόγηση της ικανότητας εκτέλεσης νομικών και διοικητικών εργασιών

Σημείωση. N = 289. Οι αριθμοί μέσα στις ράβδους είναι ποσοστά· οι τιμές κάτω του 7% δεν αναγράφονται. Τα τέσσερα στοιχεία αποτελούν έναν αξιόπιστο δείκτη νομικής γνώσης (α = 0,91· M = 1,82, SD = 1,01 σε κλίμακα 1-5).

Ο δείκτης νομικής γνώσης δεν παρουσίασε στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των χωρών, $H(5) = 5{,}72$, $p = 0{,}335$. Σε μια παλινδρόμηση που έλαβε υπόψη τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού ($N = 266$, $R^2 = 0{,}21$), οι φοιτητές. αξιολόγησαν τις γνώσεις τους υψηλότερα από τους εργαζόμενους ερωτηθέντες ($B = -0{,}91$, $p < 0{,}001$), ενώ όσοι είχαν ασχοληθεί με εθελοντισμό στο παρελθόν τις αξιολόγησαν υψηλότερα από όσους δεν είχαν ($B = 0{,}27$, $p = 0{,}035$)· το φύλο, η ηλικία και η κατάσταση μειωμένων ευκαιριών δεν είχαν σχέση. Η παλινδρόμηση έδειξε επίσης υψηλότερη τεχνογνωσία στην Ιορδανία ($B = 0{,}85$, $p = 0{,}002$), αλλά αυτή η επίδραση εξαφανίστηκε στην ανάλυση ευαισθησίας χωρίς τους ομοιόμορφους ερωτηθέντες (Ιορδανία M = 1,86 έναντι 1,46-1,82 αλλού) και δεν πρέπει να ερμηνευθεί.

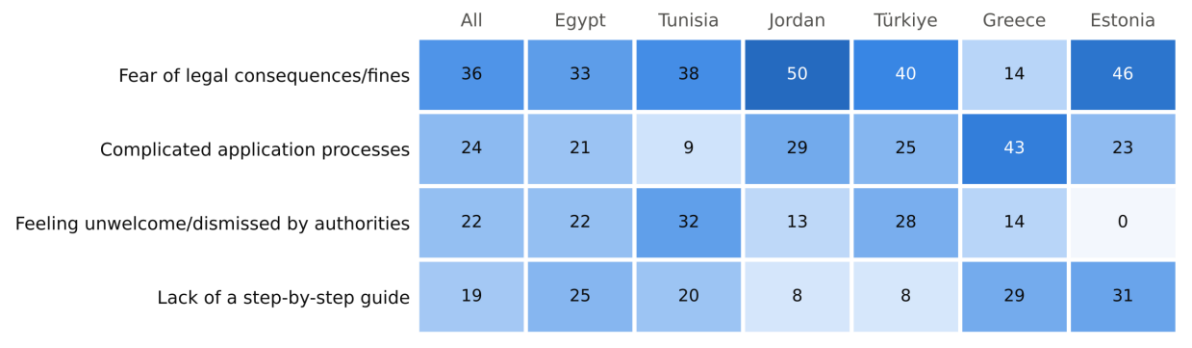
Όταν ρωτήθηκαν τι θα έκαναν πρώτα αφού εντοπίσουν έναν κατάλληλο παραμελημένο χώρο, το ένα τρίτο θα τραβούσε φωτογραφία (33,6%), το 21,8% θα προσπαθούσε να μάθει σε ποιον ανήκει, το 16,3% θα τον αναζητούσε σε χάρτη, το 10,0% θα τον μοιραζόταν με φίλους – και το 18,3% δεν θα έκανε τίποτα. Η αναζήτηση του ιδιοκτήτη ήταν πιο συχνή στην Ελλάδα (37,1%) και λιγότερο συχνή στην Τουρκία (10,0%) και την Ιορδανία (13,2%).

Θεσμικά εμπόδια

Κατά την κατάταξη τεσσάρων θεσμικών εμποδίων, οι ερωτηθέντες τοποθετούσαν πιο συχνά στην πρώτη θέση τον φόβο για νομικές συνέπειες ή πρόστιμα (35,6%; μέσος όρος κατάταξης 2,35), ακολουθούμενο από περίπλοκες ή συγκεχυμένες διαδικασίες υποβολής αιτήσεων (23,5%; 2,42), την αίσθηση ότι δεν είναι ευπρόσδεκτοι ή ότι αγνοούνται από τις τοπικές αρχές (22,1%; 2,54) και την έλλειψη ενός αναλυτικού οδηγού για τους νέους (18,7%; 2,69). Η σειρά διαφοροποιήθηκε ανά χώρα (Σχήμα 9): ο φόβος για νομικές συνέπειες κυριάρχησε στην Ιορδανία (50%), την Εσθονία (46%) και την Τουρκία (40%)· οι περίπλοκες διαδικασίες στην Ελλάδα (43%)· και το αίσθημα ότι δεν είναι ευπρόσδεκτοι κατατάχθηκε πρώτο συχνότερα στην Τυνησία (32%) και την Τουρκία (28%) σε σύγκριση με αλλού. Οι διαφορές μεταξύ των χωρών στις μέσες κατατάξεις ήταν σημαντικές και για τα τέσσερα εμπόδια ($H(5) = 14{,}62$-$24{,}97$, όλα $p \leq 0{,}012$).

Σχήμα 9

Εμπόδιο που κατατάχθηκε ως το μεγαλύτερο θεσμικό εμπόδιο, συνολικά και ανά χώρα (%)

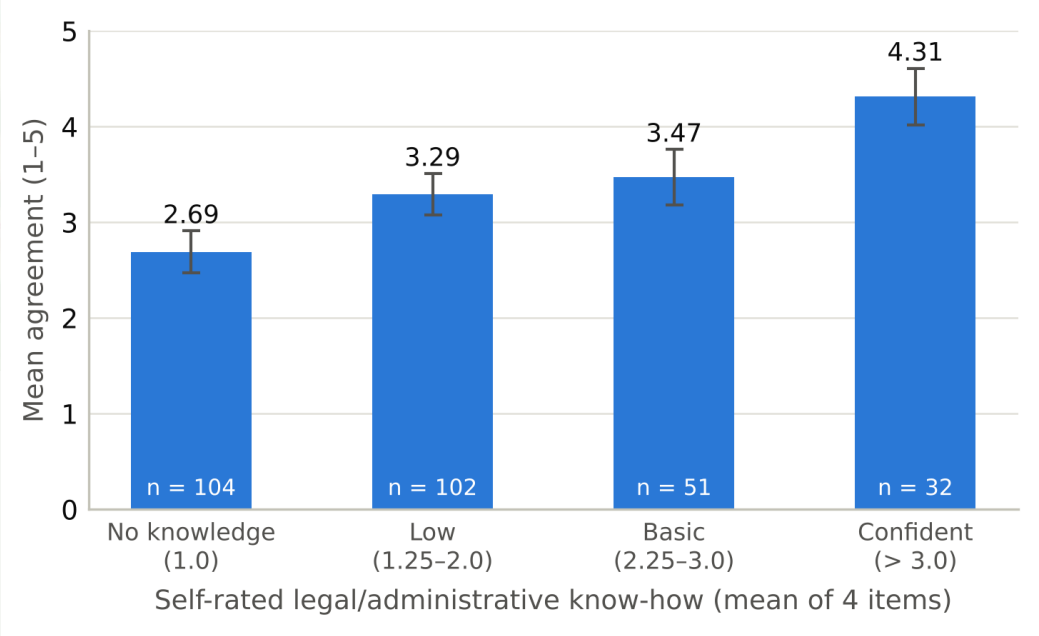
Σημείωση. Οι ερωτηθέντες κατάταξαν τέσσερα εμπόδια από το 1 (μεγαλύτερο) έως το 4 (ελάσσονο). Τα κελιά δείχνουν το ποσοστό κατάταξης κάθε εμποδίου στην πρώτη θέση· το άθροισμα των στηλών είναι 100%. N = 289 (Σύνολο)· αριθμοί δειγμάτων ανά χώρα όπως στο Σχήμα 2.

Τεχνογνωσία και πολιτική αποτελεσματικότητα

Ένα βασικό εύρημα είναι η σχέση μεταξύ της γνώσης του τρόπου λειτουργίας του συστήματος και της πεποίθησης ότι μπορεί κανείς να το επηρεάσει. Η νομική τεχνογνωσία συσχετίστηκε μέτρια με την πεποίθηση ότι η φωνή κάποιου μπορεί να αλλάξει τις αποφάσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης, $\rho = 0{,}41$, $p < 0{,}001$ (Σχήμα 10). Ο βαθμός συμφωνίας αυξήθηκε από $M = 2{,}69$ μεταξύ των ερωτηθέντων χωρίς τεχνογνωσία σε $M = 4{,}31$ μεταξύ εκείνων που αισθάνονταν σίγουροι. Η συσχέτιση διατηρήθηκε μετά τον έλεγχο για τη χώρα, το φύλο, την ηλικία, την κοινωνική θέση, την κατάσταση μειωμένων ευκαιριών και την προηγούμενη εθελοντική δράση: κάθε μονάδα στον δείκτη τεχνογνωσίας συσχετιζόταν με 0,50 μονάδες υψηλότερη βαθμολογία αποτελεσματικότητας ($SE = 0{,}07$, $p < 0{,}001$· R^2 μοντέλου $= 0{,}24$), και παρέμεινε αμετάβλητη όταν αποκλείστηκαν οι ομοιόμορφοι ερωτηθέντες ($\rho = 0{,}39$). Επειδή τα δεδομένα είναι διατομεακά, η κατεύθυνση της σχέσης δεν μπορεί να προσδιοριστεί· ωστόσο, υποδηλώνει ότι η πρακτική νομική και διοικητική κατάρτιση μπορεί επίσης να ενισχύσει την αίσθηση πολιτικής δράσης των νέων (βλ. Bandura, 1997).

Σχήμα 10

Πίστη ότι η φωνή του καθενός μπορεί να επηρεάσει τις τοπικές αποφάσεις, ανά επίπεδο νομικών γνώσεων

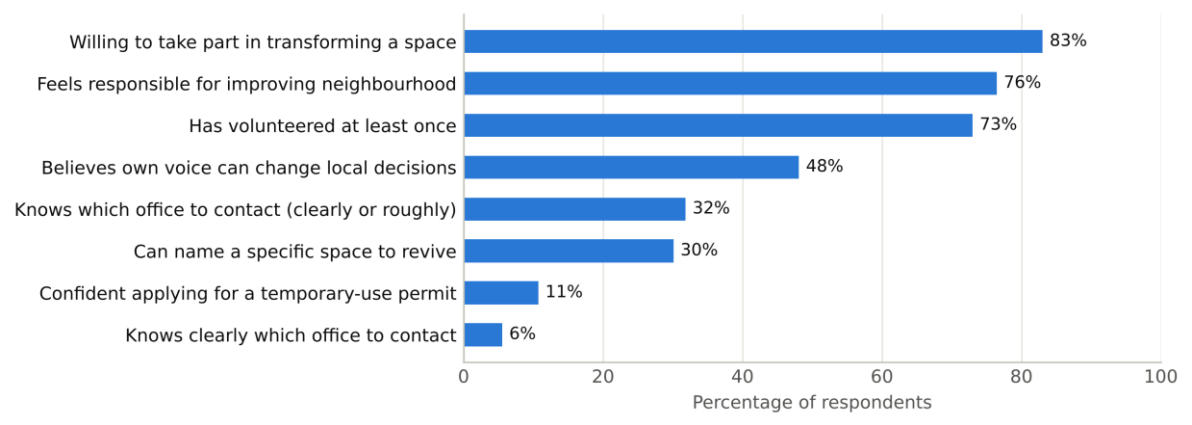

Σημείωση. Οι ράβδοι δείχνουν τη μέση συμφωνία με τη δήλωση «Πιστεύω ότι η φωνή μου μπορεί να επηρεάσει τις αποφάσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης» (1 = διαφωνώ απόλυτα, 5 = συμφωνώ απόλυτα)· οι ράβδοι σφάλματος δείχνουν διαστήματα εμπιστοσύνης 95%. Οι ομάδες γνώσεων βασίζονται στον μέσο όρο των τεσσάρων στοιχείων του Σχήματος 8.

Το Σχήμα 11 συνοψίζει το «χάσμα πρόθεσης-ικανότητας» που προκύπτει: μεγάλη πλειοψηφία είναι πρόθυμη και αισθάνεται υπεύθυνη, αλλά το ποσοστό των νέων που γνωρίζουν από πού να ξεκινήσουν, σε ποιον να απευθυνθούν και πώς να λάβουν άδεια είναι μικρό.

Σχήμα 11

Από την πρόθεση στην ικανότητα: Επιλεγμένοι δείκτες (%)

Σημείωση. N = 289 για όλους τους δείκτες. Οι δείκτες συμφωνίας και εμπιστοσύνης συνδυάζουν τις δύο υψηλότερες κατηγορίες απαντήσεων. Το «Μπορεί να ονομάσει έναν συγκεκριμένο χώρο» υπολογίζεται για όλους τους ερωτηθέντες..

Ευρήματα από συνεντεύξεις και ομάδες εστίασης

Οι συνεντεύξεις σε όλες τις χώρες περιγράφουν μια νομική «γκρίζα ζώνη» και όχι πλήρη απουσία κανόνων. Υπάρχουν διαδικασίες, αλλά δεν υπάρχει σαφής, φιλική προς τους νέους διαδρομή, και συχνά δεν είναι σαφές ποια αρχή είναι αρμόδια. Η συγκεκριμένη μορφή του προβλήματος διαφέρει ανά χώρα:

- **Αίγυπτος:** οι ερωτηθέντες περιέγραψαν ένα «νομικό κενό» όσον αφορά την προσωρινή μη κερδοσκοπική χρήση, καθώς ο νόμος περί τοπικής αυτοδιοίκησης καλύπτει κυρίως την εμπορική χρήση· οι αιτήσεις απορρίπτονται στο γκισέ εξυπηρέτησης πολιτών, επειδή το σύστημα δεν διαθέτει αντίστοιχη κατηγορία· οι υπάλληλοι επιδεικνύουν «φοβία ευθύνης»· οι τίτλοι ιδιοκτησίας γης επικαλύπτονται μεταξύ διαφόρων φορέων· και απαιτείται άδεια ασφαλείας για τις συγκεντρώσεις.
- **Τυνησία:** η δικαιοδοσία είναι κατακερματισμένη μεταξύ δήμου, νομού, περιφερειακής αντιπροσωπείας, κρατικής περιουσίας και ναυτιλιακού τομέα· δεν υπάρχει μηχανισμός σιωπηρής έγκρισης, με αποτέλεσμα οι αιτήσεις να παραμένουν σε εκκρεμότητα για μήνες· και οι άτυπες ομάδες χωρίς καταχωρημένο σύλλογο δεν μπορούν να ανοίξουν τραπεζικό λογαριασμό ή να απευθυνθούν στις αρχές.
- **Ιορδανία:** οι νέοι που συμμετείχαν στις συνεντεύξεις δεν γνώριζαν ποια αρχή είναι αρμόδια ή ποια είναι τα βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν, ένιωθαν ότι εργάζονταν σε μια «γκρίζα ζώνη» και θεωρούσαν ότι οι εγκρίσεις εξαρτώνται από προσωπικές διασυνδέσεις.
- **Τουρκία:** οι νέοι δεν μπορούν να διακρίνουν αν ένας χώρος υπάγεται στον δήμο της περιφέρειας, στον μητροπολιτικό δήμο ή σε κάποιο υπουργείο· η αποφυγή κινδύνου και η ασφαλιστική ευθύνη αναφέρθηκαν ως σημεία εμπλοκής.
- **Ελλάδα:** η ευθύνη μπορεί να ανήκει στον δήμο, στην τοπική κοινότητα, στο λιμάνι, στο σχολείο, στην πολιτιστική αρχή ή σε ιδιώτη ιδιοκτήτη· οι διαδικασίες είναι αργές και υπάρχει αποστροφή από την ανάληψη ευθύνης – «όλοι συμφωνούν προφορικά, αλλά κανείς δεν θέλει να είναι αυτός που θα υπογράψει το έγγραφο».

- **Εσθονία:** οι ερωτηθέντες περιέγραψαν την Εσθονία ως «γενικά όχι πολύ γραφειοκρατική», αλλά στη Νάρβα η συνεργασία είναι «λιγότερο ομαλή», οι επίσημες διαδικασίες διεξάγονται μόνο στα εσθονικά, και ακόμη και οι μέντορες δεν γνώριζαν τις κατάλληλες διαδρομές.

  «Η διαδικασία συνήθως κολλάει όταν δεν είναι σαφές ποιος έχει την εξουσία να δώσει την έγκριση.» (συντονιστής έργου, Εσθονία)

Οι ερωτηθέντες και οι ομάδες εστίασης πρότειναν εξαιρετικά παρόμοιους μηχανισμούς για καλύτερη συνεργασία (Πίνακας 4). Σε όλες τις έξι χώρες προτάθηκε η ορισμός ενός συγκεκριμένου δημοτικού σημείου επαφής για τη νεολαία ή ενός υπεύθυνου σύνδεσης, καθώς και τακτικές συναντήσεις διαβούλευσης ή συν-σχεδιασμού· συχνά αναφέρθηκαν επίσης απλοποιημένες διαδικασίες, πρότυπα και ταχείες διαδρομές για δραστηριότητες χαμηλού κινδύνου, μικρές επιχορηγήσεις και ένα νομικό πλαίσιο προστασίας για άτυπες ομάδες. Στην ανοιχτή ερώτηση της έρευνας σχετικά με τη μοναδική και πιο σημαντική αλλαγή που θα μπορούσε να επιφέρει η τοπική αυτοδιοίκηση (110 κωδικοποιήσιμες απαντήσεις), τα πιο συχνά αιτήματα αφορούσαν την παροχή χώρων και κέντρων για τη νεολαία (23,6%), την ακρόαση και τη συμμετοχή των νέων στις αποφάσεις (20,0%), τη χρηματοδότηση και την υλική υποστήριξη (19,1%) καθώς και την απλοποίηση των αδειών και της γραφειοκρατίας (16,4%).

Πίνακας 4

Μηχανισμοί για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ νέων και αρχών, όπως προτείνονται ανά χώρα

Μηχανισμός	EG	TN	JO	TR	GR	EE
Ορισμένος δημοτικός υπεύθυνος επικοινωνίας για τη νεολαία / αξιωματικός σύνδεσμος	●	●	●	●	●	●
Τακτικές συναντήσεις διαβούλευσης, στρογγυλές τράπεζες ή συνεδρίες συν-σχεδιασμού	●	●	●	●	●	●
Οδηγός βήμα προς βήμα και πρότυπα έγγραφα (άδεια, ασφάλεια, προϋπολογισμός)	●	●	●	●	●	●
Ταχεία ή απλοποιημένη διαδικασία για προσωρινή χρήση χαμηλού κινδύνου	●		●		●	●
Μικρές επιχορηγήσεις ή υλική υποστήριξη	●		●	●	●	
Νομική κάλυψη / επίσημος χορηγός για άτυπες ομάδες (επιστολή ΜΚΟ, σύλλογος)	●	●			●	
Συμβούλια νεολαίας ή εκκολαπτήρια διακυβέρνησης από νέους	●	●				
Δημόσιος κατάλογος ή χάρτης διαθέσιμων χώρων	●				●	●
Πολύγλωσση, φιλική προς τους νέους επικοινωνία						●
Συμμετοχικός προϋπολογισμός		●				
Χρήση των υφιστάμενων δημοτικών παραρτημάτων νεολαίας ως πρώτου σημείου επαφής				●		

Σημείωση. EG = Αίγυπτος, TN = Τυνησία, JO = Ιορδανία, TR = Τουρκία, GR = Ελλάδα, EE = Εσθονία. ● = προτάθηκε σε συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης ή στην εθνική έκθεση.

Επιπτώσεις για τους υπεύθυνους υλοποίησης (RQ4)

- Η πλοήγηση στο νομικό και διοικητικό πλαίσιο αποτελεί την πιο σημαντική μαθησιακή ανάγκη· θα πρέπει να διδάσκεται ανά χώρα, καθώς οι αρμόδιοι φορείς και οι διαδικασίες διαφέρουν.
- Συνδυάστε τη γνώση με την καθησύχαση: ο φόβος για νομικές συνέπειες αποτελεί το κύριο εμπόδιο, οπότε το περιεχόμενο θα πρέπει να εξηγεί τι επιτρέπεται, τι ενέχει κίνδυνο και πώς μια οργάνωση-εταίρος μπορεί να αναλάβει επίσημη ευθύνη.
- Χρησιμοποιήστε μνημόνια συνεργασίας (MoU) με δήμους (όπως προβλέπεται στην αίτηση) για να εξασφαλίσετε έναν συγκεκριμένο υπεύθυνο επικοινωνίας, μια απλή διαδικασία υποβολής αιτήσεων για δραστηριότητες χαμηλού κινδύνου και τακτικές συναντήσεις στρογγυλής τραπέζης.
- Παρακολουθήστε τον δείκτη νομικής τεχνογνωσίας και το στοιχείο πολιτικής αποτελεσματικότητας ως δείκτες αποτελεσμάτων· οι τιμές αναφοράς είναι M = 1,82 και 48,1% συμφωνία.

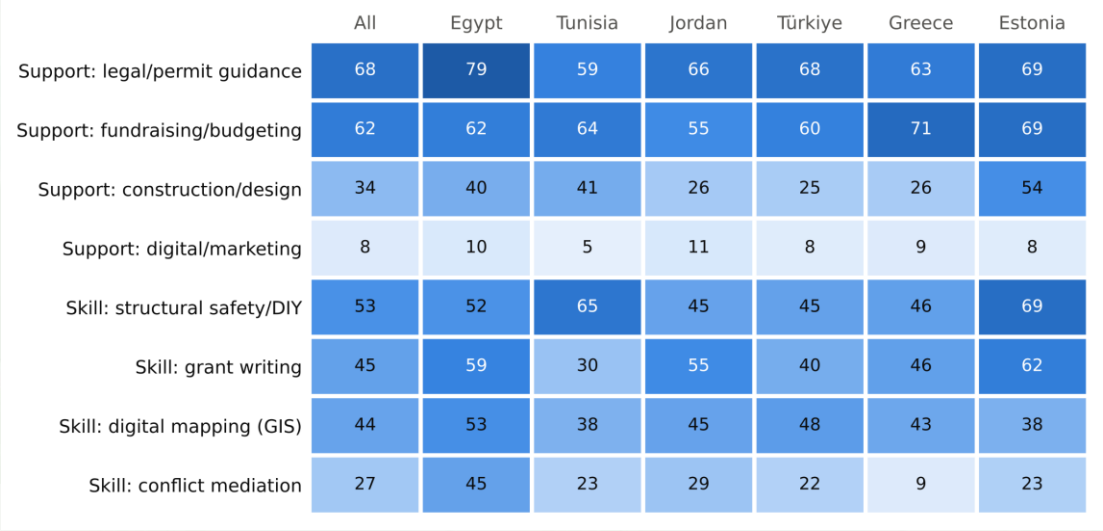
RQ5: Ανάγκες κατάρτισης και καθοδήγησης

Ανάγκες υποστήριξης των νέων

Όταν ρωτήθηκαν ποια υποστήριξη ή εκπαίδευση θα χρειάζονταν περισσότερο (έως δύο επιλογές), οι ερωτηθέντες επέλεξαν συντριπτικά την καθοδήγηση σε νομικά θέματα και θέματα αδειών (68,2%) και τη συγκέντρωση κεφαλαίων και τον προϋπολογισμό (62,3%), ακολουθούμενα από την κατασκευή και το σχεδιασμό (33,9%)· η ψηφιακή υποστήριξη και η υποστήριξη μάρκετινγκ ήταν σπάνια απαραίτητες (8,3%· Σχήμα 12). Αυτές οι προτεραιότητες ήταν συνεπείς σε όλες τις χώρες. Η νομική καθοδήγηση και η καθοδήγηση σχετικά με τις άδειες επιλέχθηκαν συχνότερα από τους ερωτηθέντες που εργάζονται (83,3%) και από τους 25-30χρονους (81,0%). Μεταξύ των δεξιοτήτων που θα ήθελαν να αναπτύξουν, οι πιο δημοφιλείς ήταν η δομική ασφάλεια και οι δεξιότητες «κάν' το μόνος σου» (52,6%), η σύνταξη αιτήσεων επιχορήγησης (45,3%) και η ψηφιακή χαρτογράφηση (44,3%). Η διαμεσολάβηση σε συγκρούσεις (27,0%) επιλέχθηκε πολύ συχνότερα στην Αίγυπτο (45,2%) απ' ό,τι στην Ελλάδα (8,6%).

Σχήμα 12

Απαιτούμενη υποστήριξη και δεξιότητες που επιθυμούν να αναπτύξουν οι νέοι, συνολικά και ανά χώρα (%)

Σημείωση. Υποστήριξη: έως δύο απαντήσεις· δεξιότητες: πολλαπλές απαντήσεις. N = 289 (Σύνολο)· αριθμοί χωρών όπως στο Σχήμα 2.

Μεταξύ των περιβαλλοντικών θεμάτων για σύντομα βίντεο, οι ερωτηθέντες έδειξαν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την ανακύκλωση με αναβάθμιση (upcycling) και τον σχεδιασμό χαμηλού κόστους με ανακυκλωμένα υλικά (49,1%) καθώς και για την αστική κηπουρική (43,9%), ακολουθούμενα από την οικολογική ανακαίνιση (31,1%) και τη διαχείριση αποβλήτων (25,6)· το αποτύπωμα άνθρακα (16,6%) και τα δικαιώματα που απορρέουν από την κλιματική πολιτική της ΕΕ (12,5%) προσέλκυσαν μικρότερο ενδιαφέρον. Η ατομική καθοδήγηση ήταν ελκυστική για το 69,2% των ερωτηθέντων, ενώ οι 120 ανοιχτές ερωτήσεις που οι νέοι θα έθεταν πρώτα σε έναν μέντορα τεχνητής νοημοσύνης δείχνουν σε τι θέλουν βοήθεια: στη μετατροπή μιας ιδέας σε ένα βήμα-βήμα σχέδιο δράσης (23,4% των απαντήσεων που μπορούσαν να κωδικοποιηθούν), στις άδειες και τις νομικές διαδικασίες (20,6%), ανατροφοδότηση και ανάπτυξη ιδεών (18,7%) και πώς να ξεκινήσουν (16,8%).

Οι ανάγκες των εργαζομένων με νέους

Οι συνεντεύξεις με επαγγελματίες του χώρου δείχνουν ένα σταθερό μοτίβο: οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας και οι μέντορες αισθάνονται σίγουροι όσον αφορά την παιδαγωγική και τη διευκόλυνση, αλλά ανεπαρκώς προετοιμασμένοι όσον αφορά την τεχνική πλευρά των έργων δημόσιου χώρου. Σε όλες τις χώρες, ανέφεραν τις ακόλουθες δεξιότητες ως τις πιο αδύναμες:

- κατάρτιση προϋπολογισμού, χρηματοοικονομικός σχεδιασμός και διαχείριση επιχορηγήσεων (όλες οι χώρες);
- εκτίμηση κινδύνου, ευθύνη και ασφάλιση (Ελλάδα, Τουρκία, Εσθονία, Τυνησία, Αίγυπτος);
- νομικές διαδικασίες, άδειες και τοπικό διοικητικό δίκαιο (Ελλάδα, Εσθονία, Αίγυπτος, Τυνησία);
- επικοινωνία με τις αρχές και γνώση των κατάλληλων διαύλων (Ελλάδα, Τουρκία, Εσθονία, Ιορδανία);
- ψηφιακή χαρτογράφηση και GIS (Αίγυπτος, Τυνησία, Ελλάδα, Τουρκία);
- διαμεσολάβηση σε συγκρούσεις και διευκόλυνση της συμμετοχής διαφορετικών ομάδων (Ελλάδα, Αίγυπτος, Τυνησία).

Όταν ρωτήθηκαν τι θα έκανε τη δουλειά τους «50% ευκολότερη», οι επαγγελματίες σε κάθε χώρα ζήτησαν οδηγούς βήμα προς βήμα και έτοιμα προς χρήση πρότυπα (αιτήσεις αδειών, σχέδια ασφάλειας, έντυπα συγκατάθεσης, πίνακες κινδύνου, προϋπολογισμούς και επιστολές προς τους δήμους), ακολουθούμενα από παραδείγματα επιτυχημένων πρωτοβουλιών, ένα κατάλογο τοπικών επαφών και μια κοινή πλατφόρμα διαχείρισης έργων. Οι κύριες καθημερινές προκλήσεις τους ήταν η έλλειψη χρόνου, η διατήρηση της παρακίνησης των νέων εν μέσω καθυστερήσεων, η επικοινωνία με τις αρχές και, στην Αίγυπτο, η συναισθηματική εξάντληση και η έλλειψη προσωπικής νομικής προστασίας.

> *«Το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζω ως μέντορας είναι σίγουρα η δυσκολία στην επικοινωνία με τις τοπικές αρχές· η γραφειοκρατία μπορεί να μοιάζει με τείχος.» (συντονιστής έργου, Τουρκία)*

Οι ομάδες εστίασης περιέγραψαν τον μέντορα στον οποίο εμπιστεύονται οι νέοι: προσιτός, με εμπειρία σε πραγματικά έργα και όχι μόνο στη θεωρία, ειλικρινής σχετικά με τις αποτυχίες, κοντά σε ηλικία, και κάποιος που «πρέπει να καθοδηγεί τη διαδικασία αλλά να μην την κυριαρχεί·

αντίθετα, πρέπει να ακούει ενεργά τους νέους» (Τουρκία). Από τους μέντορες αναμενόταν να λειτουργούν ως γέφυρα — μεταφράζοντας «τη γλώσσα του σχεδιασμού σε γλώσσα του δρόμου» (Αίγυπτος) και συνοδεύοντας τους νέους σε συναντήσεις με τις αρχές (Ελλάδα). Μια ομάδα εστίασης αποτελούμενη αποκλειστικά από γυναίκες στην Ιορδανία ζήτησε γυναίκες μέντορες ή μέντορες με εμπειρία στην υποστήριξη νεαρών γυναικών, καθώς και συναισθηματική και πρακτική υποστήριξη.

Συνέπειες για τους υπεύθυνους υλοποίησης (RQ5)

- Να δοθεί προτεραιότητα σε τέσσερις θεματικές ενότητες στα εκπαιδευτικά βίντεο και τα ηλεκτρονικά μαθήματα: (1) νομικά θέματα και διαδικασίες αδειοδότησης, (2) συγκέντρωση κεφαλαίων και μικροπροϋπολογισμός, (3) ασφάλεια, κίνδυνοι και ευθύνη, και (4) πρακτικός σχεδιασμός χαμηλού κόστους (ανακύκλωση, «κάν' το μόνος σου», αστική κηπουρική).
- Στα Εκπαιδευτικά Μαθήματα 1 και 2, εστιάστε την εκπαίδευση των εργαζομένων με νέους στις τεχνικές ελλείψεις (κατάρτιση προϋπολογισμού, εκτίμηση κινδύνου, ασφάλιση, άδειες, επικοινωνία με τον δήμο, GIS) και όχι στη γενική διευκόλυνση.
- Εξοπλίστε τους μέντορες με ένα πακέτο προτύπων: αίτηση άδειας, πρόταση μίας σελίδας, σχέδιο ασφάλειας, έντυπα συγκατάθεσης, πίνακας κινδύνων, φύλλο προϋπολογισμού και επιστολή προς τον δήμο – προσαρμοσμένα ανά χώρα.
- Ορίστε ρητά τον ρόλο του μέντορα ως μεσολαβητή μεταξύ των νέων και των αρχών και συμπεριλάβετε την αυτοφροντίδα των μεντόρων και την αλληλοϋποστήριξη για την πρόληψη της επαγγελματικής εξουθένωσης.

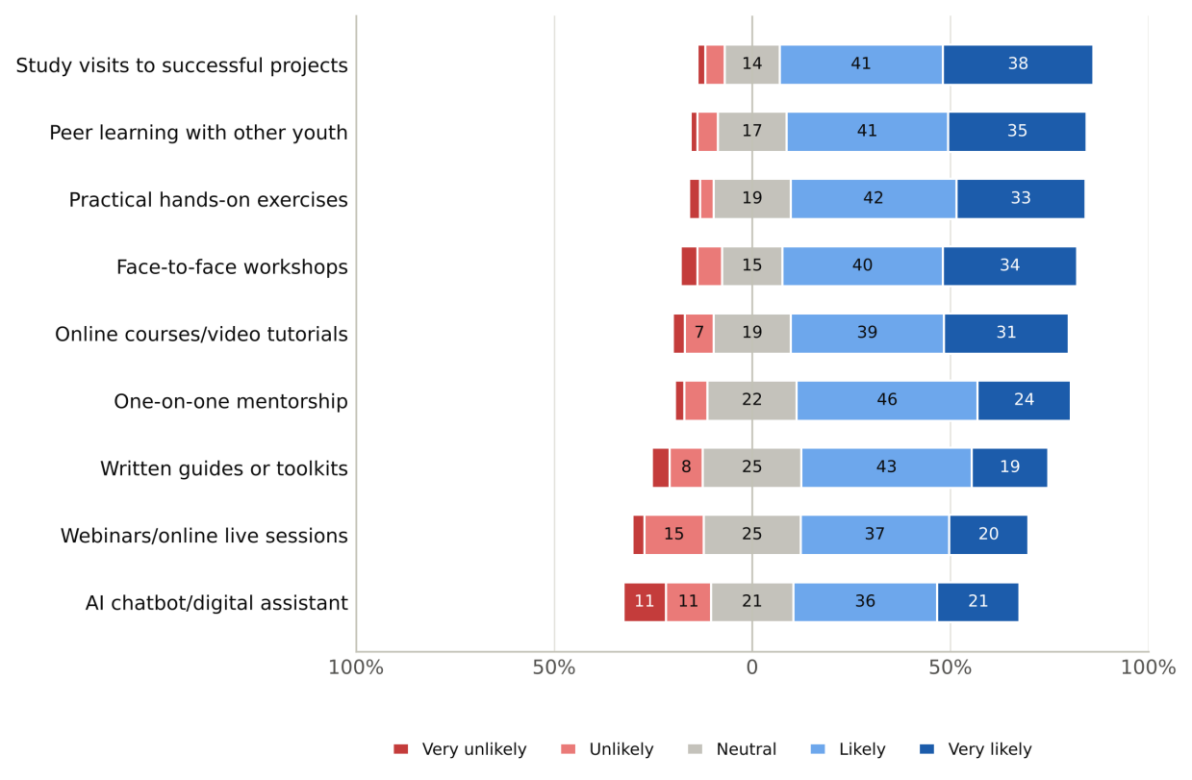
RQ6: Σχεδιασμός ψηφιακών εργαλείων μάθησης

Προτιμώμενες μορφές μάθησης

Οι νέοι προτιμούν την πρακτική, κοινωνική μάθηση (Σχήμα 13). Οι επισκέψεις μελέτης σε επιτυχημένα έργα (79,2% πιθανό ή πολύ πιθανό να συμμετάσχουν), η μάθηση από ομοτίμους με άλλους νέους (75,8%), οι πρακτικές ασκήσεις (74,4%) και τα εργαστήρια με φυσική παρουσία (74,4%) ήταν οι πιο ελκυστικές μορφές, ακολουθούμενες από τα διαδικτυακά μαθήματα ή τα εκπαιδευτικά βίντεο (70,2%) και την ατομική καθοδήγηση (69,2%). Οι γραπτοί οδηγοί (62,3%), τα διαδικτυακά σεμινάρια (57,4%) και τα chatbots τεχνητής νοημοσύνης (57,1%) ήταν οι λιγότερο ελκυστικές μορφές· το chatbot τεχνητής νοημοσύνης ήταν η μόνη μορφή που περισσότερο από το ένα πέμπτο των ερωτηθέντων (22,1%) ήταν απίθανο να χρησιμοποιήσει.

Σχήμα 13

Πιθανότητα συμμετοχής σε διαφορετικές μορφές μάθησης

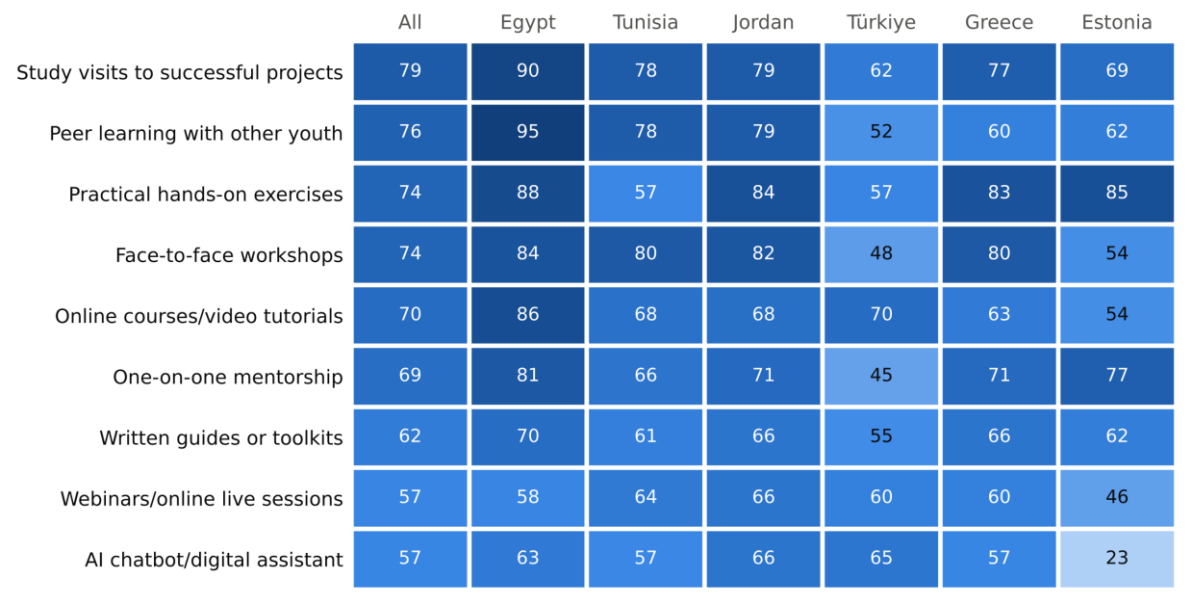

Σημείωση. N = 289. Οι αριθμοί μέσα στις ράβδους είναι ποσοστά· οι τιμές κάτω του 7% δεν αναγράφονται.

Οι προτιμήσεις ως προς τις μορφές διδασκαλίας διέφεραν ανά χώρα (Σχήμα 14). Οι Αιγύπτιοι ερωτηθέντες έδειξαν τον μεγαλύτερο ενθουσιασμό για σχεδόν όλες τις μορφές, συμπεριλαμβανομένης της μάθησης από ομοτίμους (95%). Οι Τούρκοι ερωτηθέντες έδειξαν σαφώς μικρότερο ενδιαφέρον για τα δια ζώσης εργαστήρια (48%), τη μάθηση από ομοτίμους (52%) και την ατομική καθοδήγηση (45%), ενώ οι Εσθονοί ερωτηθέντες έδειξαν μικρότερο ενδιαφέρον για τα chatbots τεχνητής νοημοσύνης (23%). Οι διαφορές μεταξύ των χωρών ήταν μεγαλύτερες όσον αφορά τις πρακτικές ασκήσεις, $H(5) = 46{,}38$, $p < 0{,}001$, $\varepsilon^2 = 0{,}16$, και τη μάθηση από ομοτίμους, $H(5) = 44{,}55$, $p < 0{,}001$, $\varepsilon^2 = 0{,}15$. Οι ερωτηθέντες από τις χώρες της Νότιας και Ανατολικής Μεσογείου αξιολόγησαν τα chatbots τεχνητής νοημοσύνης υψηλότερα από τους ερωτηθέντες της ΕΕ ($M = 3{,}60$ έναντι 2,92), $U = 9.180$, $p < 0{,}001$, rrb = 0,27. Οι νέοι που δεν σπουδάζουν ούτε εργάζονται έδειξαν μικρότερο ενδιαφέρον για τα διαδικτυακά σεμινάρια ($M = 3{,}09$ έναντι 3,70 για τους φοιτητές).

Σχήμα 14

Ερωτηθέντες που είναι πιθανό ή πολύ πιθανό να συμμετάσχουν σε κάθε μορφή μάθησης, συνολικά και ανά χώρα (%)

	All	Egypt	Tunisia	Jordan	Türkiye	Greece	Estonia
Study visits to successful projects	79	90	78	79	62	77	69
Peer learning with other youth	76	95	78	79	52	60	62
Practical hands-on exercises	74	88	57	84	57	83	85
Face-to-face workshops	74	84	80	82	48	80	54
Online courses/video tutorials	70	86	68	68	70	63	54
One-on-one mentorship	69	81	66	71	45	71	77
Written guides or toolkits	62	70	61	66	55	66	62
Webinars/online live sessions	57	58	64	66	60	60	46
AI chatbot/digital assistant	57	63	57	66	65	57	23

Σημείωση. N = 289 (Σύνολο); αριθμοί χωρών όπως στο Σχήμα 2.

Όσον αφορά το σύντομο ψηφιακό περιεχόμενο, οι ερωτηθέντες επέλεξαν συχνότερα βίντεο-κλιπ «οδηγιών» διάρκειας 60-90 δευτερολέπτων (30,8%), ακολουθούμενα από κουίζ με στοιχεία παιχνιδιού (19,7%), αφηγήσεις με πραγματικές μελέτες περιπτώσεων (18,7%) και εργαλειοθήκες σε μορφή PDF προς λήψη για χρήση εκτός σύνδεσης (15,2%). Όταν ρωτήθηκαν τι τους βοηθά να μάθουν καλύτερα ψηφιακά, ανέφεραν συχνότερα σύντομα εκπαιδευτικά βίντεο (24,2%), πραγματικές ιστορίες από άλλους νέους (13,8%) και λίστες ελέγχου βήμα προς βήμα (12,1%). Όσον αφορά συγκεκριμένα τη νομική και διοικητική καθοδήγηση, τα infographics (51,9%) και οι λίστες ελέγχου σε μορφή PDF (50,2%) προτιμήθηκαν έναντι των σύντομων βίντεο (39,8%) και των δέντρων αποφάσεων (38,1%; 75,0% στην Τουρκία), ενώ οι φωνητικές σημειώσεις ήταν οι λιγότερο δημοφιλείς (18,3%). Οι πιο συνηθισμένες πηγές απογοήτευσης όσον αφορά τη διαδικτυακή μάθηση ήταν το βαρετό περιεχόμενο (24,9%), η δυσκολία εύρεσης περιεχομένου (22,1%), η απώλεια κινήτρου στη μέση της διαδικασίας (15,9%) και οι αργές ή με τεχνικά προβλήματα πλατφόρμες (14,9%).

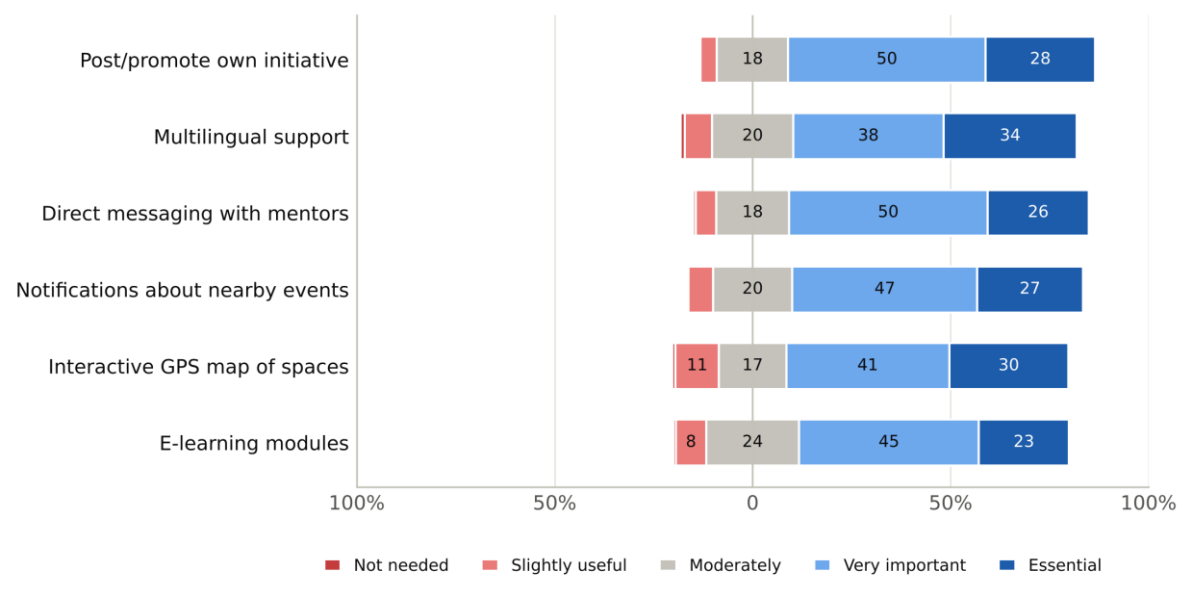
Εφαρμογή, χάρτης και βοηθός τεχνητής νοημοσύνης

Και οι έξι προτεινόμενες λειτουργίες της εφαρμογής αξιολογήθηκαν ως πολύ σημαντικές ή απαραίτητες από περίπου επτά στους δέκα ερωτηθέντες (Σχήμα 15): η δυνατότητα δημοσίευσης και προώθησης της δικής τους πρωτοβουλίας πολιτών (77,5%), η άμεση ανταλλαγή μηνυμάτων με τοπικούς μέντορες (75,8%), οι ειδοποιήσεις για εκδηλώσεις και πρωτοβουλίες στην περιοχή (73,4%), η πολυγλωσσική υποστήριξη (71,6%), ένας διαδραστικός χάρτης χώρων (71,3%) και ενότητες ηλεκτρονικής μάθησης (68,2%). Οι μηχανισμοί παιχνιδιού που προκάλεσαν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον ήταν μια οπτική γραμμή προόδου για την εξασφάλιση άδειας (46,0%) και άμεση ανατροφοδότηση από την τεχνητή νοημοσύνη με «πράσινο/κόκκινο φως» για τις ιδέες έργων

(40,5%), μπροστά από τους πόντους που ξεκλειδώνουν πρότυπα (34,9%) και έναν δημόσιο πίνακα κατάταξης (30,1%).

Σχήμα 15

Σημασία των προτεινόμενων λειτουργιών της εφαρμογής

Σημείωση. N = 289. Οι αριθμοί μέσα στις ράβδους είναι ποσοστά· οι τιμές κάτω του 7% δεν αναγράφονται.

Οι νέοι θα χρησιμοποιούσαν έναν κοινοτικό χάρτη κυρίως για να εντοπίσουν παραμελημένους χώρους που χρειάζονται αναζωογόνηση (58,5%) και για να δουν τι κάνουν άλλες ομάδες νέων (40,8%). Για να καταγράψουν έναν χώρο, οι μισοί θα προτιμούσαν να τοποθετήσουν ένα πινέζι σε έναν ζωντανό χάρτη και να επισυνάψουν μια φωτογραφία (51,2 %· 68,8 % στην ΕΕ), το ένα τέταρτο θα ηχογραφούσε μια ηχητική σημείωση που η εφαρμογή θα μεταγράφει (25,6 %· 44,7 % στην Ιορδανία) και το 23,2 % θα συμπλήρωνε μια σύντομη φόρμα με ερωτήσεις τύπου «ναι/όχι». Η πλειοψηφία (56,7%) θα έκανε ορατή σε όλους την ακριβή τοποθεσία του έργου τους, αλλά το ένα τρίτο των νέων που δεν σπουδάζουν ούτε εργάζονται (32,6%) θα μοιραζόταν μόνο τη γειτονιά.

Οι στάσεις απέναντι στη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης (AI) είναι αμφίρροπες. Όταν αναζητούν βοήθεια σε έναν ιστότοπο, το 32,2% προτιμά να πληκτρολογήσει την ερώτησή του σε ένα σύστημα τεχνητής νοημοσύνης, ενώ το 26,6% προτιμά έναν άνθρωπο – σχεδόν το ήμισυ στην Ελλάδα (47,5%) και την Εσθονία (46,2%). Εάν η εφαρμογή διέθετε βοηθό τεχνητής νοημοσύνης, οι ερωτηθέντες θα ήθελαν πρώτα να τους παρέχει έναν κατάλογο ελέγχου βήμα προς βήμα για την ιδέα τους (42,2%) ή να εντοπίσει τους κατάλληλους νόμους και άδειες (29,1%)· το 18,0% θα ήθελε να τους συνδέσει με έναν ανθρώπινο μέντορα. Μόνο το 23,2% είχε χρησιμοποιήσει το Moodle, την πλατφόρμα πίσω από το e-rescue.eu (6,8% στην Αίγυπτο και την Τυνησία έναντι 69,2% στην Εσθονία), ενώ το 10,4% δεν είχε χρησιμοποιήσει καμία από τις αναφερόμενες πλατφόρμες μάθησης.

Ευρήματα από συνεντεύξεις και ομάδες εστίασης

Η άσκηση ψηφοφορίας για τις λειτουργίες που πραγματοποιήθηκε στην ομάδα εστίασης ανέδειξε προτεραιότητες για κάθε χώρα (Πίνακας 5). Οι Αιγύπτιοι συμμετέχοντες έβαλαν στην πρώτη θέση ένα διαδραστικό bot για άδειες και νομική καθοδήγηση (14 ψήφοι), ακολουθούμενο από την καταγραφή φωνής σε κείμενο (11) και έναν χάρτη GIS (9), και έθεσαν αυστηρά τεχνικά όρια: μια εφαρμογή άνω των 15 MB θα διαγραφόταν «αμέσως» επειδή ο χώρος αποθήκευσης του τηλεφώνου είναι γεμάτος. Οι Έλληνες συμμετέχοντες έδωσαν ίση κορυφαία προτεραιότητα στον χάρτη GIS, στην παρακολούθηση προόδου και στα εργαλεία χρηματοδότησης (10 ψήφοι το καθένα) και δεν έδωσαν καμία ψήφο στις φωνητικές σημειώσεις· όταν ρωτήθηκαν τι θα έπρεπε να κάνει το chatbot, ένας συμμετέχων απάντησε «να μην υπάρχει». Οι Τυνησιακοί συμμετέχοντες «προτιμούσαν έντονα την ανθρώπινη αλληλεπίδραση και την ανταλλαγή μεταξύ ομοτίμων έναντι των αυτοματοποιημένων συστημάτων chatbot», ενώ οι Τούρκοι συμμετέχοντες ήθελαν το chatbot να έχει αυστηρά πλοηγητικό χαρακτήρα και εκτιμούσαν πάνω απ' όλα τη δυνατότητα παρακολούθησης εργασιών και καταγραφής πολιτικών δράσεων σε πραγματικό χρόνο.

Πίνακας 5

Προτεραιότητες ψηφιακών λειτουργιών στις ομάδες εστίασης ανά χώρα

Χώρα	**Κορυφαίες προτεραιότητες**	**Σχετικά με το chatbot τεχνητής νοημοσύνης**	**Λόγοι για να σταματήσετε να χρησιμοποιείτε την εφαρμογή**
Αίγυπτος	Bot για άδειες/νομικές οδηγίες (14 ψήφοι), καταγραφή φωνής σε κείμενο (11), χαρτογράφηση GIS (9), λίστες ελέγχου ασφάλειας (7)	Ζητείται ως νομικό γραφείο υποστήριξης που παραθέτει τον σχετικό κανόνα	Εφαρμογή > 15 MB, γρήγορη εξάντληση μπαταρίας, πληκτρολόγηση, καθυστέρηση σε παλιά κινητά
Ελλάδα	Χάρτης GIS, παρακολούθηση προόδου, εργαλεία χρηματοδότησης (10 ψήφοι το καθένα), καθοδήγηση για άδειες (9)	Απορρίφθηκε («δεν υπάρχει»); οι άτομα προτιμούσαν	Ένα chatbot· πάρα πολλές ειδοποιήσεις
Ιορδανία	Χάρτης GIS, καθοδήγηση για άδειες, συνομιλία με μέντορες, εργαλεία χρηματοδότησης, παρακολούθηση προόδου (χωρίς μετρήσεις)	Γρήγορες, φιλικές απαντήσεις· προσωπική καθοδήγηση· σύνδεση με μέντορες	Πολυπλοκότητα, αργή λειτουργία, πάρα πολλές ειδοποιήσεις, έλλειψη ιδιωτικότητας
Τυνησία	Διαδραστικοί χάρτες, παρακολούθηση προόδου, βάση δεδομένων χρηματοδότησης, καθοδήγηση για άδειες, δικτύωση (χωρίς μετρήσεις)	Προτιμάται η ανθρώπινη επικοινωνία και η ανταλλαγή από ομοτίμους	Δεν αναφέρθηκε
Τουρκία	Παρακολούθηση εργασιών και παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο· GIS, καθοδήγηση για άδειες, συνομιλία με μέντορες, πρότυπα	Αποκλειστικά πλοήγηση	Υπάρχει καλύτερο εργαλείο αλλού· λειτουργίες που χρησιμοποιούνται σπάνια
Εσθονία	Δεν πραγματοποιήθηκαν ομάδες εστίασης· οι ερωτηθέντες πρότειναν έναν πίνακα πορείας έργου και ένα σύστημα παρακολούθησης εγγράφω	Δημοτικό chatbot που παρέχει πληροφορίες για τα επόμενα βήματα (ενδιαφερόμενο μέρος)	Υπερφόρτωση της πλατφόρμας (άποψη των ερωτηθέντων)

Σημείωση. Οι αριθμοί ψήφων αναφέρονται μόνο όπου οι εταίροι τους κατέγραψαν (Αίγυπτος: 10 συμμετέχοντες × 5 ψήφοι· Ελλάδα: 40 ψήφοι).

Οι ερωτηθέντες συμφώνησαν σε μια πολυεπίπεδη μορφή περιεχομένου: πρώτα ένα σύντομο βίντεο (περίπου 60 δευτερόλεπτα) ή ένα ενημερωτικό γράφημα, ακολουθούμενο από έναν συνοπτικό

γραπτό οδηγό και πρότυπα για λεπτομέρειες και επίσημα βήματα. Οι μέντορες επιθυμούσαν πίνακες ελέγχου που να εμφανίζουν το στάδιο κάθε ομάδας, τις προθεσμίες και τις υπενθυμίσεις, τα κοινόχρηστα έγγραφα, φωτογραφίες πριν και μετά, καθώς και ειδοποιήσεις όταν μια ομάδα αντιμετωπίζει δυσκολίες· ένας ενδιαφερόμενος από την Εσθονία προειδοποίησε ότι οι νέοι είναι «ήδη αρκετά κατακλυσμένοι από διάφορες ψηφιακές πλατφόρμες» και ότι η απλή επικοινωνία έχει μεγαλύτερη σημασία από την πολύπλοκη παρακολούθηση.

Συνέπειες για τους υπεύθυνους υλοποίησης (RQ6)

- Σχεδιάστε την εφαρμογή πρωτίστως για κινητές συσκευές, με μικρό μέγεθος λήψης και χαμηλή κατανάλωση δεδομένων: μικρό μέγεθος λήψης, δυνατότητα λειτουργίας εκτός σύνδεσης και χαμηλή κατανάλωση δεδομένων, ειδικά για την Αίγυπτο και την Τυνησία· μην θεωρείτε δεδομένη την πρόσβαση σε φορητούς υπολογιστές.
- Δημιουργήστε μια εφαρμογή με κοινωνικό και πρακτικό χαρακτήρα — δημοσίευση πρωτοβουλιών, ανταλλαγή μηνυμάτων με μέντορες, εκδηλώσεις στην περιοχή και χάρτη με δυνατότητα καταγραφής θέσης και φωτογραφιών — και προσφέρετε πλήρεις εκδόσεις στα αραβικά, τα τουρκικά, τα ελληνικά, τα εσθονικά/ρωσικά και τα αγγλικά.
- Χρησιμοποιήστε ένα πολυεπίπεδο μοντέλο περιεχομένου: βίντεο ή ενημερωτικό γράφημα διάρκειας 60-90 δευτερολέπτων – λίστα ελέγχου μίας σελίδας – πρότυπο· διατηρήστε τα εκπαιδευτικά αποσπάσματα σύντομα και βασισμένα σε ιστορίες για να αντισταθμίσετε το «βαρετό περιεχόμενο».
- Θέστε το chatbot τεχνητής νοημοσύνης ως προαιρετικό εργαλείο πλοήγησης (βήμα-βήμα σχέδια, διαδρομές απόκτησης αδειών ανά χώρα) με ορατή παραπομπή σε ανθρώπινο μέντορα· μην το κάνετε το κύριο κανάλι υποστήριξης.
- Επειδή λίγοι χρήστες γνωρίζουν το Moodle, προγραμματίστε την ενσωμάτωση στο e-rescue.eu και ενσωματώστε το εκπαιδευτικό περιεχόμενο στην εφαρμογή όπου είναι δυνατόν.
- Προσφέρετε προστασία της ιδιωτικότητας της τοποθεσίας (εμφάνιση σε επίπεδο γειτονιάς) στον χάρτη GIS.

4. Συζήτηση

Ολοκληρωμένη ερμηνεία

Συνολικά, η έρευνα, οι συνεντεύξεις και οι ομάδες εστίασης παρουσιάζουν μια συνεπή εικόνα. Οι νέοι και στις έξι χώρες βλέπουν παραμελημένους χώρους γύρω τους, τους ερμηνεύουν ως ένδειξη αδιαφορίας των αρχών και επιθυμούν να μετατραπούν σε ελεύθερους κοινωνικούς, πολιτιστικούς, πράσινους και χώρους μελέτης. Είναι πρόθυμοι να δράσουν – κυρίως από την επιθυμία να βελτιώσουν τη γειτονιά τους – και τα εμπόδια που αναφέρουν είναι κυρίως πρακτικά: χρήματα, πληροφορίες, χρόνος και αυτοπεποίθηση. Το αποφασιστικό εμπόδιο, ωστόσο, βρίσκεται μεταξύ της κινητοποίησης και της δράσης. Οι νέοι, και σε εκπληκτικό βαθμό επίσης οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας που τους υποστηρίζουν, δεν γνωρίζουν ποιος είναι ο ιδιοκτήτης ενός χώρου, ποια υπηρεσία αποφασίζει, ποια άδεια απαιτείται ή ποιος φέρει την ευθύνη αν κάτι πάει στραβά. Ο φόβος για νομικές συνέπειες, οι περίπλοκες διαδικασίες και η αίσθηση ότι αγνοούνται από τους υπαλλήλους υπερτερούν συνολικά της έλλειψης οδηγού, ενώ τα ποιοτικά δεδομένα δείχνουν ότι οι πρωτοβουλίες συνήθως σταματούν στη μετάβαση από το στάδιο του σχεδιασμού σε αυτό της αδειοδότησης.

Αυτό το μοτίβο έχει σημασία για τη θεωρία της αλλαγής του έργου. Η πρόταση βασίζεται στην υπόθεση ότι η ανάπτυξη ικανοτήτων για τους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας και τα ψηφιακά εργαλεία μάθησης θα καταστήσουν δυνατή την αναζωογόνηση με πρωτοβουλία των νέων. Τα δεδομένα υποστηρίζουν αυτή την υπόθεση, αλλά επισημαίνουν επίσης πού υπάρχει έλλειψη ικανοτήτων: όχι στη δημιουργικότητα, στη διευκόλυνση ή στις ψηφιακές δεξιότητες – οι νέοι χρησιμοποιούν τακτικά smartphone και εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης, ενώ οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας αισθάνονται παιδαγωγικά σίγουροι – αλλά στην πλοήγηση στο νομικό-διοικητικό πλαίσιο, στον προϋπολογισμό και στη διαχείριση κινδύνων, καθώς και στη σχέση με τις τοπικές αρχές. Η ισχυρή συσχέτιση μεταξύ νομικής γνώσης και πολιτικής αποτελεσματικότητας υποδηλώνει ότι η κάλυψη αυτού του κενού θα μπορούσε να έχει διπλό όφελος: θα καθιστούσε τις πρωτοβουλίες εφικτές και θα μπορούσε να ενισχύσει την πεποίθηση των νέων ότι η φωνή τους μετράει. Δεδομένου ότι λιγότερο από το ήμισυ των ερωτηθέντων διατηρεί επί του παρόντος αυτή την πεποίθηση, αποτελεί ένα σημαντικό αποτέλεσμα που πρέπει να παρακολουθείται.

Τα αποτελέσματα προειδοποιούν επίσης έναντι δύο παραδοχών. Πρώτον, η ένταξη απαιτεί κάτι περισσότερο από την ανοιχτή πρόσβαση. Οι νέοι με λιγότερες ευκαιρίες αντιμετωπίζουν μεγαλύτερη παραμέληση και αναφέρουν περισσότερα οικονομικά εμπόδια, ενώ όσοι δεν σπουδάζουν ούτε εργάζονται εκφράζουν πολύ χαμηλότερη αυτοπεποίθηση και συχνότερα επιθυμούν έναν ανθρώπινο μέντορα. Οι ερωτηθέντες προειδοποίησαν επανειλημμένα ότι αυτοί οι νέοι δεν θα ανταποκριθούν σε αφίσες ή σε διαδικτυακές προσκλήσεις και ότι η συμμετοχή πρέπει να προσφέρει απτή αξία. Δεύτερον, τα ψηφιακά εργαλεία είναι ευπρόσδεκτα, αλλά δεν υποκαθιστούν τους ανθρώπους. Οι πιο ελκυστικές μορφές μάθησης είναι οι κοινωνικές και οι πρακτικές, ένας άνθρωπος-εκπρόσωπος αποτελεί την προτιμώμενη πηγή βοήθειας για το ένα τέταρτο των ερωτηθέντων, ενώ αρκετές ομάδες εστίασης προτίμησαν ρητά τους συνομηλίκους και τους μέντορες έναντι ενός chatbot. Η υποστήριξη μέσω τεχνητής νοημοσύνης (AI) είναι πιο χρήσιμη όταν κάνει κάτι συγκεκριμένο — όπως να

μετατρέπει μια ιδέα σε λίστα ελέγχου ή να εξηγεί τη διαδικασία έκδοσης άδειας — και όταν οδηγεί σε έναν άνθρωπο..

Προφίλ χωρών

Οι πιο αξιόπιστες διαφορές στην έρευνα παρατηρήθηκαν μεταξύ χωρών και όχι μεταξύ ομάδων φύλου, ηλικίας ή κοινωνικής κατάστασης. Ο Πίνακας 6 συνοψίζει τα διακριτικά χαρακτηριστικά κάθε χώρας ως βάση για τον τοπικό σχεδιασμό. Επειδή τα δείγματα ανά χώρα διαφέρουν ως προς τη σύνθεσή τους (για παράδειγμα, σχεδόν όλοι οι Τυνήσιοι και Τούρκοι ερωτηθέντες ήταν φοιτητές), τα προφίλ αυτά περιγράφουν τους νέους στους οποίους απευθύνθηκε κάθε εταίρος και όχι τον εθνικό πληθυσμό.

Πίνακας 6

Χαρακτηριστικά ανά χώρα

Χώρα	Κύρια σημεία της έρευνας	Ποιοτικά συμπεράσματα	Τοπικές προτεραιότητες
Αίγυπτος (n = 73)	Η υψηλότερη έκθεση στην παραμέληση· η χαμηλότερη πρόσβαση σε ασφαλείς χώρους (36%)· το ισχυρότερο κίνητρο της κοινότητας (85%) και η μεγαλύτερη προθυμία (90%)· το υψηλότερο ενδιαφέρον για τη μάθηση από ομοτίμους και την καθοδήγηση· το 44% αναφέρει προσωπικά εμπόδια	Ο φόβος για τις αρχές και την ασφάλεια κατατάσσεται πρώτος· νομικό κενό για προσωρινή χρήση· προσέγγιση «φρουρών του χώρου»· αυστηροί περιορισμοί για τις εφαρμογές (≤ 15 MB, λειτουργία εκτός σύνδεσης, φωνή)	Προτεραιότητα στην ασφάλεια και τον φωτισμό· νομική κάλυψη και επιστολές ΜΚΟ· απτά οφέλη για τους NEET· εξαιρετικά ελαφριά εφαρμογή
Τυνησία (n = 74)	Σχεδόν όλοι οι μαθητές· οι αρχές «δεν ενδιαφέρονται» (72%)· χαμηλή πρόσβαση σε φορητούς υπολογιστές (47%)· το χαμηλότερο ποσοστό τακτικής εθελοντικής εργασίας (8%)· τα χόμπι και τα κοινωνικά δίκτυα ως κίνητρα	Κατακερματισμένη δικαιοδοσία, χωρίς σιωπηρή έγκριση· οι άτυπες ομάδες δεν μπορούν να χρησιμοποιούν τραπεζικές υπηρεσίες· η χρηματοοικονομική συμμόρφωση εμποδίζει την εφαρμογή· προτίμηση για ανθρώπινη υποστήριξη έναντι chatbot	Νομική κάλυψη μέσω συλλόγων· υποστήριξη ταμειακών ροών και τιμολόγησης· πρωτοβουλίες με βάση την πολιτιστική κληρονομιά και τις τέχνες· περιεχόμενο προσανατολισμένο στα κινητά
Ιορδανία (n = 38)	Καλύτερη πρόσβαση σε συσκευές και ασφαλείς χώρους· ισχυρότερη προτίμηση να περιμένουν τις αρχές· χώροι συνδεδεμένοι με την ταυτότητα· δημοφιλής η καταγραφή ηχητικών σημειώσεων· πολλές ομοιόμορφες απαντήσεις	Συνεντεύξεις με νέους αντί για επαγγελματίες· ασαφής αρμόδια αρχή· εγκρίσεις μέσω διασυνδέσεων· χάσμα μεταξύ αστικών και περιφερειακών περιοχών (Μαφράκ, Άκαμπα)· ασφάλεια των γυναικών και γυναίκες μέντορες	Πρέπει να προστεθεί η οπτική των επαγγελματιών· δράσεις προβολής πέρα από το Αμμάν· γυναίκες μέντορες· μετάβαση από την αναμονή στη δράση
Τουρκία (n = 40)	Κυρίως φοιτητές· χαμηλότερη προθυμία (70%) και ενδιαφέρον για μορφές πρόσωπο με πρόσωπο και καθοδήγησης· προτίμηση σε δέντρα αποφάσεων για νομική καθοδήγηση	Χώροι εντός του πανεπιστημιακού χώρου (αίθουσες συλλόγων, ημιτελείς δρόμοι)· οικονομικά ζητήματα και νομική πολυπλοκότητα· έλλειψη πληροφοριών· προτίμηση για ηγετικούς ρόλους	Γέφυρα μεταξύ πανεπιστημίου και δήμου· χρήση των δημοτικών τμημάτων νεολαίας· εργαλεία αυτοκαθοδήγησης και παρακολούθησης εργασιών
Ελλάδα (n = 35)	Πολλοί μη φοιτητές· οι περίπλοκες διαδικασίες κατατάσσονται ως το πρώτο εμπόδιο· μεγαλύτερη πιθανότητα αναζήτησης του ιδιοκτήτη· προτίμηση στην ανθρώπινη βοήθεια (48%)	Νησιωτικό πλαίσιο (μεταφορές, εποχικότητα) · ευθύνη κατανεμημένη σε πολλές αρχές · έντονη απόρριψη των chatbot · εκτιμώνται τα εργαλεία GIS, παρακολούθησης προόδου και χρηματοδότησης	Ολοκληρωμένη καθοδήγηση με συγκεκριμένους υπεύθυνους επικοινωνίας· ταχεία διαδικασία για ενέργειες χαμηλού κινδύνου· λειτουργίες κοινότητας ομοτίμων

Χώρα	Κύρια σημεία της έρευνας	Ποιοτικά συμπεράσματα	Τοπικές προτεραιότητες
Εσθονία (n = 13)	Μικρό δείγμα· δεν αναφέρθηκαν προσωπικά εμπόδια· χαμηλό ενδιαφέρον για το chatbot τεχνητής νοημοσύνης (23%)· εξοικείωση με το Moodle (69%)	Δεν πραγματοποιήθηκαν ομάδες εστίασης· οι ρωσόφωνοι νέοι αντιμετωπίζουν γλωσσικό εμπόδιο· περιορισμοί ασφαλείας στη Νάρβα· οι δήμοι είναι γενικά ανοιχτοί	Υλικό στη ρωσική γλώσσα· πρόκειται να συλλεχθούν άμεσες απόψεις των νέων· προσέγγιση χαμηλού ορίου, προσωπική επικοινωνία

Σημείωση. Στοιχεία έρευνας από τις ενότητες 3.1-3.6. Τα αποτελέσματα της έρευνας στην Εσθονία βασίζονται σε 13 ερωτηθέντες και πρέπει να ερμηνεύονται με προσοχή.

5. Συστάσεις

Ο Πίνακας 7 μετατρέπει τα ευρήματα σε συστάσεις για τα πακέτα εργασίας. Οι προτεραιότητες αντανακλούν τόσο τη δύναμη των στοιχείων όσο και την αναμενόμενη επίδραση στους στόχους και τους δείκτες του έργου.

Πίνακας 7

Συστάσεις ανά πακέτο εργασίας

Τομέας	Σύσταση	Στοιχεία	Προτεραιότητα
WP3 - Εκπαιδευτικά βίντεο και ηλεκτρονικά μαθήματα (METU, SYL)	Δημιουργία μιας μαθησιακής διαδρομής με θέμα «Από την ιδέα έως την άδεια»: ποιος είναι ο ιδιοκτήτης ενός χώρου, ποια υπηρεσία αποφασίζει, άδειες προσωρινής χρήσης, ασφάλεια και ευθύνη, με εκδόσεις προσαρμοσμένες στις ιδιαιτερότητες και για τις έξι χώρες	60% δεν γνωρίζουν τίποτα για τις άδειες· 68% χρειάζονται νομική καθοδήγηση· εγκατάλειψη στο στάδιο της άδειας σε όλες τις χώρες	Υψηλή
WP3 - συνοπτικές ενότητες και μαθήματα	Προσθήκη ενοτήτων σχετικά με τη μικρο-προϋπολογιστική, τη συγκέντρωση κεφαλαίων και τη σύνταξη αιτήσεων επιχορήγησης, τον σχεδιασμό χαμηλού κόστους (ανακύκλωση, «κάν' το μόνος σου», αστική κηπουρική) και τη διαμεσολάβηση σε συγκρούσεις	Το 62% χρειάζεται υποστήριξη στη συγκέντρωση κεφαλαίων· το 45% επιθυμεί σύνταξη , ενώ η ανακύκλωση υλικών και η κηπουρική είναι τα κορυφαία «πράσινα» θέματα	Υψηλή
WP3 - μορφή περιεχομένου	Χρησιμοποιήστε μια πολυεπίπεδη μορφή: βίντεο 60-90 δευτερολέπτων ή ενημερωτικό γράφημα→ λίστα ελέγχου μίας σελίδας → πρότυπο· συμπεριλάβετε πραγματικές ιστορίες νέων· παρέχετε αρχεία PDF για χρήση εκτός σύνδεσης	Προτιμήσεις για μικροβίντεο, ενημερωτικά γραφήματα, λίστες ελέγχου και ιστορίες· το βαρετό περιεχόμενο αποτελεί την κύρια πηγή απογοήτευσης	Υψηλή
WP3 - εφαρμογή για κινητά (Solidarity Tracks)	Προτεραιότητα στα κινητά, ελαφρύ και με δυνατότητα λειτουργίας εκτός σύνδεσης· βασικά χαρακτηριστικά: δημοσίευση πρωτοβουλιών, ανταλλαγή μηνυμάτων με μέντορες, ειδοποιήσεις για κοντινά σημεία, χάρτης με πινέζα και φωτογραφία, πολυγλωσσικό (AR, TR, EL, ET/RU, EN)· γραμμή προόδου προς την απόκτηση άδειας	Το 84% μαθαίνει μέσω κινητού, το 43% δεν διαθέτει φορητό υπολογιστή· βαθμολογίες λειτουργιών 68-78%· περιορισμοί μεγέθους για τις αιγυπτιακές ομάδες εστίασης	Υψηλή
WP3 - chatbot με τεχνητή νοημοσύνη (e-rescue.eu)	Θέση ως προαιρετικός οδηγός: βήμα-βήμα σχέδια και διαδρομές για την απόκτηση άδειας ανά χώρα, με σαφή παραπομπή σε ανθρώπινο μέντορα· διαφάνεια σχετικά με τα όρια	42% επιθυμούν λίστα ελέγχου, 29% άδειες· 22% απίθανο να χρησιμοποιήσουν chatbots· σκεπτικισμός στις ομάδες εστίασης στην Ελλάδα και την Τουρκία	Μεσαία
WP3 - Χάρτης GIS (VitaTiim)	Συμπληρώστε τον χάρτη με επαληθευμένες υποψήφιες τοποθεσίες (Παράρτημα Δ) και χαρτογράφηση ομάδων εστίασης· προσθέστε πεδία ιδιοκτησίας/άδειας και κατάστασης ασφάλειας· επιτρέψτε την προστασία της ιδιωτικής ζωής σε επίπεδο γειτονιάς	Το 59% θα χρησιμοποιούσε τον χάρτη για να βρει χώρους· το 17% μοιράζεται μόνο την περιοχή	Μεσαία
WP3 - εκπαιδευτικά βίντεο και διαδραστικός οδηγός (VitaTiim, FTAP)	Παρουσίαση ολοκληρωμένων διαδρομών από την ιδέα έως την έγκριση και τη συντήρηση, με τοπικά παραδείγματα, συμπεριλαμβανομένων των αποτυχιών και του τρόπου επίλυσής τους	Οι επισκέψεις μελέτης και οι ιστορίες είναι οι πιο ελκυστικές· οι νέοι θέλουν να δουν τι είναι εφικτό	Μεσαία
WP4 -Εκπαιδευτικά μαθήματα 1 και 2	Προτεραιότητα στις άδειες και την τοπική διοίκηση, την εκτίμηση κινδύνων και την ασφάλιση, τον προϋπολογισμό, την επικοινωνία με τους δήμους, τα GIS και τη διαμεσολάβηση σε συγκρούσεις· χρήση επιτόπιων επισκέψεων, πρακτικών ασκήσεων και μεθόδων μεταξύ ομοτίμων· εκπαίδευση των μεντόρων ως διαμεσολαβητών	Αυτοαναφερόμενες ελλείψεις των εργαζομένων με νέους σε όλες τις χώρες· προτιμώμενες μορφές	Υψηλή

Τομέας	Σύσταση	Στοιχεία	Προτεραιότητα
WP4 - εργαλειοθήκη για μέντορες	Παροχή προτύπων προσαρμοσμένων στις ανάγκες κάθε χώρας: πρόταση, αίτηση άδειας, σχέδιο ασφάλειας, έντυπα συγκατάθεσης, πίνακας κινδύνων, προϋπολογισμός, επιστολή προς τον δήμο, κατάλογος επαφών	Ζητήθηκε από επαγγελματίες σε όλες τις χώρες	Υψηλή
WP1 - υποστήριξη πρωτοβουλιών νέων	Ξεκινήστε με δράσεις χαμηλού κινδύνου, ορατά και άμεσα αποτελέσματα (καθαρισμοί, φωτισμός, τοιχογραφίες, προσωρινές δράσεις)· χρησιμοποιήστε οργανώσεις-εταίρους ως επίσημους αιτούντες και ασφαλιστές για άτυπες ομάδες	Τα ορατά αποτελέσματα διατηρούν το κίνητρο· οι άτυπες ομάδες στερούνται νομικής υπόστασης (TN, EG)	Υψηλή
WP1 - ένταξη	Προσωπική προσέγγιση μέσω αξιόπιστων τοπικών καναλιών· κάλυψη μεταφορικών και υλικών· πιστοποιητικά/Youthpass· αναγνωρισμένοι ρόλοι (π.χ. φύλακες χώρων)· γυναίκες μέντορες και ασφαλείς συνθήκες συνάντησης· υποστήριξη στη ρωσική γλώσσα στην Εσθονία	«Δεν προσκλήθηκαν» 42 %· χρήματα 45 %· χαμηλή αυτοπεποίθηση μεταξύ των νέων που δεν σπουδάζουν ούτε εργάζονται	Υψηλή
WP1/WP5 - τοπικές αρχές	Χρήση μνημονίων συνεργασίας για τη διασφάλιση ενός συγκεκριμένου σημείου επαφής για τους νέους, ενός οδηγού μίας σελίδας, μιας ταχείας διαδικασίας για προσωρινή χρήση χαμηλού κινδύνου, τακτικών στρογγυλών τραπεζών μεταξύ νέων και δήμων και ενός καταλόγου διαθέσιμων χώρων	Προτείνεται και στις έξι χώρες· το 56% θεωρεί ότι οι αρχές δεν ενδιαφέρονται	Υψηλή
WP5 - διάδοση	Να επικοινωνούνται οι ορατές αλλαγές και η υποστήριξη του δήμου για την αντιμετώπιση της δυσπιστίας· να ενσωματώνονται ιστορίες νέων στο ηλεκτρονικό περιοδικό και στις εκδηλώσεις	Παραμέληση διαβάστε ως θεσμική αδιαφορία	Μεσαία
WP1 - παρακολούθηση και αξιολόγηση	Επανέλεγχος των δεικτών αναφοράς στα μέσα και στο τέλος της περιόδου: προθυμία 83,0%· πολιτική αποτελεσματικότητα 48,1%· γνώση του αρμόδιου φορέα 31,8%· δείκτης νομικής γνώσης M = 1,82· πρόσβαση σε ασφαλείς χώρους 54,3%	Τιμές αναφοράς από την παρούσα μελέτη	Μεσαία
WP2 - ποιότητα δεδομένων	Συμπλήρωση ελλειπόντων δεδομένων: συνεντεύξεις επαγγελματιών στην Ιορδανία, ομάδες εστίασης νέων στην Εσθονία· καταγραφή αριθμού συμμετεχόντων στις ομάδες εστίασης· σωστή διαδρομή της έρευνας για μελλοντικές έρευνες	Κενά που εντοπίστηκαν στις Ενότητες 2 και 6	Μεσαία

6. Περιορισμοί

Κατά τη χρήση αυτών των ευρημάτων πρέπει να ληφθούν υπόψη διάφοροι περιορισμοί. Πρώτον, η έρευνα χρησιμοποίησε δειγματοληψία ευκολίας μέσω δικτύων εταίρων· το δείγμα δεν είναι αντιπροσωπευτικό των νέων στις χώρες-εταίρους, αποτελείται κυρίως από γυναίκες και φοιτητές, και η σύνθεσή του διαφέρει ανά χώρα. Ως εκ τούτου, οι συγκρίσεις μεταξύ χωρών αντανακλούν εν μέρει το ποιοι συμμετείχαν στην έρευνα. Δεύτερον, το δείγμα της έρευνας στην Εσθονία (n = 13) είναι πολύ μικρό για να εξαχθούν αξιόπιστα συμπεράσματα σε εθνικό επίπεδο, και δεν πραγματοποιήθηκαν ομάδες εστίασης στην Εσθονία. Τρίτον, η ομάδα των νέων που δεν σπουδάζουν ούτε εργάζονται προήλθε από μια ερώτηση σχετικά με την κατάστασή τους (n = 46), και μόνο 13 ερωτηθέντες αυτοπροσδιορίστηκαν ρητά ως NEET· τα ευρήματα για αυτή την ομάδα είναι ενδεικτικά. Τέταρτον, το 8,3% των ερωτηθέντων απάντησε με ομοιόμορφο τρόπο και στους δύο πίνακες αξιολόγησης· τα βασικά αποτελέσματα δεν μεταβλήθηκαν όταν εξαιρέθηκαν, αλλά διόγκωσαν τη διαφορά μεταξύ δύο χωρών. Πέμπτον, λόγω ενός σφάλματος δρομολόγησης, στην ερώτηση σχετικά με τους λόγους μη συμμετοχής απάντησαν μόνο 21 ερωτηθέντες, ενώ δύο από τις επιλογές απάντησης συνδύαζαν δύο διαφορετικούς λόγους.

Τα ποιοτικά δεδομένα διαφέρουν επίσης ως προς το βάθος και τη συγκρισιμότητά τους. Στην Ιορδανία, οι συνεντεύξεις διεξήχθησαν με νέους εθελοντές αντί για επαγγελματίες και η διατύπωσή τους είναι πολύ παρόμοια· σε αρκετές χώρες, οι συνεντεύξεις αποτελούν επεξεργασμένες γραπτές περιλήψεις και όχι κατά λέξη μεταγραφές· ενώ ο αριθμός και το προφίλ των συμμετεχόντων στις ομάδες εστίασης δεν τεκμηριώθηκαν στην Ελλάδα, την Τυνησία και την Τουρκία. Αυτές οι διαφορές περιορίζουν το βάρος που μπορεί να αποδοθεί στα ποιοτικά δεδομένα οποιασδήποτε μεμονωμένης χώρας, αν και η συνέπεια των θεμάτων μεταξύ των χωρών αυξάνει την εμπιστοσύνη στα συνολικά συμπεράσματα. Τέλος, όλα τα δεδομένα είναι αυτοαναφερόμενα και διατομεακά, οπότε οι συσχετίσεις —όπως αυτή μεταξύ νομικής γνώσης και πολιτικής αποτελεσματικότητας— δεν μπορούν να ερμηνευθούν ως αιτιώδεις.

7. Συμπέρασμα

Οι νέοι στις χώρες-εταίρους του Revive & Thrive δεν στερούνται ιδεών ή προθυμίας. Αντιλαμβάνονται τους παραμελημένους χώρους ως χαμένο δυναμικό και ως ένδειξη θεσμικής αδιαφορίας, και οι περισσότεροι από αυτούς θα ήθελαν να συμβάλουν στην αλλαγή αυτής της κατάστασης. Αυτό που τους λείπει είναι τα πρακτικά εργαλεία: να γνωρίζουν ποιος είναι ο ιδιοκτήτης ενός χώρου, σε ποιον να απευθυνθούν, πώς να λάβουν άδεια, πώς να χρηματοδοτήσουν και να ασφαλίσουν μια δραστηριότητα, και πώς να αντιμετωπίσουν αξιωματούχους που οι ίδιοι είναι αβέβαιοι ή διστάζουν να αναλάβουν κινδύνους. Το πρόγραμμα βρίσκεται σε ιδανική θέση για να παρέχει αυτά τα εργαλεία —μέσω εκπαιδευτικού περιεχομένου νομικού και διοικητικού χαρακτήρα προσαρμοσμένου σε κάθε χώρα, εργαζομένων με νέους που έχουν εκπαιδευτεί ως μεσολαβητές, απλών ψηφιακών εργαλείων που υποστηρίζονται από ανθρώπινο δυναμικό, καθώς και συμφωνιών με τους δήμους που καθιστούν τη διαδρομή από την ιδέα έως την άδεια συντομότερη και ασφαλέστερη. Εάν το πρόγραμμα επιτύχει, τα στοιχεία υποδηλώνουν ότι το όφελος μπορεί να υπερβαίνει την αναζωογόνηση των χώρων: οι νέοι που κατανοούν πώς λαμβάνονται οι τοπικές αποφάσεις είναι επίσης πιο πιθανό να πιστεύουν ότι η φωνή τους μετράει.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Bandura, A. (1997). Αυτοαποτελεσματικότητα: Η άσκηση ελέγχου. W. H. Freeman.

Benjamini, Y., & Hochberg, Y. (1995). Έλεγχος του ποσοστού ψευδών ανακαλύψεων: Μια πρακτική και ισχυρή προσέγγιση στις πολλαπλές δοκιμές. Journal of the Royal Statistical Society: Series B (Methodological), 57(1), 289-300. https://doi.org/10.1111/j.2517-6161.1995.tb02031.x

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Χρήση της θεματικής ανάλυσης στην ψυχολογία. Ποιοτική Έρευνα στην Ψυχολογία, 3(2), 77-101. https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa

Cohen, J. (1988). Ανάλυση στατιστικής ισχύος για τις επιστήμες της συμπεριφοράς (2η έκδ.). Lawrence Erlbaum Associates.

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (2018). Ψήφισμα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των εκπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνεδριάζοντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με ένα πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας: Η Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Νεολαία 2019-2027 (2018/C 456/01). Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, C 456, 1-22.

Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2018). Σχεδιασμός και διεξαγωγή έρευνας μεικτών μεθόδων (3η έκδ.). SAGE.

Kerby, D. S. (2014). Ο απλός τύπος διαφοράς: Μια προσέγγιση στη διδασκαλία της μη παραμετρικής συσχέτισης. Comprehensive Psychology, 3. https://doi.org/10.2466/11.IT.3.1

Revive & Thrive Consortium. (2025). Revive and Thrive: Ενδυνάμωση των νέων για τη μεταμόρφωση των κοινοτικών χώρων [Αίτηση Erasmus+ για την ανάπτυξη ικανοτήτων στον τομέα της νεολαίας, Μέρος Β]. Αδημοσίευτο έγγραφο έργου.

Κοινοπραξία Revive & Thrive. (2026). Εθνικές εκθέσεις WP2, αρχεία συνεντεύξεων και περιλήψεις ομάδων εστίασης: Αίγυπτος, Εσθονία, Ελλάδα, Ιορδανία, Τυνησία και Τουρκία [Μη δημοσιευμένα ερευνητικά έγγραφα].

Tomczak, M., & Tomczak, E. (2014). Επανεξέταση της ανάγκης αναφοράς εκτιμήσεων μεγέθους επίδρασης: Μια επισκόπηση ορισμένων συνιστώμενων μέτρων μεγέθους επίδρασης. *Trends in Sport Sciences*, 1(21), 19-25.

Παράρτημα Α: Ερευνητικά ερωτήματα και πηγές δεδομένων

Πίνακας 8

Αντιστοίχιση των επιμέρους ερευνητικών ερωτημάτων με τα εργαλεία

Υποερώτημα	Ερωτήσεις της έρευνας	Συνεντεύξεις	Ομάδες εστίασης
1.1 Συχνότητα και αριθμός παραμελημένων χώρων	Q10, Q13	-	Αντίληψη της ομάδας εστίασης 1
1.2 Συναισθήματα σχετικά με τους παραμελημένους χώρους	Q11	-	FG1 θέρμανση της συζήτησης, αντίληψη
1.3 Προτεινόμενοι χώροι και λειτουργίες	Q12, Q15-Q16	-	Χαρτογράφηση της ομάδας εστίασης 1
1.4 Ελλείπουσες υπηρεσίες και επιθυμητές αλλαγές	Q46, Q48	-	-
2.1 Εμπειρία και προθυμία	Q14, Q20	-	Κίνητρα της ομάδας εστίασης 1
2.2 Κίνητρα και ρόλοι	Q17	-	(FG1 κίνητρα ρόλοι)
2.3 Ευθύνη και αποτελεσματικότητα	Q21	-	-
2.4 Κοινωνική επιχειρηματικότητα	Q22, Q23	-	-
3.1 Κύρια εμπόδια	Q7, Q8, Q18	Q3	Κατάταξη εμποδίων FG1
3.2 Στάδιο εγκατάλειψης	-	Q5	FG2 χαρτογράφηση διαδρομής
3.3 Ομάδες με λιγότερες ευκαιρίες	Q5-Q6 × Q7-Q8	Q4, Q18	FG1 εμπόδια
3.4 Ψηφιακή ετοιμότητα	Q9, Q33, Q39	Q15	-
3.5 Ασφαλείς και χωρίς αποκλεισμούς χώροι	Q9	Q19	-
4.1 Διαδικαστικές γνώσεις	Q19, Q24, Q25	-	-
4.2 Θεσμικά εμπόδια	Q26	Q6, Q7, Q11	FG2 χαρτογράφηση διαδρομής
4.3 Αντίληψη για τις αρχές	Q8, Q11, Q21	-	FG2: νέοι-αρχές
4.4 Βελτίωση της συνεργασίας	Q47	Q12	FG2 νέοι-αρχές, κλείσιμο
5.1 Ανάγκες στήριξης και δεξιοτήτων των νέων	Q23, Q27, Q28, Q36	Q17	FG1 υποστήριξη· FG2 καθοδήγηση
5.2 Προτιμήσεις όσον αφορά την καθοδήγηση	Q29, Q34	-	Καθοδήγηση FG2
5.3 Ανάγκες των εργαζομένων με νέους	-	Q1-Q2, Q8-Q10	-
6.1 Μορφές μάθησης	Q29, Q31, Q37, Q45	Q14, Q16	Ψηφιακά εργαλεία FG2
6.2 Λειτουργίες εφαρμογών, chatbot και χαρτών	Q30, Q32, Q34, Q35, Q41, Q42, Q44	Q13	Ψηφοφορία για τις λειτουργίες της ομάδας εστίασης 2
6.3 Αποσύνδεση και παιχνιδοποίηση	Q38, Q40, Q43	Q14	Ψηφιακά εργαλεία FG2

Σημείωση. Η αρίθμηση της έρευνας ακολουθεί την έκδοση του ερωτηματολογίου σε Word (Q1-Q48), ενώ η ηλεκτρονική έκδοση χρησιμοποιούσε αρίθμηση ενοτήτων (A1-I3).

Παράρτημα Β: Συγκρίσεις μεταξύ χωρών για τα στοιχεία της κλίμακας αξιολόγησης

Πίνακας 9

Μέσες βαθμολογίες ανά χώρα και δοκιμές Kruskal-Wallis

Στοιχείο	EG	TN	JO	TR	GR	EE	H(5)	p	ε^2	q
Πρόσβαση: smartphone	2.85	2.80	3.00	2.95	2.94	3.00	19.37	.002	.05	.003
Πρόσβαση: αξιόπιστο διαδίκτυο	2.66	2.66	2.95	2.85	2.74	2.92	15.54	.008	.04	.013
Πρόσβαση: φορητός υπολογιστής/υπολογιστής	2.37	2.30	2.97	2.70	2.69	2.92	38.39	< .001	.12	< .001
Πρόσβαση: ασφαλής δημόσιος χώρος	2.11	2.31	2.79	2.42	2.66	2.77	35.05	< .001	.11	< .001
Αίσθημα ευθύνης για τη γειτονιά	4.29	4.15	4.16	3.58	3.63	3.62	27.86	< .001	.09	< .001
Η φωνή μπορεί να επηρεάσει τις τοπικές αποφάσεις	3.11	3.35	3.61	2.85	3.17	3.00	10.32	.067	.02	.082
Προτιμούν να περιμένουν τις αρχές	2.23	3.01	3.92	3.18	3.14	3.38	47.77	< .001	.16	< .001
Δυνατότητα: εύρεση νόμιμου ιδιοκτήτη	1.89	1.89	2.53	1.82	1.86	1.38	5.83	.323	.00	.335
Ικανότητα: νόμοι περί χωροταξίας/χρήσης γης	1.82	1.47	2.61	1.62	1.94	2.00	16.11	.007	.04	.011
Δυνατότητα: άδεια προσωρινής χρήσης	1.78	1.57	2.50	1.65	1.80	1.31	12.50	.029	.03	.037
Ικανότητα: ευθύνη/ασφάλιση	1.74	1.58	2.55	1.40	1.69	1.15	17.71	.003	.05	.006
Μορφή: δια ζώσης εργαστήρια	4.40	3.93	4.13	3.22	3.94	3.46	31.93	< .001	.10	< .001
Μορφή: AI chatbot	3.74	3.41	3.71	3.60	3.37	2.54	13.70	.018	.03	.024
Μορφή: πρακτικές ασκήσεις	4.40	3.55	4.26	3.50	4.17	4.00	46.38	< .001	.15	< .001
Μορφή: διαδικτυακά μαθήματα/βίντεο	4.33	3.68	3.92	3.82	3.83	3.69	18.80	.002	.05	.004
Μορφή: ατομική καθοδήγηση	4.19	3.69	3.89	3.28	3.83	4.00	23.82	< .001	.07	< .001
Μορφή: αμοιβαία μάθηση	4.55	3.96	4.11	3.32	3.83	3.85	44.55	< .001	.15	< .001
Μορφή: γραπτοί οδηγοί	3.93	3.62	3.74	3.42	3.63	3.38	9.40	.094	.02	.102
Μορφή: διαδικτυακά σεμινάρια	3.63	3.62	3.74	3.48	3.63	3.54	1.07	.957	.00	.957
Μορφή: επισκέψεις μελέτης	4.53	3.96	4.21	3.58	3.94	3.85	32.83	< .001	.10	< .001
Εφαρμογή: Χάρτης GPS	4.23	3.77	4.08	3.78	3.71	3.38	21.22	< .001	.06	.002
Εφαρμογή: μηνύματα μέντορα	4.18	3.95	3.95	3.70	3.91	3.92	10.19	.070	.02	.082
Εφαρμογή: ενότητες ηλεκτρονικής μάθησης	4.04	3.80	3.82	3.70	3.91	3.31	9.65	.086	.02	.096
Εφαρμογή: ειδοποιήσεις	4.21	3.93	4.05	3.70	3.91	3.69	13.87	.016	.03	.023
Εφαρμογή: ανάρτηση δικής μου πρωτοβουλίας	4.26	3.86	4.08	3.78	4.03	3.85	13.95	.016	.03	.023
Εφαρμογή: πολυγλωσσική υποστήριξη	4.27	3.97	4.05	3.45	3.77	3.92	22.20	< .001	.06	.001
Συχνότητα συνάντησης εντοπισμού παραμελημένων χώρων	3.68	3.42	2.89	2.85	3.26	2.69	28.89	< .001	.09	< .001

Σημείωση. Μέσοι όροι σε κλίμακες 1-5 (ερωτήσεις πρόσβασης: 1 = σπάνια/ποτέ, 2 = μερικές φορές, 3 = πάντα). EG = Αίγυπτος (n = 73), TN = Τυνησία (n = 74), JO = Ιορδανία (n = 38), TR = Τουρκία (n = 40), GR = Ελλάδα (n = 35), EE = Εσθονία (n = 13). q = τιμή p προσαρμοσμένη κατά Benjamini-Hochberg. Οι αρνητικές εκτιμήσεις ε^2 εμφανίζονται ως 0,00.

Παράρτημα Γ: Κωδικοποίηση των απαντήσεων ανοιχτού τύπου της έρευνας

Οι απαντήσεις διαβάστηκαν στη γλώσσα προέλευσης και κωδικοποιήθηκαν επαγωγικά· έως δύο κωδικοί ανά απάντηση (ένας για τον τύπο χώρου). Τα ποσοστά αναφέρονται στις απαντήσεις που μπορούσαν να κωδικοποιηθούν και το άθροισμά τους μπορεί να υπερβαίνει το 100%.

Πίνακας 10

«Δήμαρχος για μια μέρα»: Λειτουργία ενός παραμελημένου χώρου (152 κωδικοποιήσιμες απαντήσεις)

Κατηγορία	n	%
Γενική ανακαίνιση / αναζωογόνηση	42	27.6
Καθαρισμός, συντήρηση, ασφάλεια και βασική υποδομή	41	27.0
Κέντρο νεολαίας / κοινότητας, χώρος εκπαίδευσης και μελέτης	28	18.4
Χώρος πολιτισμού και τέχνης	23	15.1
Πράσινοι χώροι, πάρκα, κήποι, δενδροφύτευση	18	11.8
Αξιολόγηση αναγκών και συμμετοχική διαδικασία	13	8.6
Θέσεις εργασίας, επαγγελματική κατάρτιση και επιχειρηματικότητα	11	7.2
Διατήρηση και αποκατάσταση της πολιτιστικής κληρονομιάς	9	5.9
Αθλητισμός, παιχνίδι και αναψυχή	7	4.6
Περιβαλλοντική χρήση / βιωσιμότητα	4	2.6
Άλλα	10	6.6

Πίνακας 11

Τύπος συγκεκριμένου χώρου που προτείνεται για αναβίωση (87 απαντήσεις)

Κατηγορία	n	%
Εγκαταλελειμμένο / ερειπωμένο κτίριο	23	26.4
Υποδομές δρόμων, πλατειών και μεταφορών	13	14.9
Πολιτιστική κληρονομιά / ιστορικά μνημεία	10	11.5
Κενό οικόπεδο, έκταση ή χώρος απόρριψης απορριμμάτων	10	11.5
Πάρκο / κήπος / χώρος πρασίνου	9	10.3
Παραλία, ακτή, υδάτινη οδός ή φυσικός χώρος	8	9.2
Δημόσια εγκατάσταση (σχολείο, πανεπιστημιούπολη, εγκατάσταση για νέους ή αθλητική εγκατάσταση)	7	8.0
Ολόκληρη η γειτονιά / περιοχή	6	6.9
Άλλο / ασαφές	1	1.1

Πίνακας 12

Πρώτη ερώτηση για έναν μέντορα τεχνητής νοημοσύνης (107 απαντήσεις που μπορούν να κωδικοποιηθούν)

Κατηγορία	n	%
Σχέδιο δράσης / οδικός χάρτης βήμα προς βήμα	25	23.4

Κατηγορία	n	%
Άδειες, νόμοι και νομικές διαδικασίες	22	20.6
Ιδέες, σχεδιασμός και σχόλια σχετικά με την ιδέα	20	18.7
Πώς να ξεκινήσετε / πρώτα βήματα	18	16.8
Άνθρωποι, ομάδα, συνεργάτες και μέντορες	8	7.5
Στοιχεία, παραδείγματα και ανάλυση αναγκών	7	6.5
Αναδοχή ευθύνης και εμπλοκή των αρχών	6	5.6
Χρηματοδότηση, προϋπολογισμός και κόστος	6	5.6
Εμπόδια και κίνδυνοι	5	4.7
Άλλα (συμπεριλαμβανομένης της δυσπιστίας απέναντι στην τεχνητή νοημοσύνη)	7	6.5

Πίνακας 13

Η πιο σημαντική αλλαγή που θα μπορούσε να κάνει η τοπική αυτοδιοίκηση (110 κωδικοποιήσιμες απαντήσεις)

Κατηγορία	n	%
Παροχή χώρων και κέντρων για τους νέους	26	23.6
Να ακούμε τους νέους και να τους εμπλέκουμε στις αποφάσεις	22	20.0
Χρηματοδότηση και υλική υποστήριξη	21	19.1
Απλοποίηση αδειών και γραφειοκρατίας	18	16.4
Εκπαίδευση, καθοδήγηση και συμβουλευτική υποστήριξη	15	13.6
Καθαροί, ασφαλείς και φιλικοί προς το περιβάλλον δημόσιοι χώροι	14	12.7
Θέσεις εργασίας και ευκαιρίες εθελοντισμού	7	6.4
Δημόσια υποστήριξη, προώθηση και αλλαγή νοοτροπίας	6	5.5
Διαφάνεια και σαφείς πληροφορίες/κανάλια επικοινωνίας	5	4.5
Άλλα	7	6.4

Παράρτημα Δ: Υποψήφιες τοποθεσίες για τον χάρτη GIS που αναφέρθηκαν από τους ερωτηθέντες της έρευνας

Πίνακας 14

Τοποθεσίες που αναφέρθηκαν στις απαντήσεις στην ερώτηση 16

#	Τοποθεσία (όπως περιγράφεται)	Έκταση	Χώρα	Τύπος
1	Εγκαταλελειμμένα κτίρια κατά μήκος της παραλίας	Καριώτες, Λευκάδα	Ελλάδα	Κτίριο
2	Εγκαταλελειμμένο κτίριο στην παραλία του Κάστρου	Κάστρο, Λευκάδα	Ελλάδα	Κτίριο
3	Στάδιο Λευκάδας (δίπλα στο δημοτικό σχολείο)	Πόλη της Λευκάδας	Ελλάδα	Εγκατάσταση
4	Κήπος/πλατεία στο πολιτιστικό κέντρο και το νηπιαγωγείο	Πόλη της Λευκάδας	Ελλάδα	Πάρκο
5	Λιμνοθάλασσα και εγκαταστάσεις παρατήρησης πουλιών	Λευκάδα	Ελλάδα	Φυσικό
6	Ατελές κέλυφος κτιρίου	Κέντρο Λευκάδας	Ελλάδα	Κτίριο
7	Κτίριο «Çarşı» στον πανεπιστημιακό χώρο	METU, Άγκυρα	Τουρκία	Εγκατάσταση
8	Εργοστάσιο Kreenholm	Νάρβα	Εσθονία	Πολιτιστική κληρονομιά
9	Εγκαταλελειμμένο κτίριο, Kiriku 7	Νάρβα	Εσθονία	Κτίριο
10	Εγκαταλελειμμένο κτίριο, οδός Κοϊντού	Ταλίν	Εσθονία	Κτίριο
11	Πρώην θερμοκήπιο	Λάγκρι (Σάουε)	Εσθονία	Κτίριο
12	Πηγή Ayoun Musa κοντά στο Όρος Νεβό	Μαδάμπα	Ιορδανία	Φυσικό
13	Πλατεία Πολιτισμού (κατεδαφισμένος κινηματογράφος)	Σοχάγκ	Αίγυπτος	Πλατεία
14	Αυλή με πέτρινο τοίχο κοντά στην παλιά αγορά	Εντφού, Ασουάν	Αίγυπτος	Πολιτιστική κληρονομιά
15	Άδεια αυλή αχρησιμοποίητης κυβερνητικής αποθήκης	Ελ-Σαχάμπια, Δαμιέττα	Αίγυπτος	Ακατοίκητο οικόπεδο
16	Τμήμα από σκυρόδεμα και χώρος απορριμμάτων κοντά σε παλιό ναυπηγείο	Ελ-Νταχάρ, Χουργκάντα	Αίγυπτος	Ακατοίκητο οικόπεδο
17	Εγκαταλελειμμένο κτίριο από σκυρόδεμα χωρίς στέγη	Ελ-Μπαρουδία, Φαγιούμ	Αίγυπτος	Κτίριο
18	Οδός Κάιρο	Αλεξάνδρεια	Αίγυπτος	Οδός
19	Πρώην χώρος τραμ που μετατράπηκε σε χωματερή	Φλέμινγκ, Αλεξάνδρεια	Αίγυπτος	Ακατοίκητο οικόπεδο
20	Αμμώδης έκταση ανάμεσα σε κτίρια, Περιοχή 71	Πόλη 10 του Ραμαζανιού	Αίγυπτος	Ακατοίκητο οικόπεδο
21	Πρώην ξενοδοχείο που έκλεισε μετά από πυρκαγιά	Ελ-Μαριούτια, Γκίζα	Αίγυπτος	Κτίριο
22	Ιστορικές βίλες	Κάμπ Καίσαρ, Αλεξάνδρεια	Αίγυπτος	Πολιτιστική κληρονομιά
23	Τάφος του αλ-Ασράφ Χαλίλ ιμπν Καλαούν	Κάιρο	Αίγυπτος	Πολιτιστική κληρονομιά
24	Κλειστό κινηματογράφο και εγκαταλελειμμένες καλοκαιρινές βίλες	El-Hanoville, Αλεξάνδρεια	Αίγυπτος	Κτίριο
25	Πίσω δρόμοι και σοκάκια	Ελ-Αγκάμι, Αλεξάνδρεια	Αίγυπτος	Οδός
26	Κήποι Ελ-Σαλλαλάτ	Αλεξάνδρεια	Αίγυπτος	Πάρκο
27	Περιοχή πίσω από τον σταθμό του μετρό Hadayek El-Kobba	Κάιρο	Αίγυπτος	Έκταση
28	Παραλία Αρίς	Ελ-Αρίς	Αίγυπτος	Φυσικό
29	Δημόσια πισίνα και πάρκο	Τεμπούρμπα, Μανούμπα	Τυνησία	Εγκατάσταση/πάρκο
30	Παλιό παλάτι	Ελ-Μοχαμέδια, Μπεν Αρούς	Τυνησία	Πολιτιστική κληρονομιά

Σημείωση. Οι συντεταγμένες που καταχωρήθηκαν από τους ερωτηθέντες είναι διαθέσιμες στο αρχείο κωδικοποιημένων δεδομένων· αρκετές από αυτές ήταν λανθασμένες και όλες οι τοποθεσίες, η ιδιοκτησία και η κατάσταση ασφάλειας πρέπει να επαληθευτούν με τους εταίρους και τους δήμους πριν από τη δημοσίευσή τους στον χάρτη GIS. Δεν συλλέχθηκαν προσωπικά δεδομένα.

Παράρτημα Ε: Έρευνα για τους νέους – Τελική αγγλική έκδοση

Εισαγωγή για τους συμμετέχοντες: Η παρούσα έρευνα αποτελεί μέρος του έργου «Revive & Thrive», μιας διακρατικής πρωτοβουλίας που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η έρευνα διεξάγεται υπό την ηγεσία του MIHI (Αίγυπτος) σε συνεργασία με εταίρους από την Ελλάδα, την Ιορδανία, την Τουρκία, την Εσθονία και την Τυνησία. Θέλουμε να κατανοήσουμε το όραμά σας για τους παραμελημένους κοινοτικούς χώρους και τις δεξιότητες που χρειάζεστε για να συμβάλετε στην αναζωογόνησή τους. Το παρόν ερωτηματολόγιο έχει σχεδιαστεί με βάση ένα ερευνητικό πλαίσιο μικτών μεθόδων, προκειμένου να διασφαλιστεί η εγκυρότητα των δεδομένων και η διακρατική συγκρισιμότητα σε ολόκληρη την ευρωμεσογειακή περιοχή.

Προστασία δεδομένων (GDPR): Η συμμετοχή σας είναι απολύτως εθελοντική και ανώνυμη. Τα δεδομένα θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τους σκοπούς του παρόντος έργου.

Εάν είστε ηλικίας 15–17 ετών, συνεχίζοντας επιβεβαιώνετε ότι έχετε λάβει τη συγκατάθεση των γονέων ή του κηδεμόνα σας για τη συμμετοχή

1- Σχετικά με εσάς (δημογραφικά στοιχεία):

Αρχικά, θα θέλαμε να μάθουμε περισσότερα για εσάς. Σε αυτό το μέρος συλλέγονται ορισμένες βασικές πληροφορίες, οι οποίες θα μας βοηθήσουν να κατανοήσουμε ποιοι συμμετέχουν στην παρούσα έρευνα και να διασφαλίσουμε ότι τα αποτελέσματά μας αντικατοπτρίζουν την πλήρη ποικιλομορφία των νέων σε όλες τις χώρες-εταίρους μας.

Ερ. 1. Πόσων ετών είστε; _____

Ερ. 2. Ποιο είναι το φύλο σου;

[ ] Άνδρας

[ ] Γυναίκα

[ ] Μη δυαδικό

Ερ. 3. Πού ζεις (σε ποια χώρα);

[ ] Αίγυπτος

[ ] Ιορδανία

[ ] Ελλάδα

[ ] Τουρκία

[ ] Εσθονία

[ ] Τυνησία

[ ] Άλλο: _____

Ερ. 4. Σε ποια πόλη ζείτε; _____

Ερ. 5. Τρέχουσα κατάσταση (επιλέξτε όλα όσα ισχύουν)**:**

[ ] Φοιτητής

[ ] Εργαζόμενος

[ ] Άνεργος

[ ] Δεν παρακολουθεί εκπαίδευση ή κατάρτιση (NEET)

Ερ. 6. Έχετε βιώσει κάποια από τις παρακάτω καταστάσεις; (Προαιρετικό – Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν)

Σημείωση: Αυτό μας βοηθά να διασφαλίσουμε ότι το πρόγραμμά μας φτάνει σε νέους με κάθε είδους κατάσταση. Μπορείτε να παραλείψετε αυτήν την ερώτηση.

[ ] Οικονομικές ή χρηματοοικονομικές δυσκολίες

[ ] Διαμονή σε αγροτική ή γεωγραφικά απομονωμένη περιοχή

[ ] Μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο

[ ] Αναπηρία ή προβλήματα υγείας

[ ] Κοινωνικά ή οικογενειακά προβλήματα

[ ] Εκπαιδευτικές δυσκολίες ή κίνδυνος πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου

[ ] Διακρίσεις ή κοινωνικός αποκλεισμός

[ ] Κανένα από τα παραπάνω

[ ] Προτιμώ να μην απαντήσω

<u>2- Εμπόδια πρόσβασης και συμμετοχής:</u>

Ερ. 7. Αντιμετωπίζετε δυσκολίες ή εμπόδια που σας δυσκολεύουν να συμμετέχετε σε δραστηριότητες της κοινότητας;

[ ] Ναι

[ ] Όχι

(Σημείωση: Εάν απαντήσατε «Όχι», προχωρήστε στην Ερ. 9)

Ερ. 8. Τι σας δυσκολεύει να συμμετέχετε; (Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν) (Προαιρετικό)

[ ] Δεν έχω χρήματα για μετακινήσεις/υλικά

[ ] Δεν ξέρω πώς να συμμετάσχω / Κανείς δεν με προσκάλεσε

[ ] Δεν αισθάνομαι αρκετά σίγουρος/η

[ ] Οικογενειακές ή επαγγελματικές υποχρεώσεις

[ ] Γλωσσικά ή επικοινωνιακά εμπόδια

[ ] Προβλήματα προσβασιμότητας (αναπηρία)

[ ] Δεν εμπιστεύομαι τους τοπικούς φορείς

[ ] Δεν υπάρχουν δραστηριότητες που με ενδιαφέρουν

[ ] Άλλο: _____

Ερ. 9: Έχετε τακτική πρόσβαση στα ακόλουθα;

(Σημείωση: Όσον αφορά το διαδίκτυο, ο όρος «αξιόπιστη» σημαίνει μια σύνδεση αρκετά ισχυρή ώστε να μπορεί κανείς να παρακολουθήσει ένα βίντεο ή να συμμετάσχει σε μια διαδικτυακή κλήση χωρίς διακοπές).

	Ναι, πάντα	**Μερικές φορές**	**Όχι, σπάνια ή ποτέ**
Σμαρτφόν	[ ]	[ ]	[ ]
Αξιόπιστο Διαδίκτυο	[ ]	[ ]	[ ]
Φορητός υπολογιστής ή επιτραπέζιος υπολογιστής	[ ]	[ ]	[ ]
Χρηματοκιβώτιο δημόσιοι χώροιστη γειτονιά μου	[ ]	[ ]	[ ]

3- Αστική αντίληψη και συναισθηματική χαρτογράφηση:

Με τον όρο «παραμελημένοι χώροι» εννοούμε κτίρια, πάρκα ή εκτάσεις γης που είναι εγκαταλελειμμένα, αχρησιμοποίητα ή σε κατάσταση παρακμής

Ερ. 10. Πόσο συχνά συναντάτε παραμελημένους χώρους στη γειτονιά σας;

(Κλίμακα: 1-Ποτέ | 2- Σπάνια | 3- Μερικές φορές | 4- Συχνά | 5-Πολλές φορές την ημέρα)

Ερ. 11. Πώς σας κάνουν να αισθάνεστε αυτοί οι παραμελημένοι χώροι για τη γειτονιά ή την πόλη σας; (Επιλέξτε έως 3)

[ ] Μου δίνουν την αίσθηση ότι οι αρχές δεν ενδιαφέρονται για την περιοχή μας.

[ ] Κάνουν τη γειτονιά να φαίνεται ανασφαλής ή δυσάρεστη.

[ ] Μου δίνουν την αίσθηση ότι είναι «χαμένο δυναμικό» για τη γενιά μου.

[ ] Μου δίνουν την αίσθηση ότι αποκλείομαι από τη λήψη τοπικών αποφάσεων.

[ ] Μου θυμίζουν την ιστορία ή την ταυτότητα της γειτονιάς μου.

[ ] Μου φαίνονται σαν «καθαρό καμβά» για νέες, δημιουργικές ιδέες.

[ ] Δεν τα προσέχω ιδιαίτερα· είναι απλώς μέρος του τοπίου.

[ ] Άλλο: _____

Ερ. 12. Αν ήσασταν «Δήμαρχος για μια μέρα», ποια θα ήταν η κύρια λειτουργία που θα αναθέτατε σε έναν παραμελημένο χώρο;

(Ανοιχτό κείμενο: _____)

Ερ. 13. Πόσοι περίπου παραμελημένοι χώροι υπάρχουν στη γειτονιά σας;

[ ] Κανένας

[ ] 1–3

[ ] 4–6

[ ] Πάνω από 6

Ερ. 14. Έχετε συμμετάσχει ποτέ ή θα σκεφτόσασταν να συμμετάσχετε στην αναμόρφωση ενός παραμελημένου χώρου στην κοινότητά σας;

[ ] Ναι, έχω συμμετάσχει στο παρελθόν

[ ] Όχι, αλλά θα το σκεφτόμουν

[ ] Δεν είμαι σίγουρος

[ ] Όχι, δεν θα το σκεφτόμουν

[ΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ: Αν απαντήσουν «Όχι, δεν θα το σκεφτόμουν», περάστε απευθείας στην Ε18 (Λόγοι μη συμμετοχής). Όλοι οι άλλοι συνεχίζουν στην Ερ. 15]

Ερ. 15. Γνωρίζετε κάποιον συγκεκριμένο παραμελημένο χώρο στη γειτονιά σας που πιστεύετε ότι θα έπρεπε να αναζωογονηθεί;

[ ] Ναι

[ ] Όχι

(Σημείωση: Αν απαντήσετε «Όχι», προχωρήστε στην ερώτηση 17)

Ερ. 16. Πείτε μας για αυτόν τον χώρο: τι είναι και πού βρίσκεται;

- Περιγραφή (Τι είναι;): _____
- Τοποθεσία ή διεύθυνση (π.χ. όνομα οδού, γειτονιά ή σύνδεσμος Google Maps): _____

Ερ. 17. Τι θα σας παρακινούσε ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ να συμμετάσχετε στη μεταμόρφωση ενός χώρου; (Επιλέξτε τις 2 κορυφαίες απαντήσεις)

[ ] Η βελτίωση της γειτονιάς μου

[ ] Η απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων για το βιογραφικό μου

[ ] Η επέκταση του κοινωνικού μου δικτύου

[ ] Να έχω έναν δημιουργικό χώρο για τα χόμπι μου

Ερ. 18. Ποιος είναι ο ΚΥΡΙΟΣ λόγος για τον οποίο ενδέχεται να ΜΗΝ συμμετάσχετε ή να σταματήσετε να συμμετέχετε;?

[ ] Έλλειψη χρόνου / Κούραση από τη γραφειοκρατία

[ ] Έλλειψη ενδιαφέροντος

[ ] Η αίσθηση ότι δεν θα αλλάξει τίποτα / Έλλειψη χρηματοδότησης

[ ] Ο φόβος για νομικές επιπλοκές ή γραφειοκρατικές δυσκολίες

Ερ. 19. Φανταστείτε ότι περπατάτε και βρίσκετε έναν ιδανικό, παραμελημένο χώρο για ένα έργο. Τι θα κάνατε ΠΡΩΤΑ; (Επιλέξτε μία απάντηση)

[ ] Θα τον φωτογραφίσω.

[ ] Θα το μοιραζόμουν στα κοινωνικά δίκτυα ή στο WhatsApp για να δω τι λένε οι φίλοι μου.

[ ] Θα προσπαθούσα να μάθω σε ποιον ανήκει.

[ ] Θα το αναζητήσω σε χάρτη για να δω την ιστορία του.

[ ] Δεν θα κάνω τίποτα / Θα συνεχίσω να περπατάω.

4- Κοινωνική συμμετοχή και κίνητρα:

Ερ. 20. Έχετε συμμετάσχει ποτέ σε κάποιο κοινοτικό έργο ή σε εθελοντική δράση;

[ ] Ναι, τακτικά

[ ] Ναι, μία ή δύο φορές

[ ] Όχι, ποτέ

Ερ. 21. Αξιολογήστε σε ποιο βαθμό συμφωνείτε με τις παρακάτω δηλώσεις (1-Διαφωνώ απόλυτα | 2-Διαφωνώ κάπως | 3-Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ | Συμφωνώ κάπως | 5-Συμφωνώ απόλυτα):

Αισθάνομαι υπεύθυνος/η για τη βελτίωση της γειτονιάς μου: [1] [2] [3] [4] [5]

Πιστεύω ότι η φωνή μου μπορεί να επηρεάσει τις αποφάσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης: [1] [2] [3] [4] [5]

Προτιμώ να περιμένω τις αρχές να ανακαινίσουν τους χώρους παρά να το κάνω εγώ ο ίδιος: [1][2][3][4][5]

Ερ. 22. Θα σας ενδιέφερε να χρησιμοποιήσετε έναν αναζωογονημένο χώρο για να ξεκινήσετε μια «Κοινωνική Επιχείρηση» ή μια μικρή τοπική επιχείρηση;

«Μια κοινωνική επιχείρηση είναι μια επιχείρηση που στοχεύει πρωτίστως να έχει θετικό κοινωνικό, περιβαλλοντικό ή κοινοτικό αντίκτυπο, αντί να μεγιστοποιεί το ιδιωτικό κέρδος»

[ ] Ναι

[ ] Όχι

[ ] Ίσως / Χρειάζομαι περισσότερες πληροφορίες

Ερ. 23. Θα θέλατε να παρακολουθήσετε εκπαίδευση σχετικά με την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και τη διαχείριση ενός κοινοτικού χώρου;

[ ] Ναι

[ ] Όχι

5- Θεσμικές δυσκολίες και νομικές γνώσεις:

Ερ. 24. Γνωρίζετε σε ποια υπηρεσία θα πρέπει να απευθυνθείτε για να ζητήσετε τη χρήση ενός

δημόσιου χώρου;

[ ] Ναι, με σαφήνεια

[ ] Έχω μια γενική ιδέα

[ ] Όχι

Ερ. 25. Αξιολογήστε την τρέχουσα ικανότητά σας να εκτελέσετε τα ακόλουθα (1-Δεν έχω καμία γνώση | 2-Έχω ακούσει γι' αυτό, αλλά γνωρίζω ελάχιστα | 3-Έχω κάποια βασική κατανόηση | 4-Νιώθω αρκετά σίγουρος | 5-Νιώθω πολύ σίγουρος):

Εύρεση του νόμιμου ιδιοκτήτη ενός χώρου: [1] [2] [3] [4] [5]

Κατανόηση των τοπικών νόμων περί χωροταξίας/χρήσης γης: [1] [2] [3] [4] [5]

Υποβολή αίτησης για άδεια προσωρινής χρήσης: [1] [2] [3] [4] [5]

Διαχείριση της ασφάλισης αστικής ευθύνης και ασφάλειας: [1] [2] [3] [4] [5]

Ερ. 26. Κατατάξτε τα παρακάτω από το 1 (Μεγαλύτερο εμπόδιο) έως το 4 (Μικρό εμπόδιο):

[ ] Φόβος για νομικές συνέπειες/πρόστιμα.

[ ] Περίπλοκες ή ασαφείς διαδικασίες υποβολής αιτήσεων

[ ] Έλλειψη οδηγού «βήμα προς βήμα» για τους νέους.

[ ] Αίσθημα ότι δεν είναι ευπρόσδεκτοι ή ότι αγνοούνται από τις τοπικές αρχές

<u>6- Καθοδήγηση, δεξιότητες και ψηφιακά εργαλεία:</u>

Ερ. 27. Αν επρόκειτο να συμμετάσχετε στη μεταμόρφωση ενός παραμελημένου χώρου, τι είδους υποστήριξη ή εκπαίδευση θα χρειαζόσασταν περισσότερο; (Επιλέξτε τις 2 πρώτες)

[ ] Νομική καθοδήγηση/καθοδήγηση για την έκδοση αδειών

[ ] Συγκέντρωση κεφαλαίων/κατάρτιση προϋπολογισμού

[ ] Κατασκευή/Σχεδιασμός

[ ] Ψηφιακά/Μάρκετινγκ

Ερ. 28. Ποιες από τις παρακάτω δεξιότητες θα θέλατε περισσότερο να αναπτύξετε; (Επιλέξτε όσες ισχύουν)

[ ] Σύνταξη αιτήσεων επιχορήγησης

[ ] Δομική ασφάλεια/DIY

[ ] Ψηφιακή χαρτογράφηση (GIS)

[ ] Διαμεσολάβηση σε συγκρούσεις

Ερ. 29. Πόσο πιθανό είναι να συμμετάσχετε σε καθεμία από τις παρακάτω μορφές μάθησης; (1-Πολύ απίθανο | 2-Απίθανο | 3-Ουδέτερο | 4-Πιθανό | | 5-Πολύ πιθανό):

Εργαστήρια με φυσική παρουσία: [1] [2] [3] [4] [5]

Chatbot τεχνητής νοημοσύνης/ψηφιακός βοηθός: [1] [2] [3] [4] [5]

Πρακτικές ασκήσεις: [1] [2] [3] [4] [5]

Διαδικτυακά μαθήματα ή εκπαιδευτικά βίντεο: [1] [2] [3] [4] [5]

Ατομική καθοδήγηση: [1] [2] [3] [4] [5]

Μάθηση από ομοτίμους: [1] [2] [3] [4] [5]

Γραπτοί οδηγοί ή εργαλειοθήκες: [1] [2] [3] [4] [5]

Διαδικτυακά σεμινάρια ή ζωντανές διαδικτυακές συνεδρίες: [1] [2] [3] [4] [5]

Επισκέψεις μελέτης σε επιτυχημένα κοινοτικά έργα: [1] [2] [3] [4] [5]

7- Ψηφιακές λειτουργίες:

Αναπτύσσουμε ένα ψηφιακό εργαλείο για να βοηθήσουμε τους νέους να πλοηγηθούν στη διαδικασία μεταμόρφωσης παραμελημένων χώρων. Παρακάτω αναφέρονται ορισμένες λειτουργίες που εξετάζουμε. Παρακαλούμε αξιολογήστε πόσο σημαντική θα ήταν για εσάς η καθεμία.

Ερ. 30. Αξιολογήστε τη σημασία των παρακάτω για την επερχόμενη εφαρμογή μας (1 – Δεν είναι καθόλου απαραίτητο | 2 – Ελαφρώς χρήσιμο | 3 – Μέτρια σημαντικό | 4 – Πολύ σημαντικό | 5 – Απαραίτητο):

Διαδραστικός χάρτης GPS των χώρων: [1] [2] [3] [4] [5]

Άμεση ανταλλαγή μηνυμάτων με τοπικούς μέντορες: [1] [2] [3] [4] [5]

Ενότητες ηλεκτρονικής μάθησης για έργα πολιτών και βιωσιμότητ: [1] [2] [3] [4] [5]

Ειδοποιήσεις για εκδηλώσεις και πρωτοβουλίες κοντά σας: [1] [2] [3] [4] [5]

Δυνατότητα δημοσίευσης και προώθησης της δικής σας πρωτοβουλίας για την κοινωνία των πολιτών: [1] [2] [3] [4] [5]

Πολυγλωσσική υποστήριξη: [1] [2] [3] [4] [5]

Ερ. 31. Πώς θα προτιμούσατε να λαμβάνετε καθοδήγηση σχετικά με νομικές ή διοικητικές διαδικασίες (όπως άδειες ή κανόνες ιδιοκτησίας)? (Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν)

[ ] Βίντεο τύπου TikTok

[ ] Δέντρο αποφάσεων (Ερωτήσεις και απαντήσεις)

[ ] Λίστα ελέγχου σε μορφή PDF

[ ] Φωνητική σημείωση

[ ] Ενημερωτικό γράφημα ή οπτική σύνοψη

Ερ. 32. Όταν αναζητάτε βοήθεια σε έναν ιστότοπο, προτιμάτε:

[ ] Να πληκτρολογείτε ελεύθερα την ερώτησή σας σε ένα σύστημα τεχνητής νοημοσύνης

[ ] Να επιλέξετε το πρόβλημά σας από ένα προκαθορισμένο μενού

[ ] Να μιλήσετε με έναν άνθρωπο

[ ] Να παρακολουθήσετε ένα σύντομο εκπαιδευτικό βίντεο ή βίντεο με οδηγίες

[ ] Να κάνετε αναζήτηση στις Συχνές Ερωτήσεις ή σε ένα άρθρο βοήθειας

[ ] Να ρωτήσετε άλλους χρήστες σε ένα φόρουμ κοινότητας

Ερ. 33. Έχετε χρησιμοποιήσει ποτέ ένα εργαλείο τεχνητής νοημοσύνης (όπως το ChatGPT, το Google Gemini, το Claude ή κάτι παρόμοιο) για να σας βοηθήσει σε μια εργασία;

[ ] Συχνά

[ ] Μία ή δύο φορές

[ ] Ποτέ

Ερ. 34. Αν η εφαρμογή του έργου μας περιλάμβανε έναν βοηθό τεχνητής νοημοσύνης για να σας καθοδηγήσει στη διαδικασία αναζωογόνησης, σε τι θα θέλατε να σας βοηθήσει πρώτα;

[ ] Να με βοηθήσει να βρω τους κατάλληλους νόμους/άδειες

[ ] Να με φέρει σε επαφή με έναν άνθρωπο-μέντορα

[ ] Να μου δώσει έναν κατάλογο ελέγχου βήμα προς βήμα για την ιδέα μου

[ ] Να με βοηθήσει να βρω άλλους νέους να ενταχθούν στην ομάδα μου

Ερ. 35. Αν είχατε στη διάθεσή σας έναν ψηφιακό μέντορα (chatbot τεχνητής νοημοσύνης) 24 ώρες το 24ωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα, για να σας βοηθήσει με την κοινωνική σας πρωτοβουλία, ποια θα ήταν η πρώτη ερώτηση που θα του κάνατε;

Ερ. 36. Ποια από αυτά τα «πράσινα» θέματα θα σας ενδιέφερε περισσότερο να μάθετε μέσω σύντομων βίντεο διάρκειας 2 λεπτών; (Επιλέξτε τα 2 κορυφαία)

[ ] **Αστική κηπουρική:** Πώς να μετατρέψετε έναν χώρο από μπετόν σε «πράσινη ζώνη».

[ ] **Ανακύκλωση και «Κάν' το μόνος σου»:** Πώς να σχεδιάσεις έναν χώρο χαμηλού κόστους χρησιμοποιώντας βιώσιμα/ανακυκλωμένα υλικά.

[ ] **Οικολογική ανακαίνιση:** Συμβουλές για εξοικονόμηση ενέργειας και νερού για κοινοτικά κέντρα.

[ ] **Ανθρακικό αποτύπωμα:** Πώς να μετρήσετε και να μειώσετε τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του έργου σας.

[ ] **Κλιματικά δικαιώματα:** Κατανόηση των δικαιωμάτων μου στο πλαίσιο της κλιματικής πολιτικής της ΕΕ.

[ ] **Διαχείριση αποβλήτων:** Συμβουλές ανακύκλωσης και μηδενικών αποβλήτων για τοπικές εκδηλώσεις.

Ερ. 37. Όσον αφορά τη ψηφιακή μάθηση, τι σας βοηθά να μαθαίνετε καλύτερα;

[ ] Σύντομα εκπαιδευτικά βίντεο / τύπου TikTok

[ ] Διαδραστικά κουίζ

[ ] Απλοί κατάλογοι ελέγχου σε μορφή PDF

[ ] Πραγματικές ιστορίες από άλλους νέους

[ ] Κινούμενα σχέδια/Καρτούν

[ ] Λίστες ελέγχου βήμα προς βήμα

[ ] Προκλήσεις ή αποστολές με στοιχεία παιχνιδιού

[ ] Podcasts ή ηχητικό περιεχόμενο

[ ] Διαδραστικά βίντεο

Ερ. 38. Ποιες από αυτές τις πλατφόρμες μάθησης έχετε χρησιμοποιήσει στο παρελθόν;

[ ] Moodle

[ ] Google Classroom

[ ] Coursera / edX

[ ] Duolingo

[ ] Microsoft Teams

[ ] Καμία

[ ] Άλλη: _____

Ερ. 39. Ποια συσκευή χρησιμοποιείτε πιο συχνά για να συνδεθείτε στο διαδίκτυο με σκοπό τη μάθηση ή την έρευνα; (επιλέξτε ό,τι ισχύει)

[ ] Κινητό/Smartphone

[ ] Φορητός/Επιτραπέζιος υπολογιστής

[ ] Ταμπλέτα

[ ] Δημόσιος υπολογιστής (βιβλιοθήκη, σχολείο, κοινοτικό κέντρο)

[ ] Δεν συνδέομαι τακτικά στο Διαδίκτυο για μαθησιακούς σκοπούς

Ερ. 40. Ποιο είναι το πιο απογοητευτικό πράγμα που έχετε βιώσει κατά τη χρήση διαδικτυακών πλατφορμών μάθησης; (Επιλέξτε μία απάντηση)

[ ] Η εύρεση του περιεχομένου που χρειάζομαι

[ ] Η κατανόηση του τρόπου υποβολής εργασιών/εντύπων

[ ] Η πλατφόρμα είναι πολύ αργή/πολύ τεχνική

[ ] Το περιεχόμενο είναι βαρετό ή δεν είναι αρκετά ενδιαφέρον

[ ] Χάνω το κίνητρό μου και σταματάω στη μέση

[ ] Δεν υπάρχει κανείς να ζητήσω βοήθεια όταν κολλάω

[ ] Το περιεχόμενο δεν είναι διαθέσιμο στη γλώσσα μου

[ ] Δεν λαμβάνω καμία ανατροφοδότηση σχετικά με την πρόοδό μου

Ερ. 41. Θα ήσασταν διατεθειμένοι να μοιραστείτε την ακριβή τοποθεσία (συντεταγμένες GPS) του πολιτικού σας έργου σε έναν δημόσιο χάρτη της κοινότητας;

[ ] Ναι, θέλω να είναι ορατό σε όλους

[ ] Ναι, αλλά μόνο στα μέλη του έργου

[ ] Όχι, προτιμώ να μοιραστώ μόνο τη γειτονιά/περιοχή

Ερ. 42. Τι θα σας παρακινούσε να χρησιμοποιήσετε έναν κοινοτικό χάρτη παραμελημένων και αναζωογονημένων χώρων; (Επιλέξτε ό,τι ισχύει)

[ ] Για να βρω παραμελημένους χώρους που χρειάζονται αναζωογόνηση.

[ ] Για να δω τι κάνουν άλλες ομάδες νέων στην πόλη μου.

[ ] Για να δείξω την πρόοδο του δικού μου έργου στον δήμο.

[ ] Για να δω αν ένας χώρος είναι ασφαλής και νόμιμα προσβάσιμος.

8- Ψηφιακή παιδαγωγική και δυναμική παιχνιδοποίησης:

Αυτή η ενότητα μας βοηθά να σχεδιάσουμε τις μαθησιακές λειτουργίες της εφαρμογής Revive & Thrive. Οι απαντήσεις σας επηρεάζουν άμεσα τον τρόπο λειτουργίας της εφαρμογής.

Ερ. 43. Αν χρησιμοποιούσατε μια ψηφιακή πλατφόρμα για τη διαχείριση ενός κοινοτικού έργου, ποιοι «μηχανισμοί παιχνιδιού» θα σας αποτρέπαν πιο αποτελεσματικά από το να χάσετε το ενδιαφέρον σας; (Επιλέξτε τις 2 πρώτες επιλογές σας)

[ ] Μια οπτική γραμμή «Level-Up» που δείχνει πόσο κοντά είμαι στην εξασφάλιση μιας άδειας.

[ ] Ένας δημόσιος «πίνακας κατάταξης» ή «τοίχος της δόξας» για ενεργές πρωτοβουλίες νέων στην πόλη μου.

[ ] Ένας βοηθός τεχνητής νοημοσύνης που παρέχει άμεση ανατροφοδότηση τύπου «πράσινο/κόκκινο φως» για τις ιδέες των έργων μου.

[ ] Κερδίζοντας «Πόντους» για ολοκληρωμένες εργασίες, οι οποίοι ξεκλειδώνουν επαγγελματικά πρότυπα (π.χ. φύλλα προϋπολογισμού, νομικά σχέδια).

Ερ. 44. Φανταστείτε ότι μόλις ανακαλύψατε έναν παραμελημένο χώρο τον οποίο θέλετε να αναφέρετε ή να επεξεργαστείτε. Πώς θα προτιμούσατε να καταχωρίσετε τις πληροφορίες σχετικά με αυτόν στην εφαρμογή;

[ ] Τοποθετώντας ένα «καρφίτσα» σε έναν ζωντανό χάρτη και επισυνάπτοντας μια φωτογραφία.

[ ] Καταγράφοντας μια σύντομη ηχητική σημείωση σχετικά με τον χώρο, την οποία η εφαρμογή μεταγράφει αυτόματα.

[ ] Μια γρήγορη φόρμα «Ναι/Όχι» σχετικά με την ασφάλεια, τον φωτισμό και το νομικό καθεστώς.

Ερ. 45. Για τις σύντομες ενότητες ηλεκτρονικής μάθησης που αναπτύσσουμε, ποια μορφή σας βοηθά να κατανοήσετε και να απομνημονεύσετε καλύτερα τις νέες πληροφορίες;

[ ] **Μικρομάθηση:** Βίντεο-κλιπ «οδηγιών» διάρκειας 60-90 δευτερολέπτων.

[ ] **Κουίζ με στοιχεία παιχνιδιού:** Σύντομες, διαδραστικές προκλήσεις μετά από κάθε μάθημα.

[ ] **Πακέτα εργαλείων προς λήψη:** Λίστες ελέγχου σε μορφή PDF που μπορώ να χρησιμοποιήσω εκτός σύνδεσης στο πεδίο.

[ ] **Αφήγηση ιστοριών:** Πραγματικές μελέτες περιπτώσεων ή ιστορίες επιτυχίας από άλλους νέους

[ ] Εικονογραφικά διαγράμματα ή οπτικές περιλήψεις

[ ] Συζήτηση μεταξύ ομοτίμων

9 - Βιωσιμότητα και μελλοντικές προοπτικές:

Ερ. 46. Ποιες υπηρεσίες ή ευκαιρίες λείπουν αυτή τη στιγμή στη γειτονιά σου; (Επιλέξτε έως 2)

[ ] Λέσχες νεολαίας / χώροι κοινωνικής συνάντησης

[ ] Προσιτοί χώροι εργασίας / χώροι συνεργασίας

[ ] Αθλητικές εγκαταστάσεις ή χώροι άσκησης

[ ] Ασφαλείς χώροι πρασίνου

[ ] Κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης / ανάπτυξης δεξιοτήτων

Ερ. 47. Με μία πρόταση, ποια είναι η πιο σημαντική αλλαγή που θα μπορούσε να κάνει η τοπική αυτοδιοίκησή σας για να υποστηρίξει την αστική αναζωογόνηση με πρωτοβουλία των νέων;

(Ανοιχτό κείμενο: _____)

Ερ. 48. Ποιες αλλαγές θα θέλατε να δείτε περισσότερο στην περιοχή σας τα επόμενα 5 χρόνια; (Επιλέξτε έως 3)

[ ] Περισσότερες ευκαιρίες εργασίας για τους νέους.

[ ] Περισσότερα δημόσια πάρκα και χώροι πρασίνου.

[ ] Περισσότεροι πολιτιστικοί/καλλιτεχνικοί χώροι.

[ ] Καλύτερη περιβαλλοντική βιωσιμότητα (ανακύκλωση/καθαρή ενέργεια).

[ ] Βελτίωση των δημόσιων συγκοινωνιών/υποδομών.

[ ] Περισσότερη άμεση συμμετοχή των νέων στον πολεοδομικό σχεδιασμό.

Παράρτημα ΣΤ: Ποιοτική έρευνα: Οδηγός συνεντεύξεων με ενδιαφερόμενους φορείς και εμπειρογνώμονες

Οι ερωτήσεις της συνέντευξης

Θέμα 1: Ρόλος και εμπειρία:

Ερ. 1.[ΒΑΣΙΚΗ] Μπορείτε να περιγράψετε εν συντομία τον ρόλο σας και την εμπειρία σας από τη συνεργασία με νέους σε πρωτοβουλίες που αφορούν την κοινότητα ή τους δημόσιους χώρους;

Ερ. 2.[ΒΑΣΙΚΗ] Τι είδους πρωτοβουλίες νεολαίας έχετε υποστηρίξει στο παρελθόν;

Θέμα 2: Η πραγματικότητα των νέων και τα εμπόδια:

Ερ. 3.[ΒΑΣΙΚΗ] Από την εμπειρία σας, ποιες είναι οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι νέοι όταν προσπαθούν να ξεκινήσουν μια πρωτοβουλία πολιτικής συμμετοχής ή κοινοτική πρωτοβουλία;

Ερ. 4.[ΒΑΣΙΚΗ] Διαφέρουν αυτές οι προκλήσεις για τους νέους με λιγότερες ευκαιρίες (NEET, μετανάστες); Πώς;

Ερ. 5.[ΒΑΣΙΚΗ] Σε ποιο στάδιο συνήθως εγκαταλείπουν οι νέοι; (Ιδέα, σχεδιασμός, άδειες ή υλοποίηση;)

Θέμα 3: Πολιτική και νομική ευαισθητοποίηση:

Ερ. 6. [ΒΑΣΙΚΗ] Από την εμπειρία σας, υπάρχει ένας σαφής νομικός τρόπος για τους νέους να χρησιμοποιούν αυτούς τους χώρους ή αισθάνεστε ότι εργάζεστε σε νομικό κενό;

Θέμα 4: Διοικητική πολυπλοκότητα

Ερ. 7. [ΒΑΣΙΚΗ] Περιγράψτε μας τη «ιδανική» διοικητική διαδικασία για μια ομάδα νέων που επιθυμεί να χρησιμοποιήσει έναν δημόσιο χώρο. Σε ποιο σημείο συνήθως «κολλάει» η διαδικασία (π.χ. έλλειψη σαφούς αρμοδιότητας, φόβοι σχετικά με την ασφάλιση ή πολιτική διστακτικότητα);

Θέμα 5: Ετοιμότητα των μεντόρων και παιδαγωγικές ανάγκες (για τους εργαζόμενους με νέους/μέντορες)

Ερ. 8. [ΒΑΣΙΚΗ] Ποιες είναι οι μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζετε όταν υποστηρίζετε νέους σε αυτά τα έργα και ποια προσωπική υποστήριξη χρειάζεστε για να είστε πιο αποτελεσματικοί;

- **Ερωτήσεις διερεύνησης:** Πρόκειται για έλλειψη χρόνου, έλλειψη εργαλείων ή δυσκολία επικοινωνίας με τις αρχές;

Ερ. 9. [ΒΑΣΙΚΗ] Σε ποιες συγκεκριμένες δεξιότητες αισθάνεστε λιγότερο προετοιμασμένοι ή χρειάζεστε περισσότερη κατάρτιση;

- **Ερωτήσεις διερεύνησης:** Παιδαγωγικές (διευκόλυνση, επίλυση συγκρούσεων, ένταξη) έναντι τεχνικών (κατάρτιση προϋπολογισμού, εκτίμηση κινδύνου, ψηφιακή χαρτογράφηση).

Ερ. 10. [ΒΑΣΙΚΗ] Ποιοι συγκεκριμένοι πόροι θα έκαναν την καθημερινή σας εργασία 50% ευκολότερη;

- **Ερωτήσεις διερεύνησης:** Οδηγοί βήμα προς βήμα, πρότυπα για άδειες ή μια ψηφιακή πλατφόρμα για την παρακολούθηση της προόδου;

Θέμα 6: Συνεργασία & ψηφιακά εργαλεία

Ερ. 11. Φανταστείτε ότι μια ομάδα νέων θέλει να πραγματοποιήσει μια «παρέμβαση χαμηλού κόστους» (όπως καθαρισμό, βάψιμο ή μια προσωρινή εικαστική εγκατάσταση) σε έναν παραμελημένο χώρο τον επόμενο μήνα.

- ➢ Θα μπορούσατε να μας εξηγήσετε τα ακριβή βήματα που θα έπρεπε να ακολουθήσουν από τη σκοπιά του γραφείου σας;
- ➢ Πού πιστεύετε ότι θα αντιμετωπίσουν τις μεγαλύτερες δυσκολίες ή θα χρειαστούν τη μεγαλύτερη υποστήριξη;
- ➢ Ποια συγκεκριμένα έγγραφα σχετικά με την υγεία, την ασφάλεια ή την ευθύνη θα απαιτούνταν αυστηρά για ένα τέτοιο έργο;

Ερ. 12. [ΒΑΣΙΚΗ] Πώς θα μπορούσε να βελτιωθεί η συνεργασία μεταξύ των νέων, των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας και των αρχών;

Στόχος: Να προσδιοριστούν αποτελεσματικές στρατηγικές για δομημένη συμμετοχή.

Ερωτήσεις διερεύνησης: Τακτικές συναντήσεις διαβούλευσης, διαδικασίες συν-σχεδιασμού ή ένας ειδικός υπεύθυνος επικοινωνίας.

Ερ. 13. [ΒΑΣΙΚΗ] Ποιες ψηφιακές λειτουργίες θα σας βοηθούσαν, ως μέντορα, να παρακολουθείτε την πρόοδο ενός έργου για νέους;

Θέμα 7: Μορφές μάθησης και ψηφιακή υποστήριξη

Ερ. 14. Όταν αισθάνεστε υπερφορτωμένοι από ένα πρόγραμμα, προτιμάτε ένα βίντεο 60 δευτερολέπτων ή μια αναλυτική παρουσίαση (έναν οδηγό 10 σελίδων); Πώς μπορούν τα ψηφιακά μας εργαλεία να σας κρατήσουν ενθουσιασμένους όταν η γραφειοκρατία γίνεται δυσχερής;

Ερ. 15. [ΒΑΣΙΚΗ] Με βάση την εμπειρία σας από τη δουλειά με τους νέους, διαθέτουν οι νέοι τις απαραίτητες γνώσεις τεχνητής νοημοσύνης και πρόσβαση σε συσκευές για να χρησιμοποιήσουν μια εφαρμογή ειδικά σχεδιασμένη για το έργο, ή μήπως η έλλειψη ψηφιακής ετοιμότητας θα αποτελούσε εμπόδιο για την επιτυχία του έργου;

Ερ. 16. [ΒΑΣΙΚΗ] Προτιμάτε περιεχόμενο με έντονο οπτικό χαρακτήρα (βίντεο/εικονογραφικά διαγράμματα) ή οδηγούς με έντονο κειμενικό χαρακτήρα για τη μάθηση;

Ερ. 17. Ποια «πράσινα» θέματα θα ήταν πιο χρήσιμα για τους νέους στην περιοχή σας; (π.χ. μετατροπή παραμελημένων χώρων σε πράσινες ζώνες, συμβουλές εξοικονόμησης ενέργειας ή διαχείριση αποβλήτων;).

Θέμα 8: Ένταξη

Ερ. 18. [ΒΑΣΙΚΗ] Για τους νέους της γειτονιάς μας που δεν έχουν πρόσβαση σε ψηφιακά μέσα ή είναι επί του παρόντος άνεργοι (NEET), ποιο είναι το μεγαλύτερο κρυφό εμπόδιο για τη συμμετοχή τους σε αυτά τα έργα;

Ερ. 19. [ΒΑΣΙΚΗ] Πώς μπορεί ένας παραμελημένος χώρος να μετατραπεί σε ασφαλή χώρο για περιθωριοποιημένες ομάδες; Ποια φυσικά ή κοινωνικά χαρακτηριστικά πρέπει να διαθέτει για να είναι πραγματικά χωρίς αποκλεισμούς;

Παράρτημα Ζ: Οδηγός συζήτησης για την ομάδα εστίασης νέων

ΟΜΑΔΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ 1

Θέμα: Τοπική πραγματικότητα, κίνητρα και εμπόδια

Διάρκεια συνεδρίας

1. Καλωσόρισμα και εισαγωγή (10 λεπτά)

- Σύντομη παρουσίαση του έργου
- Επεξήγηση του σκοπού
- Εξασφάλιση συγκατάθεσης
- Δραστηριότητα για το σπάσιμο του πάγου:
- «Όταν σκέφτεστε τους παραμελημένους χώρους στην περιοχή σας, τι σας έρχεται στο μυαλό;»

2. Αντίληψη των χώρων (20 λεπτά) | Ερωτήσεις:

- Ποιοι τύποι παραμελημένων χώρων υπάρχουν στην περιοχή σας;
- Πώς επηρεάζουν την καθημερινή σας ζωή;
- Σας φαίνονται ανασφαλείς, άχρηστοι ή γεμάτοι δυνατότητες;
- Ποιο από αυτά θα θέλατε περισσότερο να μεταμορφώσετε;

Άσκηση 1: «Χαρτογραφήστε την περιοχή σας» (10 λεπτά) | Οι συμμετέχοντες σημειώνουν:

Συμβουλή προετοιμασίας: Πριν ξεκινήσει η συνεδρία, βεβαιωθείτε ότι έχετε τις φωτογραφίες ή τη λίστα των χώρων που είχαν προσδιοριστεί προηγουμένως στη φάση χαρτογράφησης. Οι συμμετέχοντες θα τα χρησιμοποιήσουν ως οπτική αναφορά για να συζητήσουν τους προβληματικούς χώρους σε αντίθεση με τους χώρους με δυνατότητες.

- Προβληματικοί χώροι
- Χώροι με δυνατότητες

3. Κίνητρα και συμμετοχή (20 λεπτά)

- Τι θα παρακινούσε τους νέους να αναλάβουν δράση;
- Τι κάνει τη συμμετοχή ουσιαστική;
- Ποιοι ρόλοι θα προτιμούσαν οι νέοι (ηγέτης, εθελοντής, σχεδιαστής κ.λπ.);

4. Εμπόδια (25 λεπτά)

- Τι εμποδίζει τους νέους να συμμετάσχουν;
- Ποια εμπόδια επηρεάζουν περισσότερο τους νέους που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση;
- Πιστεύουν οι νέοι ότι οι δράσεις τους μπορούν να κάνουν τη διαφορά;

Άσκηση 2: Κατάταξη εμποδίων (10 λεπτά)

Οι συμμετέχοντες κατατάσσουν τα σημαντικότερα εμπόδια:

- Έλλειψη χρόνου
- Έλλειψη πληροφοριών
- Ο φόβος των αρχών
- Νομική πολυπλοκότητα
- Έλλειψη χρημάτων
- Χαμηλή αυτοπεποίθηση
- Έλλειψη υποστήριξης

5. Αρχικές ανάγκες υποστήριξης (10 λεπτά)

Τι θα βοηθούσε τους νέους να ξεκινήσουν την πρώτη τους πρωτοβουλία;

6. Κλείσιμο (5 λεπτά)

- «Ποιο είναι το ένα πράγμα που το πρόγραμμα ΠΡΕΠΕΙ να κατανοήσει σχετικά με τους νέους στην περιοχή σας;»

ΟΜΑΔΑ ΕΣΤΙΑΣΗΣ 2:

Θέμα: Από τις ιδέες στη δράση και τα συστήματα υποστήριξης

Διάρκεια συνεδρίας

1. Σύνοψη της Ομάδας Εστίασης (10 λεπτά) | Ο συντονιστής παρουσιάζει:

- Βασικά εμπόδια
- Κύρια κίνητρα

Ρωτήστε:

- «Συμφωνείτε με αυτά; Τι πρέπει να έχει προτεραιότητα;»

2. Η πορεία μιας πολιτικής πρωτοβουλίας (25 λεπτά) | Ερωτήσεις:

- Ποια βήματα χρειάζονται για να ξεκινήσει ένα έργο;
- Πού αντιμετωπίζουν οι νέοι τις μεγαλύτερες δυσκολίες;
- Ποια υποστήριξη χρειάζεται σε κάθε στάδιο;

Άσκηση 1: «χαρτογράφηση της πορείας» (15 λεπτά) | Στάδια:

1. Ιδέα

2. Σχεδιασμός

3. Άδειες

4. Υλοποίηση

5. Βιωσιμότητα

Για κάθε στάδιο:

- Προκλήσεις
- Απαιτούμενη υποστήριξη

3. Καθοδήγηση και εκπαίδευση (20 λεπτά):

- Σε τι είδους μέντορα εμπιστεύονται οι νέοι;
- Τι πρέπει να κάνουν στην πραγματικότητα οι μέντορες;
- Ποιες δεξιότητες είναι πιο απαραίτητες;
- Προτιμώμενες μορφές μάθησης;

4. Ψηφιακά εργαλεία (20 λεπτά):

- Τι θα σας έκανε να χρησιμοποιήσετε την εφαρμογή για κινητά;
- Ποιες λειτουργίες είναι πιο χρήσιμες;
- Τι θα έπρεπε να κάνει το chatbot;
- Τι θα σας έκανε να σταματήσετε να χρησιμοποιείτε την εφαρμογή;

Άσκηση 2: ψηφοφορία για τις λειτουργίες (10 λεπτά) | Οι συμμετέχοντες ψηφίζουν για τις 5 κορυφαίες:

- Χάρτης GIS
- Οδηγίες για άδειες
- Συνομιλία με μέντορα
- Πρότυπα
- Παρακολούθηση προόδου
- Εργαλεία χρηματοδότησης
- Φωνητικές σημειώσεις

5. Συνεργασία με τις αρχές νεολαίας (15 λεπτά)

- Πώς πρέπει οι νέοι να επικοινωνούν με τους δήμους;
- Τι δημιουργεί εμπιστοσύνη;
- Τι πρέπει να αλλάξουν οι αρχές;

6. Κλείσιμο (5 λεπτά) | Μία πρόταση για:

- Εκπαίδευση
- Ψηφιακά εργαλεία
- Αρχές